

Izdaja Delavska univerza
Domžale, Kolodvorska c. 6,
telefon 72 982. — Ureja ured-
niški odbor. — Odgovorni
urednik Milan Flerin. —
Izhaja vsakega 15. v mese-
cu. — Ziro račun: številka
5012-3-50. — Cena 0,50 din.
— Tiska tiskarna "Toneta"
Tomšiča v Ljubljani

Občinski

proračevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Proračunska politika v letu 1971

Vrsta perečih vprašanj zahteva, da se nenormalna gospodarska in družbena gibanja preanalizirajo in uredi. Stabilizacijski ukrepi zveznih organov za uravnoteženje gospodarskih tokov še niso zagotovilo, da se bodo gospodarska in družbena gibanja stabilizirala. Brez zavestne volje in pripravljenosti posameznikov in družbe v celoti ne bo možno doseči postavljenih ciljev, stabilnega in hitrega razvoja in razvoja samoupravnih družbenih odnosov.

Zavestno izvajanje sprejetih ukrepov mora postati nujnost delovnih ljudi, če želimo ustvariti realno osnovo za dvig življenjske ravni.

Zavedati se namreč moramo, da v prvem obdobju stabilnejših in bolj umirjenih gospodarskih gibanj ni moč pričakovati hitre rasti osebnega in družbenega standarda.

Najbolj se nestabilnost odraža v nenormalno visokem naraščanju cen življenjskih stroškov in tudi osebnih dohodkov.

Iz teh razlogov bi se sicer sredstva, ki jih zajema proračun, morala vzporedno povečavati, vendar je zveza s svojimi predpisi omejila proračunske dohodke na nekaterih glavnih virih, kot so prispevki od osebnega dohodka iz delovnega razmerja, prometni davek od prodaje na drobno, carine in sodne takse.

Iz teh virov lahko potroši proračun za pokrivanje potreb porabnikov le 10,8 % več kot v letu 1970, ves presežek ustvarjenih dohodkov nad tem odstotkom pa gre na poseben račun. Sredstev s tega računa ne bo moč koristiti v letu 1971.

Občinska skupščina, družbeno-politične organizacije, samoupravne interesne skupnosti v družbenih dejavnostih naj bi s svojim delom prispevale k učinkovitemu izvajanju ukrepov, zlasti na področju proračuna in splošne potrošnje.

Glede na omejitve prej navedenih dohodkov je bilo nujno treba prenesti glavno breme realizacije dohodkov na druge vire prispevkov in davkov, ki niso omejeni z omenjenim predpisom.

Občinska skupščina je že v preteklem letu kadrovsko in materialno okrepila davčno službo tako, da bo v doglednem času sposobna še bolj uresničevati predpise s področja prispevkov in davkov.

Občina mora v skladu s predpisi financirati kulturno-prosvetno dejavnost, socialno skrbstvo, zdravstveno dejavnost, komunalno dejavnost, delo državnih organov, delo krajevnih skupnosti, delo družbeno-političnih organizacij in obveznosti iz preteklih let, kot največjega uporabnika sredstev širšega proračuna pa temeljno izobraževalno skup-

nost, ki je udeležena na sredstvih proračuna na podlagi posebnih predpisov.

Pri razporejanju sredstev širšega proračuna je skupščina že v letu 1970 začrtala kot eno izmed temeljnih nalog izgradnjo osnovnošolske mreže, za kar pa je treba zagotoviti tudi potrebna sredstva.

Področje vzgoje in izobraževanja je v naši občini pomemben faktor razvoja gospodarstva in družbenih dejavnosti. Tudi sanacija materialnega položaja šolstva se v letošnjem letu nadaljuje, seveda prilagojena realnim finančnim možnostim, ki jih do neke mere zagotavljajo sredstva proračuna.

V letu 1971 bo tudi na področju materialnega položaja kulture doseženo določeno izboljšanje, saj tej dejavnosti določa že republika v skladu s predpisi namenska sredstva, poleg tega ji pa tudi proračun zagotavlja 15,8 % povečanje lanskega sredstev. Kulturna skupnost bo izdelala program razvoja, pri njegovi realizaciji pa bo potrebno aktivno sodelovanje občanov in družbeno-političnih organizacij.

Na področju športa in rekreacije bi bilo umestno ločiti kvalitetni šport od ostalega s tem, da bi razvijali dejavnosti v organizaciji šolskih športnih društev in krepili klube in sekcije v delovnih organizacijah.

Samoupravni organi navedenih dejavnosti naj bi kritično pregledali svoje programe in jih čimbolj uskladili s stabilizacijsko politiko, pri tem pa je treba upoštevati dejstvo, da ne gre samo za izvajanje že sprejetih načel in zakonskih obveznosti, ki omejujejo splošno potrošnjo, temveč tudi za čimbolj smotrno porabo razpoložljivih sredstev v znaku splošne štednje in dobrega gospodarjenja.

Obseg proračunske potrošnje moramo obdržati v okviru realnih možnosti pokrivanja potreb in seveda uskladiti z možnostmi občinskega proračuna.

Bogdan Remić
Štefan Pelcar

Iz vsebine:

V posebni prilogi: »V središču pozornosti« objavljamo:

Nande Vode: O zdravstvenem zavarovanju kmetov

Franci Gerbec: Novi zakon o združništvu

Osnutek proračuna občine za leto 1971

V Uradnem vestniku je objavljeno novo in prečiščeno besedilo ODLOKA o prispevkih in davkih občanov občine Domžale

— Razpis nadomestnih volitev v Zbor delovnih skupnosti v 13. volilni enoti: Slovenijales LIO Radomlje

— Razpis nadomestnih volitev v občinski zbor v 15. volilni enoti Dob II

— Razpis nadomestnih volitev v občinski zbor v 26. volilni enoti Rova

Nadomestne volitve bodo: 5. maja v enoti Slovenijales Radomlje, v nedeljo 9. maja pa v volilnih enotah Dob II in Rova

8. marec in enakopravnost

Za nami je 8. marec — dan žena. Proslavili smo ga s skromnimi, a pristržnimi prireditvami, ki so jih ponekod pripravili otroci svojim mamicam, pa tudi z »elitno javno zabavo« v dvorani sredi Domžal. Vse v imenu žena in za žene. Temu zunanemu videzu se pridružujejo nekatera razmišljanja o položaju žena v naši družbi. Za našo občino je to toliko bolj pereče, saj precej presegamo slovensko povprečje zaposlenih žena. Od vseh zaposlenih v naši občini je po zadnjih podatkih že 53,6 odstotka žena. Življenjska raven v Domžalah, o kateri

nikom, pravijo: preveč. In še: naš glas je prešibak, zadevamo ob zid ali nerazumevanja ali pa pomanjkanja sredstev za svetlejšo, bolj zračno, čistejšo prostore, manj ropota, vlage, nezdravih kemičnih snovi in podobno. Želel bi, da nam naši zdravstveni delavci posredujejo podatke, saj vem, da jih imajo. Ni dolgo tega, kar mi je znan domžalski zdravnik dejal: ne upam si jih objaviti, saj bi povzročili ogorčenje. — Naj ga! Včasih moramo doživeti šok, da se zavemo. Morda bomo naslednji 8. marec praznovali z bolj čisto vestjo.

V Papirnici na Količevem so Dan žena počastili s kulturno prireditvijo in zakusko

se mnogokrat piše kot o »domžalskem gospodarskem čudežu« in »o bogatih Domžalah«, temelji v dobršni meri na dvojni zaposlitvi: moža in žene. In če se vprašamo: ali smo storili dovolj za razbremenitev žena, za to, da bi jim olajšali njihovo delo, življenje, pa tudi družbeno-politično in društveno udejstvovanje, za odgovor zanesljivo: NE! Res pa je, da počasi le napredujemo. Prepočas! Otroško varstvene ustanove gradimo prepočas, čeprav so osnovni pogoji za zdrav, nemoten razvoj otrok in žena. Toda tu smo storili vsaj nekaj. Kaj pa glede izboljšanja delovnih pogojev? Kaj bi povedale zdravstvene statistike. Koliko je poklicnih obolenj dihal, ožilja itd.. Kadar govorimo z zdrav-

In še k naslovu: po anketi, ki jo je izvedel inštitut za sociologijo in filozofijo pri univerzi v Ljubljani, 95 % anketiranih meni, da je v odločanju o družinskem proračunu žena enakopravna z možem. Zakaj? Vsi odgovarjajo, da je to rezultat njihovega množičnega in aktivnega soustvarjanja narodnega dohodka in tudi družinskih proračunov.

Zanimivo bi bilo slišati, kako enakopravne so žene pri odločanju o tovarniških proračunih, ko gre za otroško varstvo, izboljševanje delovnih pogojev, nagrajevanje? Koliko jih je v delavskih svetih in izvršilnih, ali poslovnih odborih? Sindikat bi moral odgovoriti na to.

Dve anketi

Omenjeni inštitut je anketiral Slovence še o nekaterih vprašanih: O priseljevanju v Slovenijo, osebnih dohodkih in stavkah.

O priseljevanju iz drugih republik: 42 % anketiranih meni, da ne bi smeli dovoliti svobodnega priseljevanja. 36 % jih je za neomejeno priseljevanje, 22 % pa o tem nima nikakršnega mnenja. V Sloveniji je sedaj zaposlenih približno 120.000 delavcev iz drugih republik.

Istočasno pa je tudi na delu 60.000 Slovencev. Rezultati te ankete pravijo, da tudi tolikšno izseljevanje vpliva na odnos Slovencev do delavcev iz drugih republik. Kakšni bi bili ti podatki za našo občino in kakšno mnenja? Eno in drugo priseljevanje, oziroma izseljevanje je ekonomska zakonitost. Iz dežele, ki nima dovolj delovnih mest, oziroma ki prepočasno ustvarja nova delovna mesta, ljudje odhajajo na delo tja, kjer ga

lahko dobijo ali kjer ga bolje plačajo. Mi smo nekaj časa (kar še sedaj delajo v vzhodnoevropskih državah) ustvarjali vtis, da da pri nas ni nezaposlenosti, umetno smo zapirali meje. Potem nas je taka politika začela dušiti. Odprli smo vrata. Danes pa že govorimo, kako bi vrnili te ljudi, zlasti kvalificirane.

Našemu gospodarstvu že primanjkuje nekaterih vrst delavcev. Še najhuje je to, da odhajajo strokovnjaki, tisti, ki bi morali biti nosilci napredka. Ti več ali manj ne zato, ker nimajo dela, ampak ker so preslabo plačani, ker ponekod nimajo možnosti napredovanja, delovnega uveljavljanja, ker se srečujejo z močnimi pritiski mojstrske miselnosti. Ali se vprašamo kdaj, kje so pravi vzroki za to, da je več kot 600 najboljših delavcev iz naše občine v Nemčiji? Da je v Zahodni Evropi več kot 800.000 naših delavcev, ali 40 divizij vojakov. Ali je to res naša rezervna industrijska armada, češ: če ti ni všeč, lahko greš, na delovno mesto čakajo drugi?

Z enim delom odgovora pa smo pri drugem delu omenjene ankete. 80 % anketirancev meni, da bi morale biti razlike v

osebnih dohodkih manjše. Na drugi strani pa gospodarstveniki opozarjajo, da težnje po uravnilovki zavirajo hitrejšo uveljavljanje strokovnjakov, povzročajo njihovo izseljevanje itd. Kje je rešitev? Brez boljšega nagrajevanja strokovnjakov ne bo hitrejša rasti produktivnosti in torej ne večjega dohodka za vse zaposlene. Cimprije bomo morali urediti tudi sedanja nevezdrna nesorazmerja med dohodki enakokvalificiranih v različnih podjetjih. Zakaj ima snalžka v Leku skoraj enako plačo kot učiteljica v bližnji šoli? Rezultati dela? Ne! Različen položaj panog v našem ekonomskem sistemu je prav gotovo bistveni vzrok. O tem, ko ene panoge živijo v privilegiranih položajih, imajo druge državno predpisane cene itd. itd. Sedanje razlike povzročajo socialni nemir, štrajke, obtoževanje vodstev podjetij, češ: zakaj pa so pri sosedu dobili za novo leto še eno plačo mi pa ne itd. In kaj menijo Slovenci o štrajkih? 28 % anketiranih meni, da je le s štrajkom možno urejati določena vprašanja, 49 % pa se jih s tem ne strinja. 67 % anketiranih celo meni, da lahko delavci, ki štrajkajo, svoje probleme rešijo na drugačen način.

Prevara

67 % anketiranih meni, da Slovence zanima predvsem osebna korist, oziroma da se (to meni 79 % vprašanih) preveč se ukvarjajo z materialnimi dobrinami. Večina Slovencev, piše Veljko Rus v Borbi, torej obs-

ja večino Slovencev za tisto, kar počne sama. Torej varamo sami sebe. Tista večina, ki odločno nasprotuje egoizmu, materializaciji življenja, se obnaša v praksi drugače.

Odmiranjje države

V februarju so bili v naši občini zbori kmetov — kooperantov Emone. V Domžalah je bila polna skupščinska dvorana. Veliko se jih je zbralo v Lukovici, Blagovici in v Moravčah. Ob tem, ko eni pišejo, da se jasni nad našimi polji, je treba zapisati tudi tole: niti na enem od teh zborov ni bilo odgovornih predstavnikov občinske skupščine. Kmetje so to ostro kritizirali. Vseh zborov pa so se udele-

žili predstavniki občinskega komiteja Zveze komunistov. Izgleda, da si nekateri tako predstavljajo odmiranje države, da ta država enostavno ni prisotna. Utaknem glavo v pesek in si mislim: saj me ni, saj me ne vidijo. To pa, je že zgodba o noju, kajne?! Nekaj je še oblačnega. Upam, da bo občinski proračun glede pomoči kmetijstvu razgrnil te oblake.

Deteljica

Vedno bolj aktualno je vprašanje najustrežnejših prometnih rešitev za vstop v Domžale s ceste I. reda Šentilj—Ljubljana—Nova Gorica. Izdelane so strokovne študije in ekonomski izračuni o posameznih variantah. V ospredju sta predvsem dva vstopa: eden naj bi bil pri bencinski črpalki v Stobu, drugi pa pri drugi črpalki blizu mostu čez Kamniško Bistrico na Viru. Prometna rešitev bi bila podobna kot v Trzinu, kjer so za odcep proti Kamniku razširili križišče tako, da je srednji pas namenjen za vozila, ki zavijajo v levo, desni pas pa za tista, ki

nadaljujejo vožnjo proti Mariboru.

Razširitev cestišča za omenjeni vpadnici, bi po nekaterih izračunih (pred devalvacijo) stala več kot 100 milijonov starih dinarjev. Vse premalo pa se upošteva tretja možnost, ki bi bila po mnenju nekaterih strokovnjakov najtrajnejša, prometno najprimernejša in torej tudi najcenejša (vsaj dolgoročno), to je dograditev prometne deteljice pri podvozu na Kamniški cesti. Sedaj lahko na tej deteljici zavijajo vozila iz Mariborske smeri na vpadnico v Domžale, iz Domžal in Kamnika pa lahko za-

peljejo le v smeri proti Ljubljani. To ustreza načelu izvenmivojskih križanj, kar je pri sedanjem prometu na tej cesti seveda nujno. Za izstop iz Domžal v mariborsko smer in vstop iz Ljubljanske smeri bi bilo potrebno zgraditi drugo polovico deteljice iz smeri Kamniške ceste, takoj za stolpci.

Tu naj omenim, da je že skrajni čas, da bi ob tem končno uredili tudi stezo za pešce in kolesarje pri omenjenem podvozu, saj je pravi čudež, da ni prišlo do kake smrtni nesreče v ozkem podvozu pod mariborsko cesto. Dograditev deteljice je nedvomno boljša rešitev, kot pa širitev križišča na Viru in v Stobu. Na trzinskem križišču je bilo po razširitvi več prometnih nesreč — tudi smrtnih — kot pa pred tem. Tisti, ki vozijo naravnost, namreč ponavadi ne zmanjšajo hitrosti in tako često prihaja do zelo nevarnih prometnih situacij. To še posebej, ker je prav pri križišču tudi avtobusna postaja, ki bi jo ob omenjeni razširitvi cestišča nujno morali premestiti drugam. Avtobusi, ki se ustavljajo tu zelo pogosto, ponavadi teko izpeljejo na cestišče, izsiljujejo prednost prav na križišču. Nič kolikokrat lahko vidimo naravnost samomorilske položaje, zlasti še, ker preglednost na tem predelu ni najboljša niti iz Ljubljanske smeri niti iz kamniške.

Mislim, da ne bo dosti boljše tudi v Stobu in na Viru. Trajna rešitev so le izvenmivojska križanja, še posebej tudi v tem primeru. Resda ob Kamniški cesti ni dosti prostora, verjetno pa le dovolj (tudi brez rušenja hiš). Za križišče pri bistrškem mostu pa je lahko omenjena rešitev res le začasna, saj bo slejkoprej potrebno zgraditi podvoz pod mariborsko cesto za povezavo z novimi naselji severno od ceste. V naslednjih letih predvidevamo, da bo na tem področju center stanovanjske izgradnje v naši občini. Nemogoče je počakati, da bi normalen promet lahko potekal po sedanjih kolovozih, ali pa da bi se stekal na rodiško cesto. Ta predel bo potrebno neposredno povezati s sedanjimi Domžalami in to verjetno prav na omenjeni točki. Takrat pa bi lahko razmišljali tudi o drugi deteljici kot vpadnici in izstopnici iz Domžal.

Menim, da bi morali študije o prometno-tehničnih rešitvah za ta dva problema čimprej posredovati v razpravo najširši javnosti, tudi strokovni. Zavzemati bi se morali za trajne, pa čeprav trenutno nekoliko dražje rešitve. Nismo tako bogati, da bi kupovali poceni, pravijo Angleži. In mi?

Franci Gerbec

Mestna konferenca SZDL Mengeš

Socialistična zveza delovnih ljudi v Mengšu je bila pred časom zelo delovna politična organizacija. V zadnjih dveh letih pa je potem, ko je zbolel predsednik, delo nekako prenehalo.

Ker smo uvideli, da tak kraj kot je Mengeš, ne more biti brez delovne organizacije SZDL, smo na iniciativo sekretariata krajevne organizacije ZK sklicali konferenco SZDL Mengeš. Udeležba na zboru je bila velika. Na tem zboru je bil prisoten tudi tovariš Jakob Černe, podpredsednik skupščine občine Domžale.

V obširni razpravi smo pregledali delo organizacije, poslušali poročilo predsednika Antona Gorjupa, Jakoba Černeta o izgradnji šolske mreže, o raznih krajevnih problemih, pa je poročal Anton Blejč, predsednik krajevnih skupnosti Mengeš. Po razpravi je bil izvoljen nov odbor, v katerem je tudi osem mladincev. Predsednik je Slavko Pišek, za podpredsednika

Roman Maligoj, za tajnico Marta Golob. Za blagajničarko Minika Rabič.

Odbor je zelo pomlajen in upamo, da bo svoje delo v redu opravljal.

V februarju je že imel prvo sejo, ki ji je prisostvoval tudi tov. Franc Gabrovšek, sekretar občinske konference SZDL Domžale. Udeležba je bila sto odstotna. Na tej seji smo sprejeli načrt dela odbora.

Delo bo vsestransko, saj imamo letos 30 obletnico ustanovitve OF, ki jo moramo proslaviti čimbolj slovesno, nadalje so pred nami krvojadalske akcije, zbori volilcev, nadomestne volitve poslanca v republiško skupščino in še in še.

Priljubljenost, ki jo je za delo pokazal novi odbor, nam daje vero, da bo vse zadane naloge tudi izvršili, zato upamo, da bo užival polno pomoč tudi pri občanah Mengša, Loke in Topol.

R. M.

Občinski odbor Zveze prijateljev mladine Domžale razpisuje natečaj za sprejem vzgojiteljev za letovanje otrok v počitniški koloniji v Izoli v času šolskih počitnic.

Pogoji:

- a) srednja ali višja vzgojiteljska šola,
- b) pedagoška šola (ali absolvent te šole),
- c) vzgojitelji, ki so že sodelovali.

Prijave sprejema ZPM Domžale Skupščina občine Domžale, soba 35/I do 15. maja 1971.

Obč. odbor ZPM Domžale

Še o »veselem« silvestrovanju

V prejšnji številki Občinskega poročevalca je bilo obširno opisano silvestrovanje mladostnikov, katerega so si privoščili na račun vlomov. Sedaj je zabava pri kraju, znani so kršilci, višini povzročene škode, ostala je pa jeza ter sramota prizadetih staršev ter zaključek preiskovalnega sodnika Okrožnega sodišča, da so trenutno domžalski mladinci največji problem na območju UJV Ljubljana.

Menim pa, da ne moremo in ne smemo vse domžalske mladine, zaradi prekrškov nekaterih pokvarjenih mladincev, obsojati kar počez. To je krivično za tisto pošteno, vestno mladino, ki prav tako obsoja taka dejanja, kot mi starejši. Povsod na svetu, pa tudi pri nas je tako, da imamo dobro in slabo vzgojeno mladino. Res je, da ta nevzgojena mladina, ki je prepuščena cesti in pohajkovanju, meče slabo luč in sramoti tudi pošteno in vzgojeno mladino. In tako pogosto kritiziramo vsevpriek našo mladino, pa naj si bo dobra ali slaba.

Bodimo poštene in priznamo niz naših napak, ki vplivajo na mladino. Mladina se je in se bo od starejših učila, sledila njihovim zgledom in dejanjem. Vsi vemo, da je danes naša osnovna skrb in briga, kako bi si čimprej in čimbolje uredili naš standard. S tem pa delamo nevede napake, katere vplivajo na odraščajočo mladino.

Vemo, da je mladina željna življenja in si v svoji mladostni domišljiji »zida zlate gradove v oblakih«. To so visokoleteče želje, ki so pa kaj kmalu ob trdoti življenja razblinijo v nič, mladinec pa ostane na zemlji razočaran. Mladi svet išče vedno novega, naprednega, ne stoji na mestu, mladina je pobornik tega. In če doraščajoči otrok ne najde prave opore doma išče tisti sanjski svet drugje, pa čeprav na slabih potih ali dejanjih.

Druga skrajnost pa je v tem, da ko pride da naš ljubega izpada ali prekrška, je pri starših razočaranje, jeza in jok. Po navedi opravičujemo storjeno napako mladincev iz izgovorom, da je pač zašel v slabo družbo. Da prišel je v slabo družbo, ker smo mu mi sami odprli vrata, pa čeprav ima »doma« vsega dovolj. Da, dragi starši ali ste mu kdaj povedali, da to, kar ima danes doma dovolj, ni prišlo iz zraka, temveč je bilo treba zato trdo delati in se odpovedati marsičemu. Mi se danes nekako sramujemo povedati naši mladini, kako smo mi živeli v njihovih letih. Bodimo odkriti pa povejmo, da ni bilo ne oblek ne čevljev, neke niti kruha, ko smo doraščali. Kako je bilo v drugi svetovni vojni, koliko trpljenja, mučenja, koliko krvi in solz je bilo prelitih

za to, kar imamo danes. Ali vedo, kako smo ob koruzni moki prva povojna leta udarniško, zavestno in z veseljem celili rane, dobljene v vojni? Če mu znamo vse to pravilno prikazati, bo verjetno na marsikaj drugače gledal.

Poglejmo še drugo stran naših slabosti. Kritiziramo mladino na vseh koncih in krajih. Vprašam se pa, kaj ji damo? Rekli bomo kar pogledajte, nove tovarne, ceste, stanovanja itd. Vse to je res, toda to je temelj za njihovo bodoče življenje, katerega gradimo sedaj. Vse to mladina ve in vidi, nima pa tistega, kar danes rabi in ji je nujno potrebno za njihov mladostni svet. Marsikdo bo rekel, saj imajo gostilne, kavarne, slaščičarne, kino itd. itd. Da res je, to so shajališča mladine, ker nima drugega. Zgražamo se in kritiziramo mladino, ki pri Lenčku s »čiki sežiga zavese«, da kadijo kot »turki«. To vse vidimo in kritiziramo, ne vemo pa, da se ta mladina s tem ne zabava, temveč dolgočas. Koliko mladine danes študira in se uči, prebira knjige itd. Sedaj pa pogledajmo našo »knjižnico«! Knjižnica kot osnovni dejavnik v razvoju kulture, obzorja in znanja, životari. Čeprav so zgradili dosti objektov, nobenemu ni prišlo na pamet, da bi našli primerne prostore tudi za »knjižnico«. Če bi bila knjižnica taka kot je treba, sem prepričan, da bi marsikateri mladinec ali mladinka, raje sedel ob knjigi, kot pa da se dolgočasi po kavarnah in gostilnah. Danes imamo po raznih blokkih prazne kolesarnice, a se nihče ne spomni, da bi lahko iz teh prostorov uredile začasne delavnice za razne modelarske klube in podobno. Res je, da ne bi bili ti prostori idealni, vendar pa bi bili za našo doraščajočo mladino silno koristni. Seveda, o tem smo tiho, to pa zato, ker ugotavljamo da ni sredstev. Mislimo da mora biti danes vse supermoderno, tudi za doraščajočo mladino, namesto da bi ji pokazali, da je pot do uspeha in lepšega življenja skromnost, delo in tovarištvo. Kar pogledajmo otroško igrišče. Daleč od tega! To igrišče je vse kaj drugega, kot pa prostor za otroke. Zato tudi ni privlačno, pač pa je privlačna cesta, že zato ker je asfaltirana, ker se lahko kotalkajo, kolesarijo, igrajo nogomet, hokej itd. Mi pa nismo sposobni, da bi s skupnimi močmi to rešili. Bolj pomembno je, da z balkonom demagoško kritiziramo »kakšni so ti otroci in kaj bo iz njih«. Nočemo pa priznati, da smo mi, starši tisti, ki smo potrebni kritike, kajti »otroški sanski svet« nam je kaj malo mar.

Zato se pač ne smemo čuditi, če zaide mladina na stranpota, če išče v kajenju, pohajkovanju, dolgočasju in ob prebiranju

„Vsakemu svoje - tudi v socializmu“

V februarški številki je bil objavljen članek pod gornjim naslovom, ki prikazuje dejansko stanje obrtništva v naši občini. Občina Domžale je ena največjih po številu zasebnih obrtnikov. Zaradi tega pa bi morala temu problemu posvetiti tudi primerno pažnjo. Res je, da obrtniki zaslužijo več kot delavci v tovarnah, toda upoštevati je tudi dejstvo, da večina teh ljudi ne dela po osem ur kot delavci v tovarnah, temveč po 12 ur in več. Res je, da so tudi obrtniki dolžni prispevati občini za njene velike potrebe, kot so otroško varstvo, socialno skrbstvo, kulturna dejavnost, vzdrževanje cest in drugih komunalnih naprav, ki služijo občanom. Za to je potrebno veliko denarja in prav je, da se vse privatne obrtnike obremenijo po njihovih doseženih zmogljivostih. Prav bi bilo, da bi obrtniki pošteno prijavljali občini svoje dejansko dosežene dohod-

ke in odvajali družbi dajatve, ki jih ta predpisuje. Tu gre predvsem za storitvene obrti, zadeva pri uslužnostnih obrtnikih pa je drugačna. Ti so pri plačevanju socialnih dajatev enako tretirani, kot ostali obrtniki. Lestvica za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje je ista za vse obrtnike, kar pa je zgrešeno. Koliko sedanjih šušmarjev bi rado prijavilo obrt, če ne bi bili stroški za socialno zavarovanje tako visoki. Tako pa stara klasična obrt stalno nazaduje in ne bo dolgo, ko ne bo v občini več nobenega krojača, nobene šivilje, kolarja, kovača itd. Kam se bodo takrat podeželski občani obračali za te usluge. V občini Domžale, kjer je nad 10.000 žensk, sta danes samo še dve šivilji, ki imata obrtno dovoljenje. Izključeno je, da bi ti dve lahko zadostili potrebam vseh žena v občini. Znano pa je tudi, da opravljajo ilegalno to obrt nad 50 šivilj,

ki se s to dejavnostjo preživljajo.

Te ne prispevajo skupnosti ničesar. Če so vzrok temu dajatve za socialno zavarovanje, je dana možnost, da zaprosijo te šivilje za postransko obrt, ki jo zakon dovoljuje. Dajatve za to vrsto dejavnosti so le enkrat na leto. In če so tudi minimalne, bi se nekaj le nabralo za občinske potrebe. Tako pa nič. Koliko pa je še občanov, ki se bavijo samo s šušmarstvom in dobro živijo, saj nimajo nikakršnih družbenih dajatev in lahko delajo ceneje kot pravi obrtniki. Iz leta v leto raste gradbena dejavnost. V vsaki vasi rastejo nove hiše. Občani si pomagajo na vse načine in zbirajo gradbeni material povsod, kjer ga je le moč dobiti. To gradbeno konjunkturo pa izkoriščajo številni občani, izdelujejo gradbeni material, kot je cementna opeka, strešniki in kvadri, okna, vrata, parketerska

dela itd. Ker se ti izdelki in usluge danes zelo dobro prodajajo, so tudi zaslužki teh šušmarjev lepi. Tudi ti ilegalni obrtniki bi lahko kaj prispevali za potrebe občine, za šolstvo, ceste, komunalne naprave. Ali ne bi mogli ti obrtniki prigrisati svoje obrti in delati legalno kot postranski obrtniki. Svet za obrt pri občini bi moral več časa porabiti za te probleme, ki so iz dneva v dan bolj pereči.

Tudi o zasebnih prevoznikih, ki nimajo potrebnih dovoljenj, bi morali na občini voditi računa, kajti njihovi dohodki niso tako pičli. Tako bi bil naslov članka: vsakemu svoje tudi v socializmu še bolj upravičen. Mogoče bi svet za obrt lahko sklenil, da bi dohodek, ki bi se stekal od šušmarjev, pripadal Krajevnim skupnostim. S tem bi se KS zainteresirale, da bi pomagale reševati ta problem, število ilegalnih obrtnikov pa bi se bistveno znižalo.

Obrtnik

Zlatopoljski otroci nič več v kombiniranem pouku?

V organizaciji OŠ »Janko Kersnik« Brdo je pet podružničnih šol. Ena izmed teh je podružnična šola Zlato polje. V njej je letos vsega komaj 18 učencev, zato je pouk kombiniran — en učitelj poučuje dva razreda hkrati. Razumljivo je, da je učiteljevo delo v kombiniranem oddelku dosti težje, učenci po so v taki organizaciji pouka lahko za marsikaj prikrajšani, saj ima en razred le polovico učne ure direkten pouk, drugo polovico pa morajo učenci delati sami, ker se učitelj med tem ukvarja z drugim razredom. Seveda pa je pri vsem tem še vprašanje realizacije učnega programa. Ko pridejo otroci, ki so bili v kombiniranih oddelkih na centralno šolo, imajo mnogi od njih velike težave. Te so se pokazale posebno pri učencih, ki prihajajo iz Zlatega polja. Učenci so bili v mnogih primerih premalo usposobljeni za delo na predmetni stopnji. Le redki so učenci iz Zlatega polja, ki so v rednem času končali 8 razredov osnovne šole. To je velika škoda za mlade ljudi in za skupnost. Saj se mladi ljudje z nedokončano osnovno šolo ne morejo vpisati niti na poklicno šolo, kaj šele na kako drugo. Težave imajo tudi pri zaposlovanju in prav gotovo tudi pri opravljanju dela, ki zahteva določeno znanje.

razne dvomljive literature in seks revij svoje zadovoljstvo.

Želel sem vzbuditi polemiko, ki naj bi zajela čim večji krog, da bi skušali z mladino najti pravilno, pravo in pošteno pot v njihovo mladostno življenje.

J. Vodeb

Vemo, da so v Zlatem polju prav takšni otroci, kot kjerkoli drugod v naših krajih, so bistri in pridni, samo treba je razviti njihove sposobnosti in jih bolje pripraviti za življenje.

Nekateri starši iz Zlatega polja so že večkrat izrazili željo, naj bi se s njihovi otroci v celoti prešolali na šolo Brdo.

Ker je bil v prvem polletju letošnjega šolskega leta na tej šoli izredno slab učni uspeh, je bil sklican poseben roditeljski sestanek. Glavna točka obravnave je bil učni uspeh. V razpravi je bilo ugotovljeno, da je kombinirani pouk eden izmed pomembnih vzrokov za nezadovoljive vzgojno izobrazbene rezultate, precejšen delež pri tem pa ima prav gotovo tudi slab obisk pouka.

Starši so v razpravi predlagali naslednje:

1. Učenci iz šolskega okoliša Zlato polje naj se že naslednje šolsko leto v celoti prešolajo na OŠ Brdo.

2. Cesta Zlato polje—Brdo naj se uredi tako, da bo prevoz otrok lahko reden in varen.

3. Nabaviti je treba prevozno sredstvo, ki bo ustrezalo teren-skim razmeram.

4. Šolsko poslopje naj ostane pod upravljanjem OŠ Brdo.

5. V primeru porasta števila otrok, naj se v Zlatem polju ponovno organizira pouk.

Prisotni so predlagali, naj o njihovih predlogih razpravlja tudi zbor volivcev in sprejme ustrezne sklepe.

Starši v Zlatem polju pričakujejo, da bodo njihovi otroci, ki obiskujejo prve štiri razrede osnovne šole, deležni kvalitetnejšega pouka že v naslednjem šolskem letu. Uresničitev predlogov Zlatopoljčanov pa bi pomenil korak bliže k enotni osnovni šoli.

T. Kos

Zakaj mladim polena pod noge

Na pobudo OK ZMS Domžale je bil v Blagovici 2. februarja 1970 ponovno ustanovljen mladinski aktiv. Tej ustanovni konferenci je prisostvovalo 60 mladincev in mladink. Že samo število zgornje kaže zainteresiranost mladih do mladinske organizacije in njenega dela. Sprejeli smo program dela katerega smo se z veseljem lotili izpolnjevati. Pričakovali pa smo tudi pomoč od nekaterih že obstoječih organizacij. Toda te pomoči ni bilo! Narobe. Nekateri posamezniki so mladinski organizaciji celo nasprotovali. To je prišlo zlasti do izraza ob

pričetku gradnje nove šole v Blagovici, kar smo vsi z veseljem pozdravili. Z očitno namenom, da odrežejo mladino od klubske dejavnosti, so nastanili v dvorani delavce, ki naj bi gradili šolo (kljub temu, da je bilo iz pogodbe razvidno, da si mora graditelj sam preskrbeti prostor). To so storile nekatere zato nepooblaščen osebe. Po zaslugi vztrajnosti mladinske organizacije in po nekaterih intervencijah smo končno dobili dvorano nazaj, delavce pa so namestili v drug prostor, ne meče se v kakšnem stanju so sedaj ti prostori, kako se z njimi

gospodari in kakšni bodo ti prostori po izselitvi delavcev. Prostori so v higienskem pogledu nevzdržni. V tej stiski je še največ razumevanja pokazala KO SZDL. Na sestankih je bilo s strani starejših izrečenih mnogo hudih besed in tudi osebnih žalitev na račun mladinske organizacije čeprav neupravičeno. Vse to pa je imelo za posledico, da je mnogim mladincem ugasnilo veselje do dela. Zlasti je bilo mladini nerazumljivo tudi stališče upraviteljice šole v Blagovici ter ravnatelja šole z Brda.

Mislim, da so vsi ti in še nekateri drugi dogodki v zadnjem času posledica neenotnosti družbeno-političnih organizacij, ki jo povzročajo nekateri posamezniki s samovoljo in prenapetostjo.

Mar naj blagoviška mladina, ki je še neobremenjena z razprtijami iz preteklosti, stoji ob strani, ali naj se poveže v čvrste in enotne vrste, ki naj nas popeljejo po poti strpnega tovarištva in željenega napredka.

Milan Florjančič

Popravek:

V sestavku: »Do grla v vodah formalizma, ki je bil objavljen v februarški številki so se vrinile nekatere vsebinske napake, ki jih sedaj popravljamo in se zanje opravičujemo.

— v 19. vrsti 1. odstavka mora biti namesto odlok — zbor

— v 42. vrsti 1. odstavka namesto z osnovno — zasnovano

— v 12. vrsti 5. odstavka namesto splošna — sposobna

— v 15. vrsti 5. odstavka namesto delovnih — kadrovskih

— v 10. vrsti 6. odstavka namesto odklivanje — odkrivanje

— v 2. vrsti 12. odstavka namesto usposobljena — uporabljamo

— v 13. vrsti 15. odstavka namesto političnih — praktičnih

Pojasnilo v zvezi s prispevkom »Zakaj mladim polena pod noge«

Sklep o nastanitvi delavcev GP »Beton« iz Zagorja v dvorani, ki jo je upravljala KS Blagovica ni sprejel ravnotej OŠ »Janko Kersnik« Brdo, niti ni sodeloval pri sprejemanju sklepa.

O zadevi okrog nastanitve v omenjeni dvorani sem bil seznanjen na razširjeni seji KS Blagovica, ki je bila 15. 8. 1970 v Blagovici. Na tej seji sem zvedel za nekatera naspotja, ki so nastala ob začetku gradnje nove šole in ki jih je povzročila omenjena nastanitev delavcev. Na tem sestanku sem povedal le svoje osebno mnenje. Dejal sem, da dejstvo, da so delavci nastanjeni v dvorani, ne sme povzročiti razdora med ljudmi, posebno še, ker so občani Blagovice s svojo enotnostjo v prizadevanju za napredek kraja vendarle dosegli, da se uresniči njihova davna želja po šoli. Ob uresničevanju te želje res ni časa za razprtja in prepire. Povedal sem, da menim, da je KS takrat, ko je sprejela sklep, da se delavci, ki gradijo šolo, lahko na stanijo začasno v dvorani, hoteli pomagati gradbenemu podjetju in da je imela pred seboj le en cilj, to je, graditi in čimprej

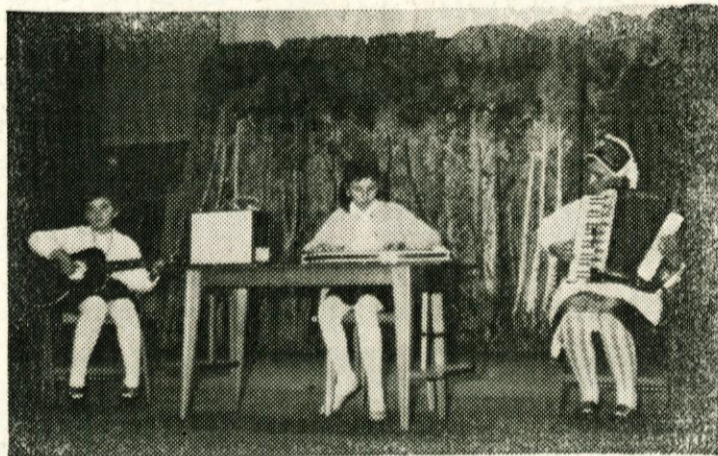
dograditi novo sodobno šolo. Temu sklepu je ugovarjal predsednik mladinskega aktiva, ki je poudarjal, da se mladi sedaj nimajo kje sestajati. Zahteval je, naj se dvorana takoj izprazni, ker so mladinci prikrašani za svojo dejavnost, da nimajo prostora, kjer bi se lahko zabavali in prirejali ples, nakar sem izjavil, da so mladinci za njihovo dejavnost na razpolago šolski prostori.

Obenem pa sem jih pozval naj pomagajo pri gradnji šole tudi mladinci. Ker je predsednik mladinskega aktiva govoril predvsem o krivdi in škodi, ki je bila prizadejana mladini in pri tem poudarjal zabavo, sem mu zastavil naslednje vprašanje: »Kaj je za Blagovico kot kraj večjega pomena, ali nemotena gradnja šole, ali to, da bo zaradi nastale situacije po sklepu KS, (ki je začasna rešitev), nekajkrat odpadel ples«. Povedal sem še, da menim, da je tudi v nastali situaciji polno možnosti za delo mladih.

Vprašujem se, kaj se skriva za pisarijo, ki jo je podpisal predsednik mladinskega aktiva Blagovica.

T. Kos

Dan žena na Viru

Na prireditvi v čast Dneva žena v delavskem domu na Viru je posebno priznanje požel otroški trio CERAR (citre, harmonika in kitara)

V delavskem domu na Viru, je krajevna skupnost »Tomo Brejc« poskrbela, da je bila 7. marca proslava v čast slovenski ženi.

Pri prireditvi so sodelovali predšolski otroci-cicibani, pionirji in mlajši mladinci, ki so nastopili z deklamacijami, recitacijami, telovadnimi in folklornimi točkami; spored pa je popestril še trio Cerar, harmonikarski orkester ZGI iz Mengša, mešan mladinski pevski zbor I. osnovne šole iz Domžal in recital »Ženam-materam«.

Od celotnega programa, ki je trajal brez odmora poldrugo uro so številni navzoči še posebej

pozdravili trio Cerar, harmonikarski orkester, folklorno skupino v narodnih nošah in pa skupino deklet, ki so nastopile z ritmičnimi vajami.

Odlično je bil izveden tudi recital »Ženam-materam«, ki ga je sestavil Matjaž Brojan. Le-ta je izbral iz domače in tuje literature bisere leposlovnih sestavkov, ki govorijo o usodi in trpljenju žene in matere.

Vmes pa je mladinski pevski zbor pod vodstvom novega glasbenega pedagoga in zborovodje tov. Leskovca zapel tri pesmi, ki so bile vključene v miselno zvezo recitala.

ZBIRANJE IN PORABA SREDSTEV SAMOPRISPEVKA

za čas od 1. 5. 1969 do 27. 2. 1971

Dohodki sredstev krajevnega samoprispevka, ki je bil uveden z odlokom Sob Domžale za dobo 5 let, so bili naslednji:

	din
Dotok sredstev v letu 1969	889.842
Dotok sredstev v letu 1970	1.825.604
Dotok sredstev v letu 1971	410.323
SKUPAJ dohodki	3.125.769

PORABA TEH SREDSTEV DO 27. 2. 1971

1. Gradnja šole v Blagovici	204.590
2. Izdelava projektov za šoli Roje in Domžale	232.455
3. Odškodnina na zemljišče za šolo Roje	203.074
4. Ostali stroški v zvezi z gradnjo šole na Rojah	14.353
5. Stroški v zvezi s pripravo dokumentacije za izgradnjo osnovnošolske mreže v občini	6.918
6. Vezava sredstev pri Ljubljanski banki	2.434.000
7. Stroški poslovanja — SDK	710
SKUPAJ izdatki	3.096.100
Sredstva za žiro račun 27. 2. 1971	29.669

U. O. sklada za izgradnjo
šolskega omrežja v občini
DOMŽALE

Nekaj o delu in učnem uspehu v oddelkih podaljšanega bivanja v Domžalah

Podaljšano bivanje za učence osnovni šoli je bilo v Domžalah organizirano meseca marca 1969. leta. Tedaj je bilo vključenih le majhno število učencev, ker je bila na razpolago le ena učilnica. V šolskem letu 1969/70 pa se je število prijavljenih znatno povečalo, ker je uprava izposlovala dve učilnici in se je povečalo tudi število učnega kadra. Učni uspeh na koncu šolskega leta je bil kar zadovoljiv. V letošnjem šolskem letu so že štirje oddelki s 95 učenci. Učilnici sta v internatu STUGŠ v Domžalah.

Vsi oddelki imajo izmenični turnus. Dopoldanski turnus se prične ob 7.30 in traja do 13.30. Popoldanski turnus pa traja od končanega dopoldanskega pouka v šoli in traja do 16.30.

Starši plačujejo mesečni prispevek 115 din, s čimer krijejo samo dejanske stroške prehrane v menzi šole. Učenci dobivajo v kuhinji kalorično ustrezno kosilo in izdaten obrok malice.

Učno osebje skrbi, da učenci, ki so vključeni v PB napišejo domače naloge, da se razumsko naučijo snov iz raznih snovnih področij za naslednji dan. Z učenci vztrajno ponavljajo učno snov in si prizadevajo vzbuditi pri njih veselje do učenja. Prav tako skrbijo, da se učenci lepo obnašajo in da so disciplinirani. Vodje oddelkov učence obliku-

jejo tudi po estetski in moralni plati. Otroci se navajajo na tovariško in kolektivno življenje. Skratka, vodje oddelkov skrbijo, da otroke navajajo na pravilen sistem učenja, na logično mišljenje, na pravilno sklepanje in na tovariško medsebojno pomoč.

V PB so učenci zaposleni tudi z dodatnim razumskim delom.

Poleg resnega dela imajo učenci tudi prosti čas za igro in razvedrilo. Na razpolago imajo družabne igre, rešujejo križanke, rebuse, rišejo, oblikujejo, gnetejo ali pa berejo knjige. Ob lepem vremenu se pod nadzorstvom igrajo na svežem zraku in se sproščeno dodobra razgiba-

jo. Starši prihajajo ob določenih dnevih na govorilne ure, kjer jim vodja oddelka da informacije o uspehu in disciplini ter o telesnem in mentalnem zdravju učenca.

Z učenci, ki v šoli slabše napredujejo, se vodja oddelka tudi individualno ukvarja, kontrolira, kako ti učenci osvajajo posredovano znanje in kolikšna je sposobnost njihove logične reprodukcije.

Učni uspeh ob letošnjem polletju je bil, če ga primerjamo z učnim uspehom ob I. ocenjevalni konferenci takle: ob I. ocenjevalni konferenci je znašal 78,1 % ob polletju pa 85,5 %.

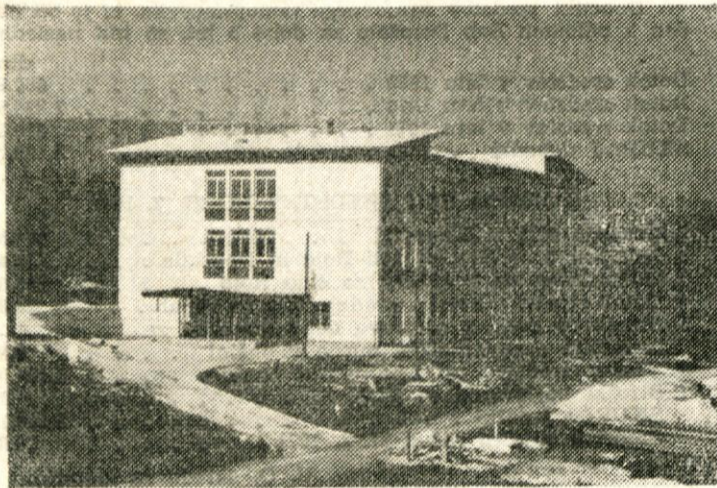
Oddelka A in B, ki jih obiskujejo učenci nižjih razredov, sta dosegla ob polletju 100 % uspeh. Oddelka C in D, ki jih obiskujejo učenci višjih razredov, pa sta dosegla 70,8 % uspeh.

V teh dveh oddelkih so povprečni učenci, ki v šoli slabše napredujejo vendar so od I. ocenjevalne konference dalje popravili kar 39 negativnih ocen, kar znova potrjuje, da so varstveni oddelki za mnoge učence edina pot k uspehu, za starše pa velika razbremenitev.

D. P.

D. P.

Kaj nam je prinesel petdnevni delovni teden

Moravčani nimajo samo moderne šole, tudi modernih in sodobnih metod se poslužujejo pri pouku in z njimi dosegajo lepe uspehe

Veliko vode je preteklo od tedaj, ko so se začele v svetu uveljavljati, lahko bi rekli revolucionarne reforme na področju organizacije dela. Psihologi in sociologi so v naprednih industrijskih državah dolgo proučevali najrazličnejše faktorje, ki bistveno vplivajo na kvaliteto in kvantiteto dela. Na osnovi teh raziskav so se v svetu dokaj hitro uveljavile tako imenovane angleške sobote, nato pa proste sobote.

Koliko razprav, ugibanj, dvomov, negotovosti so prinašali prvi poskusi uvajanja 42-urnega delovnega tedna pri nas. Nihče ni vedel, kaj bo skrajšani delovni teden prinesel, kakšna bo produktivnost, kako bo vikend vplival na delovne ljudi in kako bo prosta sobota vplivala na delovni proces. Mnogi so gledali z nezaupanjem v novost, ki si je le počasi utirala pot v našo miselnost.

V proizvodnji prosta sobota ne pomeni nič novega; v vseh delovnih organizacijah je že vplejana in kot vse kaže so z njo zadovoljni.

Kako pa je na področju prosvete?

Strojem, neživim predmetom smo prizanesli in jim privoščili sobotni počitek, fizični delavci so tudi deležni sobotnega odmora po napornem delu. Kaj pa otroci? Čeprav še niso dorasli, morajo delati več kot odrasli. Po veliki umski obremenitvi, jim ne privoščimo dneva za relaksacijo. Ali učenec ni delavec? Čemu odrekamo otrokom pravico do petdnevnega delovnega tedna?

V naši občini se je v šolskem letu 1970/71 odločila za petdnevni delovni teden le Osnovna šola »Jurij Vega« v Moravčah; ostale šole v občini pa delajo še vedno po starem.

Mnogi se bodo vprašali — kako se to obnese v praksi in — ali ne bi morda poskusili tako obliko dela tudi v drugih šol-

skih zavodih? Kakšen je šolski uspeh? Kako vplivajo proste sobote na učence, na starše, na prosvetne delavce?

Razgovori s starši, učenci in prosvetnimi delavci so pokazali, da so s petdnevnim delovnim tednom zadovoljni prav vsi: učenci, starši in učitelji.

Nekateri — menim, da izražajo mnenje večine — so na vpra-

šanih zavodih? Kakšen je šolski uspeh? Kako vplivajo proste sobote na učence, na starše, na prosvetne delavce?

Program je bil zelo pisan, posamezniki so se zvrstili kot prvi solisti, v duetu kot deklamatorji in instrumentalisti, pa tudi kot pevci v zboru. Vsi so nastopali samozvestno, sproščeno, brez kakršnekoli bojazni. Marsikateri bo ohranil ta svoj prvi javni nastop kot spomin na otroška leta.

Posamezne točke so pokazale, kako si učenci želijo razdajati svoje prirojene sposobnosti. Šola ima v načrtu, da bo enako prireditve pripravila tudi z učenci tretjih, četrtih in višjih razredov. Menim, da so take prireditve, ki utrjujejo vezi med šolo in domom, izredno dobra zamisel.

Na nastopih, ki jih je šola organizirala v letošnjem šolskem letu, smo z veseljem ugotovili, da imamo v vrstah mladine kar velik odstotek učencev, ki imajo igralske, pevske ali katere druge sposobnosti. Treba bi jih bilo načrtno negovati in izoblikovati.

Mar res ni mogoče v Domžalah organizirati mladinskega odra ali kaj podobnega, kamor bi se pionirji in mladinci z veseljem vključevali, usposabljali in udeleževali?

šanje »Kakšne spremembe je prinesla prosta sobota v šoli«, strnili svoje misli takole:

ANTE, učitelj:

Danes si enostavno ne morem več predstavljati, da bi moral vse sobote preživeti v šoli. Prav tako si težko predstavljam učenca, ki mora preživeti v šoli šest ali celo sedem ur in to teden za tednom, praktično brez odmora — obremenjen s pisanjem domačih nalog, učenjem itd. Zdi se mi, da spada to v preteklost. Nedelja je bila vsekakor prekratka, da bi se učenci odpočili, kaj šele, da bi si nabrali novih moči.

Letos sem opazil, da učenci bolje sledijo pouku, da se z večjo vnemo učijo.

In končno — sobote so zelo primerne za krajše in daljše izlete. Ker pa so pogoji dani, rad »skočim« enkrat sem, drugič drugam — v ponedeljek pa je v razredu vedro razpoloženje in delovno vzdušje...

DARKO, učenec 8. razreda:

Težko bi na kratko povedal, kaj mi pomenita prosta sobota in nedelja. Vsekakor veliko! Ves urnik se je nekoliko spremenil — pet dni krepko delam, zato pa se v soboto in nedeljo temeljito odpočijem.

Prav vsake sobote se posebno veselim, saj lahko takrat večji del dneva merim svoje moči pri namiznem tenisu ali pa košarki;

tu in tam pa je kakšna sobota namenjena za izlet. V šoli nimam težav — prisostvovati pouku ob sobotah mi pa ne diši več...

SPELA, učiteljica:

Ti si humorist! Zakaj me sprašuješ nemogoče stvari. Če me vprašaš, ali v soboto raje delam ali pa sem prosta, je podobno, kot bi me vprašal — ali si v soboto raje v šoli, ali pa na smučanju nekje na Veliki planini. Sicer pa, čemu ne vprašaš raje ljudi v tovarnah, zakaj ob sobotah ne delajo?

Rada delam, saj sem v šoli več kot doma, stroj pa le nisem, zato se veselim sobotnega in nedeljskega počitka, ki ga družim z izleti v planine, smučanjem; poleg tega pa pridejo tudi nekatere drobna opravila doma na vrsto...

ŠTEFKA, mati treh šoloobveznih otrok:

Pri nas imamo kmetijo. Sama z možem težko opraviva vsa dela na posestvu — no pa nekako že gre. Delo, ki mu med tednom nisva kos, opravimo skupno v soboto. Otroci nama pri tem izdatno pomagajo. Vse ostale dni pa pustiva otrokom obilo časa, da se lahko uče in hodijo redno k pouku. Tak urnik smo si lahko pripravili le zato, ker ob sobotah ni pouka. Ja, prosta sobota v šoli je kar dobra pogruntacija... T. T.

Učenci so nastopili pred starši

S tako brezbriznostjo, kakor smo jo pokazali doslej, smo že zamenarili celo vrsto sposobnih deklamatorjev, recitatorjev, igrancev in pevcev, ki bi že lahko tvorili jedro domžalskega kulturnega in prosvetnega dela.

Menim, da ne smemo mimo take resnice kar tjavendan.

Imamo nešteto dobrih zgledov, kako so se prav iz vrst mladine izoblikovale igralske družine v Trzinu, Mengšu, Dobu, Prevojah in še marsikje drugod.

Podoba je, da bi bilo umestno take pobude posnemati tudi v Domžalah.

D. P.

Uspel nastop učencev osnovne šole Mengeš in zavoda za glasbeno izobraževanje iz Domžal

Zavod za glasbeno izobraževanje Domžale stalno sodeluje z osnovnimi šolami na področju domžalske občine. Pred kratkim so učenci tega zavoda uspešno nastopili z učenci Osnovne šole Radomlje, za Dan žena pa z učenci šol iz Mengša, I. osnovne šole Domžale in Osnovne šole Jurij Vega iz Moravč. V kratkem pa bodo imeli skupen nastop tudi z učenci Osnovne šole Vencija Perka iz Domžal. Naj posvetim nekaj več vrstic nastopu v Mengšu. Mengšanom, ki so napolnili dvorano doma v Mengšu, se je najprej predstavil zbor Osnovne šole Mengeš pod vodstvom Marije Škof, nato pa so nastopili solisti Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale, oddelka iz Mengša, na violini, klavirju in harmoniki. Nastopil je tudi harmonikarski duet, učenke na klavirju šet ročno, trio

Mihelčič, ki je spremljal sestrico Urško na violini, ter trio Cerar iz oddelka Radomlje, dalje harmonikarski orkester pod vodstvom Pavla Kosca ter godalni in veliki orkester Zavoda za glasbeno izobraževanje s solisti na violini in na oboi, pod vodstvom dirigenta Tomaža Habeta. Za zaključek je veliki orkester zavoda skupno s pevci mladinskega pevskega zbora Osnovne šole Mengeš pod vodstvom Staneta Habeta dovršeno zapel in zaigral nekaj množičnih mladinskih pesmi.

Glasbeni večeri v Mengšu, kakor tudi v drugih krajih so odlično uspeli in želeli bi, da bi bilo še več podobnih nastopov, ki so plod uspešnega sodelovanja med osnovnimi šolami in Zavodom za glasbeno izobraževanje Domžale.

T. Ravnikar

Male šole so pokazale dobre rezultate

Tudi v naši občini smo pred štirimi leti začeli uvajati v naš vzgojno-izobraževalni sistem takoimenovane male šole, ki imajo namen, da pripravijo otroke za vstop v redno šolo. Ta oblika dela z otroki je za nas še posebno pomembna, ker imamo v predšolskih vzgojnovarstvenih ustanovah vključenih le nekaj procentov predšolskih otrok. Letos so male šole že pri vseh popolnih osemletkah in vanje so vključeni skoraj vsi otroci, ki so se vpisali v prvi razred, razen tistih, ki so v otroških vrtcih. Tudi večje podružnične šole imajo male šole, kar je še posebno razveseljivo, saj vemo, da še obstajajo velike razlike med mestom in vasjo in zato tudi otroci za vstop v šolo niso enako pripravljeni. Mala šola pa take razlike vsaj nekoliko ublaži.

V Radomljah imamo malo šolo že od 15. 2. po 6 ur tedensko v treh oddelkih po 23 otrok, 6 pa jih obiskuje malo šolo v vrtcu. Na Rovah je šola pričela 1. marca in je v oddelku 12 otrok, torej vsi, ki so se vpisali v prvi razred.

Znano je, da se v otrokovem razvoju razvije do sedmega leta skoraj 70 % vseh sposobnosti, ni pa pri nas nikogar, ki bi jih organizirano razvijal in tako sami delamo veliko škodo, ker zaviramo otrokov organiziran razvoj. To bi sicer morale vršiti predšolske vzgojnovarstvene ustanove, katerih pa je na našem področju, kakor tudi v Sloveniji nasploh, bore malo. Zato naj bi te vrzeli deloma nadomestile male šole, za katere bi bilo najbolje, da bi trajale eno celo šolsko leto pred vstopom v šolo.

Tam, kjer je v šolah prostor, ne bi bilo nič narobe, če bi bila mala šola dvakrat ali trikrat na

teden po tri oziroma po dve učni uri. Pri nas v Radomljah bomo imeli vsako leto po tri oddelke male šole in bi po tem predlogu vsak oddelk imel dvakrat na teden po 3 ure, kar bi zneslo skupaj okrog 200 ur. Seveda pa bi bilo treba nastaviti posebno učno moč. Ta način reševanja pomanjkanja predšolskih ustanov je zaenkrat realen in prepotrben, zato naj o tem pristojni organi razmislijo, in primerno ukrepajo. Opozoril pa bi še na problem starostne meje za vpis v prvi razred. Zakon o osnovni šoli sicer določa, da traja šolska obveznost med 7. in 15. letom, izjemoma pa se lahko vpišejo tudi otroci, ki še niso stari 7 let. Menim, da delamo veliko krivico večini naših otrok, ki so duševno in fizično razviti, pa jih zadržujemo do sedmega leta doma. Posebno pa zapravljajo čas tisti otroci, ki so v vrtcih že tri ali celo 4 leta in jih držimo zaradi zastarega zakona in naše togosti izven šole do sedmega leta, mnogokrat pa celo do osmega. Smatram, da bi s šestim letom lahko vpisali vse tiste otroke, ki so s petim letom začeli obiskovati predšolske vzgojnovarstvene ustanove oziroma male šole. Govorimo o tem, da bi podaljšali šolsko obveznost na devet ali celo deset let, toda smatram, da ne bi bilo prav, da jo podaljšujemo navzgor, ampak navzdol, kar nam omogočajo na današnji stopnji razvoja male šole, ki jih raztegnimo na celo leto in financirajmo ter pri tem imejmo pred očmi, da bodo otroci eno leto prej začeli ustvarjati dobrine za sebe in družbo Sredstva, ki bi jih vložili v povečan obseg dela v malih šolah, ne bodo vložena zaman.

Rajko Hafner

Uspeli koncert v Radomljah

V počastitev slovenskega kulturnega praznika in kot uvod v proslavljanje 30. obletnice osvobodilne fronte Slovenije in vstaje slovenskega in jugoslovanskih narodov, sta Osnovna šola Radomlje in Zavod za glasbeno izobraževanje priredila v petek, 12. februarja uspeli večer veselih melodij in ljudskih plesov, kateremu je najprej prisostvovalo okrog 250 učencev in mladine, nato pa še okrog 300 odraslih občanov tako, da je bila dvorana dvakrat nabito polna.

V programu so sodelovali najprej cicibani pod vodstvom Martine BOHTE, otroški pevski zbor Osnovne šole pod vodstvom Majde LIPOVŠKOVE in solisti — gojenci ZGI Domžale na klavirju, vijolini in trobenti, nato pa še mladinski pevski zbor pod vodstvom Iva PENKA in novoustanovljeni moški pevski zbor iz Radomelj, ki ga vodi Stane HABE.

Po kratkem odmoru je nastopila folklorna skupina Osnovne šole Radomlje, ki je pod vodstvom Majde Lipovške zalepsala pet ljudskih plesov, sledil je harmonikarski orkester pod vodstvom Staneta Modeca in orkester ZGI Domžale pod vodstvom Tomaža Habeta.

Za konec pa je mladinski pevski zbor ob spremljavi orkestra pod vodstvom Staneta Habeta zapel tri pesmi:

Radovan Gobec: Lepo je v naši domovini biti mlad,

Radovan Gobec: Pesem bratstva in edinstva ter

V. Mihečič: Domovina naša je svobodna.

Vsi navzoči so izvajalce nagradili z burnim aplavzom, z veliko udeležbo pa dali priznanje nastopajočim z željo, da bi bile take prireditve v Radomljah bolj pogoste.

Rajko Hafner

Šolarji v Radomljah so pridni varčevalci

V šolskem letu 1969/70 smo na šoli Radomlje uvedli množično varčevanje učencev, pri Ljubljanski banki — podružnica Domžale. Vodja te akcije je tov. Majda Lipovšek, kateri je s pomočjo razrednikov uspelo vključiti v varčevanje preko 300 učencev.

V tekmovalstvu učencev osnovnih šol Slovenije v mladinskem varčevanju je naša šola v šolskem letu 1969/70 med 300 šolami v Sloveniji, ki so vključene v tekmovalstvo, zasedla peto mesto in bila nagrajena s pismeno plaketo ter pokalom. Trije varčevalci pa so prejeli lepe knjižne nagrade. Slovesna razglasitev zmagovalcev je bila 25. maja 1970 v Ljubljani.

V tem šolskem letu so predstavniki banke že dvakrat praznili hranilnike in uspeh je bil presenetljiv, saj so znašale vloge skoraj 25.000 din in bomo lansko višino vlog, ki je znašala v vsem letu 32.000 din gotovo presegle, ker bomo imeli praznjenje hranilnikov še 5. aprila in v drugi polovici junija.

Učenci bodo pisali tudi nagradne spise o varčevanju, ker želimo, da bi v njih vzbudili res pravi smisel in odnos do varčevanja, saj je znano, da kdor začne varčevati v zgodnji mladosti, ta tudi pozneje, ko sam ustvarja ne razsipava denarja po nepotrebnem, ampak še naprej pridno varčuje.

Rajko Hafner

Prometna problematika v letu 1970

Skupaj s prometno postajo milice iz Ljubljane je bilo v letu 1970 na teritoriju občine Domžale 629 prometnih nesreč. V teh nesrečah je izgubilo življenje 33 oseb (v letu 1969 pa 31 oseb), telesno poškodovanih pa je bilo 331 oseb. Materialna škoda po nestrokovni ocej je znašala približno 2.700.000.- din.

Največ prometnih nesreč se je pripetilo na cesti prvega reda od Dobrave do Zajasovnika in sicer 274, sledi cesta drugega reda Dragomelj — Domžale — Duplica, dalje Trzin — Mengeš — Duplica in Brniki, Koliška in Bukovčeva cesta, ter Želodnik — Moravče.

Po mestnih cestah in ulicah je bilo največ prometnih nesreč v Domžalah in Mengšu.

Glavni vzroki prometnih nesreč so bili: neprimerna hitrost, prehitevanje, neupoštevanje prednosti, pijanost, neupoštevanje

prometnih znakov, neprimerna varnostna razdalja itd.

Največ prometnih nesreč se pripetijo ob sobotah in nedeljah, zadnje čase pa tudi v petkih in ponedeljkih.

Organi javne varnosti so obravnavali

305 voznikov motornih vozil, ker so vozili pod vplivom alkohola, medtem ko je bilo za razne druge prometne prekrške obravnavanih 1364 kršiteljev.

Pri ukrepanju na javnih cestah, zlasti pri intervencijah ob prometnih nesrečah milica še vedno naletava na težave predvsem tam in takrat, ko prometna obeležja na cestah niso dovolj vidna in kjer ni urejenih prometnih znakov. Ker se bliža sezona povečanega prometa na naših cestah, bi morali ureditvi prometnih znakov posvetiti čim večjo skrb.

Pionirska organizacija na I. osnovni šoli v Domžalah je za pusti-torek po mnogih letih premora spet organizirala maskerado in spreved mask po domžalskih ulicah. V sprevedu je sodelovalo prek 300 maskiranih pionirjev in mnoge maske so bile tako originalne, da so prav gotovo prekosile domišljijo odraslih. Zato tudi ni bilo mogoče izvršiti izbora najlepših mask, kakor je bilo predvideno, ampak je moral nagrade razdeliti žreb. Splošna želja je bila, da pionirji tako maskerado organizirajo odslej dalje vsako leto.

Dva sveža grobova v Mengšu

FRANCE SINK

Dne 22. februarja letos smo spremili v sončnem popoldnevu, ki je bil prav nenavaden za ta čas, k zadnjemu počitku na menceško pokopališče Franceta Sinka, ravnatelja Doma počitka, dolgoletnega in nadvse požrtvovalnega družbeno političnega delavca nekdanjega okraja Ljubljana okolica, bивše menceške in sedanje domžalske občine. Prerani grob je zagnil izmučeno telo človeka, ki se je vse dni po osvoboditvi predajal, ne da bi pazil na svoje zdravje in čas, družbenemu delu, prizadevanjem, da bi vsi, mi in vsi ki bodo še prišli za nami, živeli lepše in človeka dostojnejše življenje.

Ob smrti Okornove mame z Vrhpolja

Čisto navadna osmrtnica v dnevnem časopisju mi sprva ni niti pomenila kaj dosti. Potem sem se pa nenadoma zavedla. Saj to je partizanska mama z Vrhpolja, ki smo jo imeli tako radi. Ona pa je nas skoraj razvajala s svojo dobroto. Čuteča žena, ki je svoje otroke dala na razpolago borbi za novo življenje, je dan za dnem v hiši pod hribom pričakovala borce Kamniškega bataljona in drugih enot. Vedno je imela mleka, tistega toplega mleka v peči. Vedno za priboljšek toplo besedo. Bolni, ozebli in ranjeni so pri njej našli oporo in varno bivanje v času okrevanja.

Prava partizanska mama je bila.

Komaj sem imela še toliko časa, da sem prihitela na njen pogreb. Hotela sem ji še nekaj reči, hvaležno besedo in tudi to, da sem imela trden namen, da jo skoraj obiščem, da uro ali dve poklepetam z njo. Tako rada se je pogovarjala in tako vedra je bila še pred nekaj leti.

Zibel mu je tekla v delavski družini v bližini Medvod in sojenice so mu pred 51 leti vse prekratko odmerile življenje. Po osnovni šoli ga je življenjska pot vodila preko dela, ki ga je opravljal kot preprost delavec, v ujetništvo in partizane, kjer je dosegel čin kapetana in postal komisar čete. Za tem je po osvoboditvi postal okrajni politični delavec, leta 1952 pa se je ustalil v Mengšu in prevzel dolžnost upravnika doma onemoglih. Leta 1955 je bil izvoljen za sekretarja občinskega komiteja Mengeš, nato pa je po združitvi menceške in domžalske občine ostal skoraj donedavna član občinskega komiteja ZKS Domžale.

Pri svojem delu je bil neutrujen in vedno in povsod pripravljen sodelovati in pomagati. Velike zasluge si je pridobil za ustanovitev Glasbene šole Mengeš, pri gradnji Kulturnega doma v Mengšu in pri delu za vsestranski napredek občinske organizacije rdečega križa Domžale. Ljudi, kot je bil pokojni France Sink, tako predanih delu za druge, tako požrtvovalnih, hkrati pa tudi poštenih in iskrenih, ni veliko med nami. Zato pa, dokler bomo živeli, bo v nas živela njegova svetla podoba, nikoli ne bomo pozabili njegove predanosti delu, njegove dobrote in zavzetosti za napredek naše ožje in širše domovine!

Slava njegovemu spominu!

SLAVKO SICHERL

Zadnjo nedeljo v februarju je legel po dolgi in mučni bolezni v svoj mnogo prezgodnji grob dober tovariš in iskren prijatelj Slavko Sicherl, predmetni učitelj v Mengšu. Pot slovenskega učitelja je začel pred 40 leti. Služboval je na raznih krajih širom naše domovine. Povsod je bil pravi ljudski učitelj, ki se ni zapiral samo v svoje šolske prostore, temveč se je z vsem sr-

cem posvetil tudi delu med odraslimi. Bil je režiser, pevovodja, udeleženec se je povsod tam, kjer je bilo treba izkušnega in predanega človeka. In to je pokojni Slavko tudi bil. Vendar za vse svoje delo ni nikoli iskal pohvale in priznanj. Bil je iskren tovariš, sovražil je poniževanje in hinavščino. Zato ga nikdar ne bodo pozabili vsi, ki so prišli z njim v stik. Ne bodo ga pozabili Vrhpoljčani, Trzinčani, Artičani in ne ljudje s Potoka v Tuhinjski dolini, še manj pa Mengšani, kjer je živel in delal vse do svoje bolezni.

Kako priljubljen je bil je pokazal njegov pogreb. Čeprav v zgodnjih dopoldanskih urah, se je zbralo toliko ljudi, da jih Mengeš ne vidi velikokrat. Slavko si je želel tihega pogreba. Vendar mu te njegove zadnje želje njegovi prijatelji in tudi družbeno politične organizacije niso mogle izpolniti. Preveč je bil viden javni delavec in mnogo hvaležnosti mu vsi dolgujemo, zlasti tudi menceška Svoboda, s katero je delal z vsem srcem.

Ob zvokih menceške godbe, ob petju malih pionirjev in ob žalostnih pevskih zborah upokojencev iz Domžal so pokojnega Slavka narahlo položili v njegov zadnji domek na menceškem pokopališču. Počivaj v miru!

N. Vodnik

Posnemanja vredno

O tem, da so homški mladinci in pionirji zelo aktivni in samoiniciativni, smo že večkrat brali. So vztrajni in ne popuste, kar je še posebna odlika. Ze nekaj let se bore za svoje prostore. Pred leti se jim je posrečilo pod vodstvom požrtvovalnega predsednika tov. Riflja, da so v združenem domu uredili kar dva prostora za svoj klub. Ko je nastalo vprašanje, kam s homško trgovino, so bili zopet homški mladinci tisti, ki so prvi razumeli to potrebo in svoje komaj priborjene prostore nesebično odstopili trgovini, čeprav so bili s tem zopet na cesti. Toda niso odnehali. Znova so se lotili dela in kmalu so spet imeli nad homško trgovino urejene klubske prostore. Zato je bilo treba mnogo prostovoljnega dela in žrtev. Mladinci in pionirji danes močno pogošajo svojega pridnega predsednika tov. Gregca, ki je težko bolan in mu žele vsi čimprejše okrevanje.

Za 8. februar, slovenski kulturni praznik, so homški mladinci priredili lepo uspelo proslavo v svojih klubskih prostorih. Kako je bilo, pa mi je povedal eden teh pridnih mladincev, tov. Repnik.

Takole pravi:

Za to proslavo smo se dome-

nili dokaj pozno, zato tudi priprava ni bila tako temeljita kot smo želeli. Zbralo se je kakih 20 mladincev in pionirjev, ki so pripravili kar pester program. Udeležba odraslih je bila nepričakovano številna. Ze preje so mladinci dodobra očistili oba klubska prostora, da je bilo vse nared. Poleg homških mladincev sodeluje tudi veliko mladincev in pionirjev iz Nožic. Posebno vneti so bili pionirji, ki sicer niso povsem razumeli Prešernovih pesmi, a so jih z vsem navdušenjem in občutjem deklamirali in recitirali. Dvorana, če jo smem tako imenovati je bila tudi ogrevana. Vzdušje navzočih je bilo odlično.

Vsi so bili nadvse zadovoljni s programom, ki je trajal kar celo uro. Vsi so si bilj edini, da si takih proslav še želijo, posebno pa so pohvalili mladince in pionirje za njihovo delavnost. Sedaj se že pripravljamo na proslavo dneva žena in upamo, da nam bo prav lepo uspela.

No, kaj pravite mladinci in pionirji drugod po naši občini? Delo homških mladincev in pionirjev je res posnemanja vredno!

N. Vodnik

Pripis: V Domžalah smo pa letos na slovenski kulturni praznik čisto pozabili!

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Vode Nande

O zdravstvenem zavarovanju kmetov

Da bi bila nudena tudi kmetu določena zdravstvena zaščita, je bila v letu 1961 vpeljana v Sloveniji obvezna oblika socialnega zavarovanja. Financiralo se je tako, da so kmetje plačali 6% od KD, ostalo sta krili republika in občina iz svojega proračuna. Pomoč družbe je znašala takrat prek 50% vseh stroškov. Sčasoma pa je začelo to sofinanciranje občin in republike usihati, tako da je prišlo socialno zavarovanje kmetov v deficit. V zavarovanje je bilo namreč vključeno precejšnje število nepremožnih ljudi, ki k stroškom niso nič prispevali. Leta 1965 je izšel nov zakon, ki je postavil vse na načelo samouprave in samofinanciranja. Ob prevzemu samoupravnih organov je to zavarovanje prevzelo tudi 1,5 milijarde izgube iz prejšnjih let. Deficit pa je tudi od leta 1965 še kar naprej rasel. Občine in republika so se otepale sofinanciranja in zahtevale, da se zavarovanje financira samo. Deficit je narasel na 2 milijardi starih dinarjev. Ker je krog zavarovancev ostal isti, mnogi svojih prispevkov niso plačali. Komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov so morale temu prilagoditi način poslovanja. Ker so računali, da se določen del zneska ne bo dal izterjati, so obremenitve povišale za predvideni del neizterjanih prispevkov. Recimo, če je njihov finančni plan znašal 1 milijardo in so računali da 20% ne bodo mogli izterjati, so finančni plan zvišali na 1 milijardo 200 milijonov starih dinarjev. Torej so morali zavarovanci plačati še 20% več, da se je finančni plan približno uravnovesil.

Seveda pa se to ni moglo nadaljevati, ker tak način preobremenjuje kmeta proizvajalca. Samoupravni organi skupnosti so predlagali določene spremembe. Postavili so zahteve po sofinanciranju. Republika je podprla to s tem, da je uvedla republiški prispevek, kot pomoč za tiste, ki sami ne plačujejo prispevkov za zdravstveno zavarovanje. Istočasno se je uvedel sistem potrjevanja zdravstvenih izkaznic. To je seveda v zavarovalniškem sistemu upravičeno, je bilo pa za kmete, ki ne zmorejo plačila, nedvomno zelo huda sankcija. S tem se je v skladih zdravstvenega zavarovanja kmetov nabralo več sredstev, je pa okrog 30.000 ljudi ostalo brez potrjenih zdravstvenih izkaznic. Vplačevanje prispevkov se je na ta način nedvomno izboljšalo. Izboljšalo pa se je tudi plačevanje davkov, kar pa je imelo po drugi strani tudi težke posledice. Občina nedvomno ne more ločiti davkov od prispevkov in jih ločeno pobirati. Kmet, ki je hotel imeti potrjeno izkaznico, je moral zato poleg prispevka za zdravstveno zavarovanje imeti tudi poravnane davčne obveznosti. To je bil nedvomno hud udarec za tiste zavarovance, ki so bili že tako ali tako v težavah. Občine so sicer v nekaterih slučajih odpisovale davščine in ponekod tudi prispevke in s tem omilile položaj najbolj prizadetih. Povečali pa so se tudi stroški za davčno službo, ker so občine za svoje delo zahtevale večja sredstva. V letu 1969 se pojavi še dodaten nepredvideni strošek s tem, da je republika za razvijanje davčne službe namenila davč-

nim upravam 10% od 8% republiškega prispevka za zdravstveno zavarovanje, ne da bi istočasno obvestila samoupravne organe, kaj namerava storiti. Bilo je odtegnjenih ca. 300 milijonov S din od predvidenega sofinanciranja republike. To pomeni, da je tisto leto iz sofinanciranja zavarovanje dejansko zelo malo prejelo.

Kmetje so morali torej več plačati, stroške zdravstvenega varstva pa so zopet krili iz svojih prispevkov.

V teh petih letih pa se je pokazalo, da so kljub vsem težavam samoupravni organi zdravstvenega zavarovanja kmetov odigrali zelo važno vlogo. Dokazali so, da samo z zakonom o zdravstvenem zavarovanju ni mogoče rešiti vseh problemov, ki se nabirajo okrog zavarovanja kmetov. Uspeli so prepričati naše politične dejavnike, da je kmet proizvajalec prav tako potreben družbi kot drugi delovni ljudje in da mora uživati enake pravice tako na ekonomskem kot političnem in socialnem polju.

Postalo je jasno, da brez dviga ekonomske moči ni mogoče računati na samofinanciranje in uspešno razvijati socialno varstvo kmetov.

Toda struktura zavarovancev v kmečkem zavarovanju je takšna, da še dolgo časa ne bo mogoče misliti na izključno lastne vire financiranja.

Dolgoletna politika ekonomskega in političnega pritiska in nezainteresiranosti družbe nasploh do kmetijstva je poleg že tako slabega stanja pustila nepopravne posledice.

Vsi ukrepi so in v nekaterih primerih še pogojujejo zelo hitro razslojevanje kmetijskega prebivalstva in še nadaljnje drobljenje kmetijske zemlje. Iz kmetij se izseljuje mlada delovna sila, ostanejo pa predvsem starejši in za delo manj sposobni, ki nemalokrat komaj toliko proizvajajo, da preživljajo le sebe. Le majhen del kmečkega prebivalstva je danes še sposoben, da v celoti pokriva tudi vse dajatve, ki mu jih predpisuje družba. In ne samo to. Ti kmečki proizvajalci so dolžni poleg svojih obveznosti pokrivati tudi del stroškov za socialno varstvo za ostale zavarovance, ki svojih obveznosti ne morejo pokrivati. Takšen sistem pa postavlja kmeta zavarovanca v neenakopraven položaj namram drugim lastnikom kmetijskih zemljišč in pa osebam, ki so se izselile iz kmetij pa zapustile svoje ostarele starše, ker jih nič ali zelo malo zavezuje solidarnost do teh oseb, pa čeprav so se na teh kmetijah preživljali ali se morda še. Takšno stanje se še posebno odraža v kmečkem zavarovanju tako, da en del zavarovancev svojih obveznosti skratka ne more pokrivati, medtem ko ima en del zaradi tega obveznosti prekomerno visoke in ogrožajo nadaljnji gospodarski razvoj kmetij. Pri sprejemanju novega zakona o zdravstvenem zavarovanju v letu 1970 so bila ta dejstva prisotna in so se v precejšnji meri upoštevala.

Gotovo je za kmečko zavarovanje novi zakon korak naprej, čeprav še vedno vseh vprašanj ne rešuje zadovoljivo.

Bistvena sprememba je v tem, da se prizna, da je v kmečko zavarovanje vklju-

čeno določeno število oseb, ki so socialno ogrožene in same ne morejo pokrivati stroškov za zavarovanje. Za te je sedaj dolžna republika in občina poravnati stroške zavarovanja.

Ker se z zakonom razširjajo tudi nekatere oblike zdravstvenega varstva, republika krije del stroškov, ki se zbirajo s sredstvi republiškega prispevka, ki ga plačujejo od katastrskega dohodka lastniki kmetijskih zemljišč. Tega prispevka, ki znaša sedaj 12% KD so oproščeni kmetijski zavarovanci. Republika je dala socialnemu zavarovanju kmetov svoj prispevek v višini 10% od celotnih stroškov v letu 1970 (kar je zneslo v lanskem letu 750 milijonov S din, ta prispevek je bil nato razdeljen po občinah, seveda pa je vprašanje, če je bil ključ, po katerem se je delilo najboljše. To skupno sofinanciranje naj bi torej znašalo 12% od republiškega prispevka, prispevek republike iz proračuna 750 milijonov S din in pa kar naj bi občine prispevale za stroške zavarovanja socialno ogroženih zavarovancev. Predvideva se, da bo skupaj znašalo okrog 2 do 2 in pol milijarde S din, kar je 1/4 vseh stroškov zdravstvenega zavarovanja kmetov v letu 1970. V letu 1971 so se stvari bistveno spremenile, stroški v letu 1970 so se povišali za 30% (zaradi zvišanja cen zdravstvenih storitev). V letu 1971 pa se predvideva še večja podražitev. V poprečju naj bi se stroški zvišali od 18 do 20%. Vendarle je povečanje v nekaterih skupnostih prek 20 ali celo 30%. To pa je popolnoma druga slika kot se je predvidevalo pri sprejemanju zakona leta 1970. Skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov so bile pred odločitvijo: Če hočejo obdržati pravice iz zdravstvenega zavarovanja iste kot v letu 1970, bo treba glede na to še finančne načrte bistveno povečati. Nekateri skupnosti so dvignile svoje finančne programe skoraj za 100% z ozirom na izhodišče v letu 1970. Ljubljanska skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov je imela lani v načrtu 1,2 milijarde, letos pa skupno 2,5 milijarde S din. Ljubljanska skupnost je svoj načrt osvojila in so program že sprejeli, vendar se predvideva določen rebalans stroškov in določeno znižanje obremenitev. V lanskem letu je bila obremenitev za kmete naslednja: 18% od KD, ki ga je predpisala skupnost in 8% pa iz republiškega prispevka. Skupno 26% in pa 20 tisoč S din pavšala na gospodarstvo. Za leto 1971 pa je predlagana obremenitev 34% od KD in pavšal na osebo gospodarstva in sicer 17.800 S din (Pavšal na osebo je v skladu z določbami TZ). Razmerje med pavšalom in prispevkom od KD se bistveno ni spremenilo, povečali pa so se skupni stroški. Kot že rečeno pa pri drugih skupnostih obremenitve niso tako visoke. Pri Komunalni skupnosti v Ljubljani so zato stroške še enkrat pregledali, zmanjšali režijske stroške na minimum. Ugotovili so tudi, da je bila izterjava v letu 1970 boljša in da izguba ni znašala 250 mil. S din kot so računali, pač pa 140 mil. S din. In predvsem za ta znesek (razliko) so se lahko stroški sedaj zmanjšali. Pavšal se bo znižal od prejšnjih 17.800 na 11.900 S din na osebo.

Postavlja se v ospredje še naslednji problem: v lanskem letu je bil predpisan

18% prispevek od KD plus 8% rep. prispevka. Posamezni okoliši, ki so oproščeni davkov, so bili oproščeni tudi tega 8% rep. prispevka. Sedaj pa celoten znesek za vse svoje zavarovance predpisuje komunalna skupnost, ne glede na okoliš. Ti okoliši, ki so bili prej oproščeni rep. prispevka, bodo sedaj bolj prizadeti. Morali bodo plačevati povečano obremenitev na KD (od 18 na 34% kar predstavlja povečanje skoraj za 100% in pa še pavšal na osebo.

Kako priti do tako visokih sredstev za pokrivanje stroškov zdravstvenega varstva, ni samo stvar komunalnih skupnosti, ampak tudi družbeno-političnih skupnosti. Vsi ti izračuni temelje namreč na predpostavki, da bo izterjava 100%. Po vsej verjetnosti pa bo slabše kot v letu 1970.

Po novem zakonu o zdravstvenem zavarovanju so občine dolžne zagotoviti tisti del stroškov zavarovanja, ki ga ogroženi zavarovanci sami ne morejo kriti. V ljubljanski skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov se pričakuje, da bodo občine na ta način sofinancirale stroške za ca. 450 mil. S din. Če sredstva ne bodo zbrana v tej višini, bo to primanjkljaj proračuna, ki bi ga morali pokrivati zavarovanci sami.

Mislim, da bi za uspešno reševanje socialnega varstva kmetov morali storiti še mnogo več kot sedaj daje zakon o zdravstvenem zavarovanju. Z manjših kmetij se mladi vedno bolj odseljujejo in odhajajo na delo v industrijo ali v tujino, kar jim omogoča boljše ali vsaj znosno življenje. Na kmetijah pa ostajajo starejši ljudje. Kolikor je manj ljudi na kmetijah in seveda v kmečkem zavarovanju, toliko večja bremena morajo ti, ki ostanejo, tudi nositi. Tisti, ki ostanejo sami in niso sposobni za delo, še tako minimalnih obremenitev ne morejo plačati. Tisti, ki se odseljujejo s kmetij pa posedujejo še zemljo, bi morali biti zaradi solidarnosti do teh socialno ogroženih kmetov ravno toliko obremenjeni kot ostali kmetje. Tako bi se ta obremenitev prenesla na vse lastnike kmetijske zemlje. Kmet, ki ostane na zemlji, ni sam kriv, če so ga vsi otroci zapustili in ostane sam, pač pa je to bolj odvisno od ekonomskega položaja, v katerem živi kmet. Sedaj je položaj tak, da mora kmetijski zavarovanec poleg vseh davščin plačati še 100 ali več tisoč S din na račun zdravstvenega zavarovanja kot pa njegov sosed, ki ima enako posestvo pa je zaposlen. Razen tega ima boljše zdravstveno varstvo in je starostno zavarovan. Zakaj ne bi bila bremena vsaj približno enaka. To bi zmanjšalo tudi drobtine kmečke zemlje.

Vedno bolj se pojavlja, da ljudje, ki niso kmetje in imajo denar, kupujejo kmetijsko zemljo. Bremena na to zemljo se zmanjšajo za vse socialne dajatve, ki jih ima sicer kmet. Novi lastnik ni več dolžan solidarno skrbeti za eventualnega še živega lastnika in bremena preidejo na zavarovance kmete.

Vsako leto je izpad zavarovancev 2 do 3% in tako mora tisti, ki ostaja na kmetiji nositi vedno večja in večja bremena.

UKREPI

1. Komunalne skupnosti naj realno obračunajo stroške, pri tem naj se upošteva stabilizacija in ekonomska moč kmeta.

2. Družbeno politične skupnosti (občine) bodo morale izpolniti svoje obveznosti do socialno ogroženih kmetov.

3. Uvesti bi bilo treba solidarnost za socialno varstvo kmetov na vse lastnike kmetijske zemlje

a) da se stroški za zdravstveno zavarovanje in v bodoče pokojninsko upošteva pri plačevanju davka, tako da se ta

odšteje od osnove in je tako zmanjšana osnova pogoj za obračunavanje davkov in drugih dajatev;

b) s posebnim prispevkom bremeniti kmetijsko nezavarovane lastnike kmetijske zemlje v taki višini, da so dajatve kmetov in ostalih vsaj približno izenačene. Občina ima potem možnost, da z davki regulira določeno kmetijsko politiko.

Uveljaviti je treba princip, da naj bo zemlja kmeta torej tistega, ki se preživlja samo s kmetijsko proizvodnjo manj obremenjena, kot pa zemlja tistega, ki je zaposlen kje drugje in tam tudi dobiva dovolj visoka sredstva za svoje preživljanje.

V JAVNI RAZPRAVI!

Novi zakon o združništvu

Te dni se bo začela v okviru Socialistične zveze javna razprava o tezah za novo združno zakonodajo, točneje o tezah za zakon o združevanju kmetov v zadrugo, organizacije združenega dela in v pogodbeno delovne skupnosti, ki jih je pripravila posebna delovna skupina slovenskega izvršnega sveta več kot dveh letih dela. Pred mesecem dni je o njih razpravljala tudi Komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo pri Izvršnem svetu in jih ocenil kot zelo življenjske. Po mnenju Komiteja teze za zakon o združevanju kmetov izhajajo iz trezne presoje stanja in potreb v slovenskem zasebnem kmetijstvu. Z novim zakonom naj bi ohranili od sedanje organizacije tisto, kar je dobro, kar kmetje sprejemajo, kar se je uveljavilo v življenju, sicer pa bi postavili le temeljne okvire za novo organizacijo združništva, ki bi jo kmetje oblikovali sami, ustrezno svojim pogojem in potrebam.

Tri oblike združevanja kmetov

Teze predvidevajo tri oblike združevanja: kmetijske zadrugo, organizacije združenega dela in sestavo posameznih kmetijskih organizacij (Kombinativ) in pogodbeno delovne skupnosti.

Kmetijska zadruga naj bi bila poleg organizacije združenega dela (obratu v Kombinatu) osnovna organizacija za širše proizvodno in poslovno povezovanje kmetov na določenem območju, za katero bi sicer veljali splošni predpisi o podjetjih oziroma delovnih organizacijah, razen glede posebnosti, ki jih predvidevajo te teze. Te pa so na kratko: članstvo, upravljanje, možnost vlaganja deležev in prevzemanja jamstva, udeležba članov na delu dohodka zadruga, možnost združevanja zadrug v združno zvezo, poseben način prenehanja zadruga in prenos premoženja zadruga ob morebitni likvidaciji na enako ali podobno organizacijo. Osnova zadruga kot skupne organizacije kmetov in delavcev v zadrugi naj bi bilo združevanje dela in sredstev za delo (zemlje, strojev) ter trajno proizvodno oziroma poslovno sodelovanje. Poudarek naj bo na proizvodnem sodelovanju. Združevanje naj bo prostovoljno in naj izhaja iz zainteresiranosti za povečanje proizvodnje, proizvodnosti, torej povečanje dohodka.

Poslovni predmet zadruga (in organizacije združenega dela) naj bi bil: proizvodnja, predelava, različne usluge, hranilno-kreditne zadeve, pospeševalna služba, prekrbovanje z reprodukcijskim materialom, pa tudi pospeševanje domače obrti, kmečkega turizma, tehnično izobraževalna, kul-

4. Nenehno je treba skrbeti za to, da se s pospeševanjem kmetijstva, s pomočjo družbe in s specializacijo doseže taka gospodarska moč, da bo kmet sposoben sebe in svojo družino dostojno preživljati in pokrivati tudi sam vse dajatve svojega socialnega varstva, ki pa naj bo na enaki višini kot je ostalo socialno zavarovanje.

5. Kmet mora postati enakopraven proizvajalec. Imeti mora enake možnosti proizvodnje in vnovčevanja svojih pridelkov.

Sam mora samoupravno odločati z rezultati svojega dela in mora imeti pravico zastopati svoje interese na vseh nivojih našega družbenega življenja.

turna in socialna dejavnost, ki je pomembna za njene člane. Teze izrecno poudarjajo, da mora zadruga opravljati te dejavnosti predvsem za svoje člane.

Pravice in obveznosti zadruga in njenih članov pri združevanju sredstev in dela, npr.: skupne nabave in izkoriščanje opreme, izgradnja objektov, bodo urejene s pogodbami.

DELITEV DOHODKA

Pomembna novost — glede na vso sedanjost ureditev je zlasti v tem, da teze predvidevajo, da bodo kmetje in delavci enako-pravno delili dohodek zadruga glede na obseg njihovega poslovanja z zadrugo, oziroma na njihovo delo v zadrugi. Tako bodo delavci med letom dobivali dohodek kot akontacijo osebnih dohodkov, kmetje pa preko cene za prodane proizvode. Na koncu leta pa se bo dohodek delil na del za razširitev materialne podlage zadruga, ostanek dohodka pa na:

— del, ki ga bodo dobili delavci v obliki dokončnega obračuna osebnih dohodkov (pravimo »dobiček«) in določenih sredstev za skupne potrebe (za stanovanje itd.).

— drugi del, ki ga bodo dobili kmetje delno v obliki dokončnega obračuna glede na obseg in rezultate gospodarskega sodelovanja, delno pa glede na vložene deleže, poleg tega pa tudi — delno — za skupne potrebe kmetov, vaše skupnosti (za ceste, vodovod, izobraževanje itd.). Seveda pa bi to veljalo le za kmete, ki tesneje sodelujejo z zadrugo, ne pa za tiste, ki na primer, občasno prodajajo del pridelka zadrugi.

Nedvomno je to najpomembnejša novost zakona, ki je v razpravi, saj v osnovi vze- načuje kmete in delavce v zadrugi, oziroma v resnici omogoča kmetom, da v celoti odločajo o delu in dohodku zadruga. Se posebej pomembno je, da bo to veljalo tudi za obrate v okviru kombinatov, kar bo preprečilo nadaljnje prelivanje dohodka iz zasebnega kmetijstva. Obrati bodo imeli znotraj kombinata že po zakonu pravzaprav vse tiste pravice, ki jih bo imela zadruga. Obrat bo samostojno ugotavljal in delil dohodek, ki ga bo ustvaril s svojim delom in poslovanjem. Tudi v okviru obrata bodo delili dohodek enako kot v zadrugi: po poravnavi skupnih obveznosti bo šel en del delavcem, (tehnikom, inženirjem), zaposlenim v obratu, drugi pa kmetom. Zakon bo tudi predpisal, da morajo vse kmetijske organizacije v pol leta po izidu zakona v celoti prilagoditi organizacijo in poslovanje svojih obratov za kooperacijo njegovim določbam, sicer bodo šle v likvidacijo.

(Nadaljevanje na strani 19)

S seje občinske skupščine 2. marca 1971

Namesto seje skupščine v mesecu februarju sta za mesec marec predvideni dve. Ena od teh je bila 2. marca naslednja pa bo konec meseca zaradi obravnave in sprejema proračuna občine za leto 1971. Seja 2. marca je bila dobro obiskana, kar je še posebno razveselljivo glede na to, da je bila na dnevnem redu **ocene gospodarskih gibanj v letu 1970 in predvidevanja za gospodarski razvoj v letu 1971**. Iz podatkov o realizaciji planiranega razvoja za leto 1970 izhaja, da se predvidevanja niso v celoti uresničila. Tako, da ni bila dosežena predvidena stopnja rasti realnega družbenega proizvoda celotnega gospodarstva (zlasti v trgovini, gostinstvu in obrti), medtem ko je industrijska proizvodnja naraščala za 1 % hitreje kot je bilo predvideno. Predvsem zaradi povečane povpraševanja, boljših delovnih pogojev in novih investicij so plan proizvodnje presegle delovne organizacije: Universale, Mlinostroj, SLOVENIJALES-LIP Radomlje, Tosama in Opekarna Radomlje. Realizacija plana izvoza odstopa od predvidevanj kar za 8 %, kljub temu, da se je napram letu 1969 povečal za 15 %. Več kot polovica skupnega izvoza je bila usmerjena na konvertibilno področje. Nominalni osebni dohodki so se povečali za 21 %, medtem ko so realni osebni dohodki ostali na ravni leta 1969. Tudi predvidevanja glede zaposlovanja se niso uresničila v celoti, realizacija odstopa za 1 %. Nanovo se je v preteklem letu zaposlilo 158 ljudi, tako da je procent zaposlenih za 2 % večji kot v letu 1969, medtem ko se v letu 1971 predvideva povečanje števila vseh zaposlenih za 4 % ali za 354 ljudi. Tudi sicer se za leto 1971 predvideva nadaljnja rast gospodarstva občine, le investicijske naložbe bodo predvidoma za 2 % nižje kot v letu 1970. Na to bo predvsem vplivalo manjše investiranje v industriji s sedežem v občini, medtem ko računa industrija s sedežem izven občine z 216 % stopnjo porasta investicij. Vsekakor bodo na gibanje gospodarstva v občini vplivali tudi stabilizacijski ukrepi, vendar končne ocene o tem še ni mogoče dati, ker še niso znani vsi elementi stabilizacije. Dejstvo pa je, da bo devalvacija, če ne bodo sledili blažilni ukrepi, zelo prizadela gospodarstvo občine, predvsem pa industrijo, ki je najpomembnejša panoga domžalskega gospodarstva.

Diplomirana ekonomistka Ivanka ZAJC je v svoji razlagi opozorila na glavne pokazatelje gospodarskega uspeha v preteklem letu in predvidevanj za leto 1971 ter ugotovila, da bo po obdelavi zaključnih računov gospodarskih organizacij sledila podrobna analiza gospodarskega uspeha za preteklo leto.

Razpravljavci so nato seznanili skupščino s posledicami dosedanjih stabilizacijskih ukrepov v posamezni gospodarski organizaciji.

Ing. Mirjan KOŠIR je prepričan, da je devalvacija od vsega gospodarstva v občini prizadela najbolj podjetje Helios, saj mu bo pobrala v letu 1971 v celoti predvideno akumulacijo. Pri izdelkih kemične industrije gre za okoli 80 % materialnih stroškov in torej s preostalimi 20 % položaja podjetja ni mogoče bistveno popraviti, če ne bo zunanjih ukrepov, ki bi ugodneje vplivali na gospodarjenje v podjetju. Predvsem bi bilo treba bistveno spremeniti pogoje oziroma razmere na področju uvoza, za kar si kemična industrija že dolgo prizadeva. Predlagal je še, naj bi občinska skupščina z vsemi napori usmerjala tok gospodarstva v občini in tudi najskrbnejše gospodarila s sredstvi, s katerimi razpolaga. Z ozirom na predvideni občuten padec splošne akumulacije gospodarstva v občini, ki se bo odrazil tudi v občinskem proračunu, bo potrebno še posebno skrbno gospodarjenje s sredstvi proračuna. Prav tako bi se morala v okviru proračuna oblikovati ustrezna proračunska rezerva za morebitno pokrivanje minimalnih osebnih dohodkov in za druge oblike pomoči posamezni gospodarski organizaciji.

Po ugotovitvi odbornika Ivana CERARJA je tudi podjetje Tosama z devalvacijo močno prizadeto, še posebej zato, ker dela predvsem s surovinami iz uvoza. Podjetje bo najbrž ustavilo izdelovanje filtrov, saj bi nadaljevanje te proizvodnje pomenilo čisto izgubo, posebno še, ker tobančna industrija ni pripravljena prispevati niti dinarja za kritje povišanih stroškov. Slednje je pojasnil direktor podjetja in poslanec Jože POGACNIK, ki se je pridružil odborniku Ivanu CERARJU v ugotavljanju stanja v podjetju Tosama. Kot vedno doslej skuša podjetje težave uspešno reševati predvsem z novo tehnologijo in uvedbo proizvodnje novih higienskih artiklov tako, da je upanje, da se bo stanje ob polletju verjetno popravilo.

Slavko MATIČIČ se je med drugim dotaknil akumulacije, ki jo letno ustvari gospodarstvo občine, in ki bi združena lahko veliko pomenila in prispevala k napredku gospodarstva v občini. Razdrobljena, pa čeprav jo je okoli 5 milijard SD, pa ne pomeni veliko. Nadalje je ugotovil, da je bilo okoli 60 % investicijskih naložb v preteklem letu izvršenih s sredstvi podjetij brez sodelovanja z banko, ki bi lahko povečala sredstva za kredite, da bi tako povečano investicijsko vlaganje dalo še več dohodka. Za to pa so predvsem potrebni investicijski programi, brez katerih na bančna sredstva ni mo-

goče računati. V zvezi z investiranjem je opozoril še na velik razmah dejavnosti podjetij, ki imajo obrate v tukajšnji občini in katerih investicijsko vlaganje v občini se bo napram lanskemu letu povečalo za več kot 200 %, medtem ko bodo podjetja s sedežem v občini v letošnjem letu manj investirala kot v preteklem letu. Prepričan je, da uspeh podjetja ni odvisen le od vodstva podjetja, pač pa tudi od sestave celotnega kolektiva. Pri nas pa je v industriji zaposlenih 67 % polproletarcev, kar pomeni, da so poleg tega še kmetje, popoldanski obrtniki in podobno. Torej tudi niso zadosti zainteresirani za uspeh podjetja, se zanj ne bore in se zato tudi niso pripravljeni odrekati, ampak pritiskajo na čimvečjo razdelitev sredstev oziroma dohodka. Velika ovira za hitrejši napredek je tudi še vedno prevladujoča obrtniška miselnost. Zato bo treba še veliko storiti tudi za gospodarsko izobrazbo proizvajalcev. Svojo razpravo je zaključil z ugotovitvijo, da je v dani situaciji najvažnejše vztrajanje in močna orientacija na solidno programiranje in ekonomsko utemeljena investicijska vlaganja. Nikakor pa ni mogoče sprejeti stališča, da bi okrnjevali programe, ki jih je skupščina sprejela na področju šolstva in drugih negospodarskih dejavnosti. Na programih je treba vztrajati in postaviti gospodarstvu nalogo, da probleme hitreje rešuje in tako krepi in razvija celotno rast občine.

Tudi Vida BOGATAJ je opozorila na posledice, ki so jih prinesli stabilizacijski ukrepi podjetju TOKO, ki je še posebno prizadeto glede na to, da je podjetje že preteklo leto zaključilo s slabšimi rezultati, saj so vsi pokazatelji pod občinskim povprečjem.

Poslanec Ivo SONC je ugotovil, da zaradi stabilizacijskih ukrepov gospodarstvo v občini verjetno ne bo doseglo take rasti, kot je bilo pričakovati. Za papirnico Količevo je bilo preteklo leto najuspešnejše, v tekočem letu pa je pričakovati slabše rezultate, saj dosedanj in nadaljnji ukrepi za stabilizacijo tudi njej ne bodo prizanesli. Spomnil je na stališče slovenskih republiških poslancev do predlogov v zvezi s podražitvami. Povečanje cene za elektriko za Slovenijo še ne velja, pa tudi sicer bodo morali predstavniki te panoge predložiti skupščini res utemeljeno zahtevo ZTP za 17 % povišanje prevoznih stroškov na progi Ljubljana-Kamnik, saj velja zanjo poseben režim, s katerim si je ZTP že doslej zagotovila rentabilnost te proge. Republiški poslanec Cene MATIČIČ je razložil smisel devalvacije kot prve faze stabilizacije, ki bo imela vsaj v začetku pozitivne posledice in bo prispevala

k določenemu povišanju deviznih rezerv. Vendar pa se pričakovanja v zvezi s tem ne bodo v celoti uresničila, saj mora ta ukrep istočasno spremljati zapor vseh cen, predvsem pa velja to za transport, energijo, PTT in druge komunalne usluge. Vendar je med tem že prišlo do predlogov za povišanje določenih cen. Nato je orisal naslednje faze stabilizacije in v zvezi s tem napovedal spremembe v davčnem in proračunskem sistemu. Odbornik Štefan HORVAT je glede na to, da je podjetje NOVOPREM zaključilo preteklo poslovno leto z izgubo, kot direktor podjetja seznanil skupščino z nekaterimi dejstvi, ki so vplivali na tak rezultat. Podjetje je namreč že začelo v zelo slabih pogojih, 40 % od vseh zaposlenih je bilo invalidov, podjetje ni imelo ustreznih osnovnih in obratnih sredstev. Dotedanja proizvodnja podjetju ni zagotavljala uspeha, zato se je delovna skupnost odločila za nov program, to je za proizvodnjo šolske opreme po najsodobnejših projektih. V zvezi s tem je bilo treba izvesti obsežen investicijski program, uvesti poskusno proizvodnjo, iz obrtniške je prešlo podjetje na serijsko proizvodnjo itd. Vse to so bili vzroki, ki so vplivali na gospodarjenje podjetja v preteklem letu, ki pa se sedaj ne bodo več ponovili. Podjetje upa že v letošnjem letu na boljši poslovni uspeh, na milijardo bruto produkta in od tega najmanj na 10 odstotkov čistega dohodka za sklade.

Razpravo je nato zaključil predsednik skupščine. Med drugim je spomnil na razmeroma dobre finančne rezultate v preteklem letu, kajti pet milijard in 400 mio SD skladov in amortizacije je rezultat prizadevanja delovnih kolektivov. Posebno ne, katera podjetja so dosegla precej visok dobiček, so pa tudi podjetja, ki so na meji rentabilnosti, kar je še posebej zaskrbiljujoče glede na še nove predpise in ukrepe, ki bodo občutno prizadeli nekatere gospodarske organizacije, predvsem pa kemično in tekstilno industrijo. Vendar pa ne bi smeli čakati na pomoč od zunaj, pač pa je treba temeljito pregledati, kaj se da storiti znotraj podjetja in z večjo smelostjo pristopiti k razreševanju problemov in se med drugim z ustreznim elaboratom pravočasno pripraviti na investicijska vlaganja. Nekatere gospodarske organizacije so se že doslej, kljub težkim pogojem, smelo in uspešno lotile razreševanja svojih problemov, v drugih pa so zadovoljni že s tem, da ustvarijo toliko, da pokrivajo osebne dohodke, da ostane nekaj za popravila in amortizacijo. Dejansko ni mogoče reči, da je bilo že vse storjeno, da bi bili uspehi boljši, da je v podjetjih vse v redu in da je vse samo stvar zveze oziroma republike. Razreševanje problemov znotraj delovne organizacije je prva in

največja možnost za pot na bolje. Pomoči iz občinskega proračuna gospodarstvo ne more pričakovati, kajti spričlo potreb in omejenih dohodkov iz glavnih postavk proračuna neke posebne rezerve ne bo mogel imeti. Z določenimi sredstvi pa bo razpolagal sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij, ki bo v primeru potrebe v mejah možnosti pomagal gospodarskim organizacijam.

Povezani z gospodarjenjem v občini so tudi prispevki in davki občanov. Z ozirom na spremembe, ki jih je prinesel republiški zakon, je svet za finance predložil skupščini prečiščeno besedilo odloka o prispevkih in davkih občanov za leto 1971, ki je objavljen v uradni prilogi. Spremembe je navedeno v februarjski številki občinskega poročevalca opisal načelnik davčne uprave. Nanašajo se med drugim na razširitev olajšav za kmetijska gospodarstva v višinskih krajih in za nekatere druge kategorije kmetov, pa tudi za področje storitvene obrti so določene spremembe, ki bodo spodbudno vplivale na njen nadaljnji razvoj.

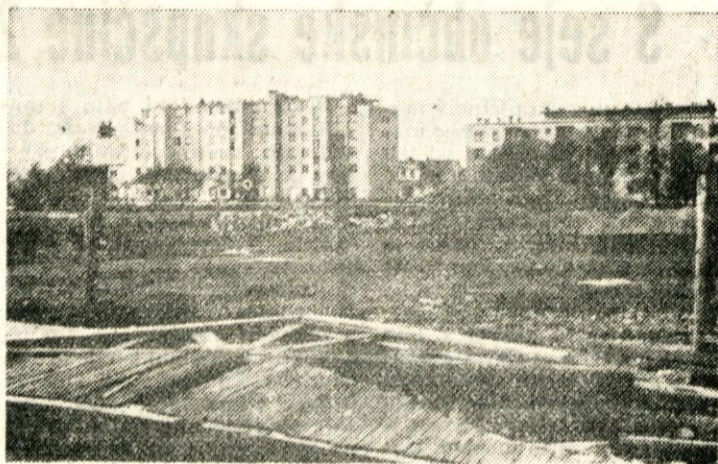
Mimo sveta za finance so predlog odloka obravnavali tudi svet za kmetijstvo, svet za blagovni promet in svet za obrt, ki so predlagali svoje amandmaje k nekaterim členom, ki določajo olajšave za kmetijska gospodarstva in k stopnjam ekonomske amortizacije. Kasneje je skupščina te amandmaje upoštevala. Po uvodnih besedah predsednika sveta za finance Sandija RIHTARJA je predsednik skupščine odprl razpravo, v kateri se je oglašil odbornik Rudolf OSOLIN in predlagal dopolnitev dveh členov, ki pa so, po ugotovitvi načelnika davčne uprave Andreja DRMALA, že upošteevane v dosedanjih formulacijah. Glede na to predlagana dopolnitev ni bila potrebna.

Nato je sledila razprava o predlogu sveta za kmetijstvo in gozdarstvo, naj skupščina odobri začasen regres, in sicer v znesku 0,20 din za liter na območju občine Domžale prodanega mleka, in to za mesec februar in marec 1971, nakar bo sprejet družbeni dogovor o odkupni in prodajni ceni mleka. Iz tega regresa bodo Ljubljanske mlekarne regresirale proizvedeno mleko proizvajalcem v znesku 0,10 din za liter. Gornji predlog sveta je skupščini posredoval predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Lojze AVŠIČ. Med drugim je ugotovil, da je omenjeni svet odločno obsodil nepravilno ravnanje Ljubljanskih mlekarne in skupščine mesta Ljubljane, ki sta zagotovila proizvajalcu na območju ljubljanskih občin 0,15 din regresa za liter proizvedenega mleka, tako da bo odkupna cena na območju ljubljanskih občin znašala 135 SD. Ugotovljeno pa je, da gre več kot 80 % v tukajšnji občini odkupljenih količin mleka za preskrbo ljubljanskega

prebivalstva, vendar so Ljubljanske mlekarne od predlaganih 0,20 din pripravljene regresirati tukajšnjemu proizvajalcu le 0,10 din, oziroma tudi toliko ne, če skupščina ne odobri predlaganega regresa v znesku 0,20 din.

Tudi Pavel PETERKA je proti različnemu obravnavanju kmetijskih proizvajalcev v mejnih občinah, zato zahteva, da se davčne obveznosti in tudi regres za mleko uskladi. Odborniku Antonu LEBARJU se zdi, da so vsa dosedanja prizadevanja kmetov za ustrežnejšo ceno mleka brez uspeha in tudi odkupna cena 130 ali 135 din še vedno ne bo ekonomska. Predstavnik Ljubljanskih mlekarne je pojasnjeval razloge, zaradi katerih je prišlo do predloga za regres, ki ga mlekarne niso prosile za podjetje, pač pa zato, da bi dvignili odkupno ceno mleka, medtem ko se prodajna cena ne more dvigniti. Slavko MATIČIČ prav tako obsoja tak nepravilčen način regresiranja. S takim načinom regresiranja bo namreč tukajšnja občina indirektno plačevala povečano odkupno ceno v ljubljanskih občinah. Na vsak način je dosedanje stališče ljubljanskega mestnega sveta zgrešeno. Če bi se namreč okoliške občine domenile drugače, bi verjetno nastalo tudi vprašanje nadaljnje preskrbe z mlekom mesta Ljubljane. Tudi nadaljnji razpravljalci, inž. Lojze AVŠIČ, Ivan Cerar, inž. Ivan Bregar, France Habjan in Franc Mušič so zahtevali pravičnejše in enotnejše reševanje problemov na področju odkupa mleka in se nato skupaj z ostalimi odborniki odločili za sklep, da skupščina prizna regres v znesku 20 SD za liter prodanega mleka s pogojem, da znaša odkupna cena 135 SD.

Predlog odloka o spremembi urbanističnega načrta Domžale-Mengeš in potrditev zazidalnih načrtov Mengeš, ki so bili razgrnjeni od 15. 11. do 15. 12. 1970 je utemeljeval predsednik sveta za gradbene zadeve in urbanizem dipl. gradbeni inženir Stane Omahna. Predvsem bi se s sprejetjem omenjenega odloka zagotovile nadaljnje zazidalne površine na širšem in ožjem območju Mengša in razširile industrijskoskladiščne cone, kar je narekovala velika potreba gospodarskih organizacij. Z odlokom se določajo tudi obrtniško stanovanjske cone, in sicer tri cone na območju Mengša ter štiri na območju Domžale-Preserje. Te cone je bilo glede na veliko povpraševanje po parcelah za gradnjo obrtno-stanovanjskih objektov nujno določiti. Z odlokom bo potrjena tudi sprememba namembnosti površin za okolico Ravbarjevega gradu v Mengšu, in sicer iz stanovanjske cone v cono za rekreacijsko gostinsko dejavnost. Za ureditev zazidalnega otoka v Mengšu, to je rešitev trgovsko poslovnega centra v Mengšu sta bili predlagani dve varianti.

V središču Domžal odpira OBNOVA novo gradbišče stanovanjskih blokov in stolpnice

Obe sta enako zanimivi in v obeh je potrebno rušenje nekaj obstoječih zgradb. Ker pa interesi za gradnjo še niso znani, je pristojni svet predlagal skupščini, in ta je kasneje predlog tudi sprejela, da se potrdita obe varianti pozidave s tem, da se dokončna izbira prepusti finančnim zmčnostim in potrebam investitorjev. Z naslednjim zazidalnim načrtom se ureja pozidava v Mengšu na območju med Liparjevo, Blejčevo in Cankarjevo cesto. Tukaj gre predvsem za izpolnitev območja s stanovanjskimi objekti. Pristojni svet je podrobno obravnaval vse pripombe občanov in umestne tudi upošteval.

V razpravi se je odbornik Jože KNEP zavzemal za obdelavo tudi vmesnega območja med območjem Sever-I in cono za obrtniško-stanovanjsko dejavnost, kjer je tudi veliko interesentov za gradnjo. Skupščina se je strinjala s predlogom odbornika Marjana KOPITARJA za ustrezno izravnavo mejne črte zazidalne površine za potrebe omenjene tovarne, kjer se pripravlja gradnja nove tovarne. Predsednik skupščine je spomnil še na ostale interese za gradnjo na območju industrijske cone zapadno od Jarš. Zanimajo se namreč za gradnjo industrijskih skladišč, hladilnic, predelovalnic in podobno in je pričakovati, da se bo že v letošnjem letu pričelo z gradnjo dveh velikih objektov, to je hladilnic oziroma skladišč in objekta tovarne LEK, ki bo stal nasproti sedanjemu objektu. Tudi na področju stanovanjske gradnje je treba napraviti letos kvaliteten korak naprej. Ze konec leta je treba vedeti, kje bo odprta gradnja in tudi vprašanje zemljišč mora biti do tedaj urejeno in parcele komunalno urejene. Sele nato je mogoče pristopiti k prodaji, in to po ceni, ki bo zagotovila vsaj osnovno komunalno ureditev zazidalnih območij. Pri oddaji parcel v obrtniško-stanovanjski coni pa bo treba še posebej upoštevati dodatne pogoje, ki jih bo treba zagotoviti za opravljaj-

nje obrtniške dejavnosti. Ugotovljeno je, da bo gradbena dejavnost v občini še vedno zelo velika. Tako že tečejo razgovori o gradnji okoli sto hiš na območju Trzina. Nadalje se predvideva, da bo letos v Domžalah v gradnji okoli 200 do 250 blokovnih stanovanj. Predvideva se tudi gradnja prve stolpnice, na Viru bo razpisanih okoli 80 parcel, že doslej pa je v občini v gradnji najmanj 500 stanovanjskih objektov. Vsa ta nova stanovanjska naselja bodo zahtevala ustrezne komunalne naprave in druge objekte družbenega pomena, zato bo treba z ustrezno prodajno ceno zemljišč pokriti vsaj stroške za osnovno komunalno ureditev novih stanovanjskih naselij.

Nato so odborniki brez razprave sprejeli sklep, da občina Domžale prevzame soustaviteljstvo medobčinskega zdravstvenega zavoda s sedežem v Ljubljani, ki bo deloval na 17 občin ljubljanske regije. Financiranje bo urejeno z ustreznim ključem tako, da bo občina Domžale financirala 5,58 odstotka skupnih stroškov zavodove dejavnosti.

Skupščina se je nato v zvezi s predlogom sporazuma o plačilu stroškov za socialno ogrožene kmete odločila, da bo iz ustreznih proračunskih sredstev poravnala odpisani del prispevka za zdravstveno zavarovanje, kadar bo pristojni občinski organ ugotovil, da ga zavezanec ne more plačati in v zvezi s tem sklenil, da se prispevek odpíše. Novi zakon o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva namreč določa, da so vsi občani zavarovani za obvezne oblike zdravstvenega varstva. Te oblike pa so za kmete in obrtnike precej večje kot doslej. Istočasno pa zakon tudi določa obveznosti občin glede prispevkov k stroškom za socialno ogrožene občane in posebno socialno ogrožene kmete.

Z odlokom o stopnji prispevka za dnevno varstvo otrok kmetov in pripadnikov samono (Nadaljevanje na str. 23)

Kakšna ob organizacija zadruge

Teze predvidevajo, da zadrugo lahko ustanovi najmanj 30 kmetov. Delavci niso avtomatično člani zadruge. Zadrugo ustanovijo lahko le kmetje. Sredstva za ustanovitev in začetek dela bodo morali zagotoviti ustanovitelji v obliki deležev, kredita ali drugače. Zdržni statut bo določal, ali bo moral plačati delež in jamčiti za obveznosti zadruge ali ne. Tega pa ne bo mogoče zahtevati od delavca.

Članstvo v zadrugi bo osebno in prostovoljno, statut pa bo določal pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi postati član zadruge. Teze predvidevajo, da bo imel vsak, ki izpolnjuje pogoje, pravico postati član zadruge. Pravico do članstva v zadrugi bo mogoče uveljavljati celo prek sodišča.

Najvišji organ zadruge je občni zbor, ki ga sestavljajo vsi člani in delavci; pri zadržah z večjim številom članov in delavcev, pa bi lahko statut določil, da občni zbor sestavljajo delegati, ki jih kmetje izvolijo na zborih.

Kmet v delovnem razmerju

Poleg delitve dohodka je druga zelo pomembna novost zakona ta, da bodo zadržni statuti določali, da lahko tisti član zadruge, ki ustvarja s svojim proizvodnim sodelovanjem povprečno najmanj tolikšno vrednost, kot delavec zadruge, pridobi status delovnega razmerja. Torej bi imel v bistvu enake pravice (delovna — pokojninska doba, invalidsko in zdravstveno zavarovanje) in obveznosti kot vsi delavci. To pomeni, da s tem v našo zakonodajo ugrajujemo vizijo jutrišnjega dne, ko bomo v resnici — na temelju dela vsi imeli enake pravice in obveznosti.

In pogodbene skupnosti?

Zakon predvideva, da dva ali več kmetov lahko združuje svoja sredstva ali delo, zaradi skupne proizvodnje, prodaje, predelave, nabave ali uporabe kmetijskih priprav v pogodbene delovne skupnosti. Trije kmetje, ki na primer skupaj kupijo in uporabljajo traktor z vsemi priključki, tvorijo takšno skupnost, ki lahko pridobiva dolo-

čene pravice in prevzema obveznosti. Skupnost, ki bi jo ustanovili s pogodbo in bi jo registrirali na občinski skupščini, bi imela lastnost pravne osebe. Takšna skupnost bi lahko najemala kredite, skupaj prodajala pridelke itd. Ta oblika združevanja je na sploh novost v našem kmetijstvu, dobro pa jo poznajo v Avstriji, kjer se je dobro obnesla kot združba kmetov za določen namen.

Takšen je kratek prerez osnutka novega zakona o združevanju kmetov, ki pomeni v določeni meri vračanje na stare, preizkušene oblike zadržništva (ki smo jih že imeli pred in po vojni), v dobri meri pa znaša pomembne novosti sodobnih oblik združevanja (skupnosti), ki naj omogočijo takšno organiziranost našega zasebnega kmetijstva, da se bo usposobilo za preobrazbo, ki je pred nami, za specializacijo in blagovno proizvodnjo. V javni razpravi morajo kmetje povedati, ali so zakonske rešitve dobre, ali je potrebno kaj dopolniti, povedati bolj preprosto, natančneje.

Franci Gerbec

Osnutek proračuna za leto 1971

I UVOD

Stabilizacijski program in na njegovi podlagi sprejeti ukrepi bodo v letu 1971 v precejšnji meri vplivali na splošno potrošnjo. Že v letu 1970 je bila potrošnja omejena tako, da družbeno-politične skupnosti tj. med drugimi tudi občina niso mogle porabiti dohodkov, ki so preseglj planirane dohodke v tem letu. Ves presežek proračunskih dohodkov, razen presežka temeljne izobraževalne skupnosti je bil odveden v posebno rezervo.

Tudi v letu 1971 se z zveznimi predpisi omejuje zbiranje sredstev za splošno potrošnjo. Zvezni predpis omejuje povečanje nekaterih virov dohodkov, tako se dohodki, zbrani iz naslova prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, prometnih davkov, carine in taks in sodnih taks v letu 1971 ne smejo povečati za več kot 10,8% v primerjavi s preteklim letom. Zveza in republika sta že znižali stopnje posameznih prispevkov in davkov tako, da dohodki v letu 1971 ne bodo presegali dopustnega povečanja. Vsi ukrepi sledijo težnji stabilizacijskega programa, to je v določeni meri razbremeniti gospodarstvo. Vendar velja pripomniti, da bi zniževanje stopenj v sedanjem položaju lahko povzročilo precejšnjo škodo, če bi dejanski dohodki ne dosegli planiranih in bi bilo zato ogroženo financiranje nekaterih osnovnih dejavnosti v občini. Morebitni dohodki, ki bi presegli dopustno mejo povečanja, se bodo v letu 1971 odvedli v posebno rezervo in jih ne bo mogoče porabiti.

V letu 1971 se financiranje nekaterih dejavnosti prenaša od višjih in nižje družbeno-politične skupnosti, nekatere pa se

namesto iz proračuna financirajo prek samoupravnih interesnih skupnosti.

Naj omenimo nekatere:

— zveza je že prenesla na republiko obveznosti financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti;

— kulturna dejavnost se bo financirala prek kulturnih skupnosti, katerim se zagotavljajo poleg sredstev proračuna tudi drugi dohodki;

— republika Slovenija je v celoti prepustila občinam financiranje varstva otrok.

To so le nekatere zadeve, ki se prenašajo navzdol, prek republik na občine in samoupravne skupnosti.

V letu 1971 vse družbeno-politične skupnosti kljub omejitvam zbiranja in trošenja sredstev za splošno potrošnjo težijo za tem, da v preteklih letih doseženi nivo sanacije v posameznih dejavnostih ne bi bil ogrožen. Kljub omejitvam se morajo za vzgojo in izobraževanje zagotoviti sredstva za njihovo redno dejavnost.

Predlog proračuna občine Domžale za leto 1971 je bil izdelan v dokaj različnih pogojih od tistih, ki so veljali v preteklih letih. Osnovna naloga je doseči v bilanci sredstev tako razdelitev sredstev med osnovnimi uporabniki, ki bo omogočala nadaljevanje začetih investicij ter objektivno optimalno pokrivanje obveznih in neodločljivih potreb ob prizadevanjih za čim bolj usklajena merila pri dodeljevanju sredstev za področja, ki se financirajo iz proračuna.

II. DOHODKI IN NJIHOVA DELITEV

Dohodki občinskega proračuna za leto 1971 so predvideni v višini 30.762.175 dinarjev. Od tega odpade na proračun občine

16.761.497 dinarjev in na TIS 14.000.678 dinarjev. Sredstva proračuna za leto 1971 se v primerjavi z letom 1970 povečujejo za 15,08%, kar predstavlja 4.030.612 dinarjev več sredstev kot v letu 1970. Na odstotek povečanja sredstev v letu 1971 je bistveno vplival zakon o izločanju dela dohodkov od prispevka in osebnega dohodka iz delovnega razmerja v gospodarstvu in izven gospodarstva, prometnega davka, carin in sodnih taks v letu 1971 na posebne račune (Ur. list SFRJ, št. 58/70).

S tem zakonom se dohodki od posebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa blaga na drobno, davka od plačil za storitve, dohodki od carin in sodnih taks, ki bodo v letu 1971 za več kot 10,8% večji kot v letu 1970, izločajo na poseben račun uporabnikov teh sredstev kot posebna rezerva in jih uporabniki tj. občina v letu 1971 ne bo mogla koristiti. Ker so viri napajanja proračuna v letu 1971 nespremenjeni, predstavlja ta ukrep za naš proračun določene omejitve razpoložljivih sredstev, zlasti kar zadeva dohodke iz prispevka iz delovnega razmerja in prometnega davka na malo-prodajo ter storitve. Ravno tako ne bo med dohodke proračuna v letu 1971 vključen presežek, ki izvira iz prekoračitve 100% realizacije planiranih proračunskih dohodkov v letu 1970.

Skupaj zbrani dohodki iz navedenih virov bodo sicer verjetno po splošni oceni ob tedaj veljavnih stopnjah dosegli večje povečanje kot ga planiramo in kot je dopustno. Zaradi neresenih mnogih vprašanj v samem programu stabilizacije, ki bodo nedvomno vplivali tudi na gibanje osebnih dohodkov in sredstev za splošno potrošnjo pa v danem položaju tudi nebi bilo umestno, da stopnje posameznih

prispevkov in davkov znižamo. To pa bo lahko storiti v teku leta 1971 in sicer takrat, ko bo možno realneje oceniti, kako bodo sprejeti ukrepi vplivali na gibanje sredstev za splošno potrošnjo in bo tako tudi stopnje mogoče prilagoditi dejanskim gibanjem.

Drugi viri dohodkov dosedaj še niso omejeni, zato je bilo možno nekoliko realneje planirati njihovo višino. Vendar pa tudi ocena višine dohodkov iz teh virov ni popolnoma realna, ker je težko oceniti, kako bodo že sprejeti, predvsem pa pričakovani in trenutno še neznani ukrepi vplivali na njihovo gibanje.

Prispevki so tudi v letu 1971 glavni vir sredstev za napajanje proračuna. Povečanje teh dohodkov v letu 1971 nasproti dohodkom iz leta 1970 znaša 16,42%. Če upoštevamo, da je stopnja porasta prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja v gospodarstvu in izven gospodarstva omejena na 10,8%, je jasno, da je na porast dohodkov v višini 16,42% v celoti vplivalo povečanje ostalih prispevkov, ki se predpisujejo na podlagi o prispevkih in davkih občanov. Iz tabele, ki jo v tekstu objavljamo je razvidno, da bo največji porast dotoka v občinski proračun iz naslova prispevkov, enako kot lansko leto, prispevek iz obrti, ki ga v letu 1971 povečujemo za 60% na lansko realizacijo. To povečanje je utemeljeno s predvidenim porastom prometa in s tem čistega dohodka davčnih zavezancev, delno povečanje pa je predvideno tudi zaradi nekaterih neporavnanih obveznosti iz preteklega leta, ki jih bomo v letu 1971 dosledneje izterjevali. Ta prispevek je bil že v letu 1970 dvignjen nasproti letu 1969. za 63%, a je bil ob koncu leta 1970 kljub temu presežen za 30 odstotkov.

Po oceni davčne službe je davčna uprava s tem že dosegla

ništva glede na podatke iz drugih občin. Zato v letošnjem letu ne moremo pričakovati večjega porasta iz tega naslova, kot je planiran.

V kmetijstvu bodo dohodki proračuna po oceni davčne uprave še naprej stagnirali, ker je na eni strani vedno več dolgov kmečkih zavezancev, za nekatere je davčna uprava predlagala odpis, na drugi strani pa uspešnejše terja močnejše kmečke zavezance. Znatno je porasel tudi prispevek iz osebnega dohodka od obrti in drugih gospodarskih dejavnosti, ki se plačuje pavšalno. Ta dohodek smo v primerjavi z lanskim letom dvignili za 35%. Prav tako predstavlja znatni porast dohodek od skupnega dohodka občanov, ki je povečan po predvidevanjih za 40 % nasproti letu 1970. Ostali proračunski dohodki po prej naštetih virih pa predstavljajo porast glede na prejšnja leta. Največkrat se teh dohodkov ne da natančneje planirati, ker so odvisni od cele vrste okoliščin, ki vplivajo na odmero. Višina prispevkov in prometnega davka je v glavnem ocenjena na predpostavkah gibanja osebnih dohodkov po podatkih republike: ti so ocenjeni, da bodo povečani za 15%. Ocenjena sredstva iz prometnih davkov temelji sicer na predvidenem povečanju prometa, vendar s predpostavko, da teh dohodkov ne moremo zajemati v proračun za pokrivanje potrošnje preko 10,8%. Vsi ostali dohodki pa so planirani v predvidenem sorazmerno manjšem porastu. Ti ostali dohodki tudi glede na strukturo dohodkov nimajo bistvenega vpliva na celoten porast proračunskih dohodkov z ozirom na sorazmerno nizko maso sredstev, ki jo predstavljajo. V izjemni situaciji smo v občinskem prometnem davku od nepremičnin in pravic, ker nam je ukinitve 60% stopnje tega davka povzročila sorazmerno hud izpad na tej vrsti dohodka, zato predvidevamo le 90 % realizacije glede na lansko leto.

Pri davku na tujo delovno silo pa sploh ni predvideno povečanje, ker je ugotovljeno s strani davčne uprave naše občine, da se število obrtnikov že dve leti nazaj bistveno ne povečuje. Ob tem je treba pripomniti, da naši obrtniki v vse večji meri svoj razvoj usmerjajo bolj v avtomatizacijo, kot pa v ekstenzivno zaposlovanje delovne sile.

Pripomniti je, da so odstotki porasta dohodkov, ki so razvidni iz tabele, določeni na osnovi izkušenj iz preteklih let, dinamike porasta proračunskih dohodkov za zadnja tri leta, v skladu z zmožnostjo davčne uprave pri odmeri in izterjavi in končno s splošno gospodarsko politično situacijo.

Ob nakazanih predpostavkah oz. ocenah bi torej lahko občinski proračun v letu 1971 razpo-

lagal s 30.762.175 dinarjev, ali ločeno za:

	din
— proračun	16.761.497
— TIS	14.000.678

kar predstavlja porast glede na leto 1970 za 15,08 % ali za 4.030.612 dinarjev več sredstev. Celotno oblikovanje virov dohodkov v letu 1971 je naslednje:

A) PRISPEVKI

	Realizacija 1970	Plan 1971	Indeks
Prispevek iz OD iz del. razmerja	9.539.733	10.570.024	110,3
Prisp. iz OD iz del. razm. izven gospodarstva	2.370.936	2.626.997	110,8
Prisp. iz OD od kmet. dej.	982.540	1.080.794	110
Prisp. iz OD od obrt. dej.	2.892.673	4.628.277	160
Prisp. iz OD od sam. opr. obrti in jr. gosp. dej. ki se plačuje pavšalno	995.376	1.343.757	135
Prisp. iz OD sam. opr. intelekt. storitev	30.462	33.508	110
Prisp. od avtor. pravic	16.624	19.948	120
Prisp. iz OD od sk. doh. občanov	111.554	156.175	140
Skupaj prispevki:	16.939.898	20.459.480	116,42

B) DAVKI

Obč. prom. davek od prom. bl. v trg. na drobno	2.408.521	2.668.641	110,3
Obr. prom. davek od alk. pijač v trg.	1.381.493	1.530.694	110,3
Obč. prom. davek od alk. pijač v gostinstvu	426.522	472.786	110,8
Obč. prom. davek na malo	956.238	1.059.511	110,8
Obč. prom. davek na stor.	1.251.152	1.386.276	110,3
Obč. prom. davek od nepr. in pravic	626.499	563.849	90
Davek na doh. od stavb	128.601	147.891	115
Davek od premož. in premož. pravic	24.727	28.436	115
Davek na doh. od dopoln. dela drugih	323.247	323.247	100
Davek na dediščine in darila	40.238	44.261	110
Davek na tovarna, cestna, motor. in prikl. vozila	77.441	77.441	100
Skupaj davki:	7.644.679	8.302.833	108,60

C) TAKSE

Upravne takse	399.332	479.198	110
Komunalne takse	6.118	6.118	100
Sodne takse	406.514	450.417	110,8
Skupaj takse:	811.964	935.733	115,24

D) OSTALI DOHODKI

Razni drugi dohodki	468.373	503.584	107,52
Prenesena sredstva	866.649	560.545	64,68
Skupaj ostali dohodki:	1.335.022	1.064.129	79,71
Skupaj A, B, C, D	26.731.563	30.762.175	115,08

Gornji pregled kaže primerjavo planiranih dohodkov v letu 1971 z doseženimi dohodki po posameznih vrstah prispevkov, davkov in taks ter ostalih dohodkov v letu 1970. Upoštevati je treba, da sama primerjava razpoložljivih dohodkov ni popolnoma realna in to zato, ker so morale v letu 1970 vse družbeno politične skupnosti dohodke, ki so presegli planirane, prenesti v posebno rezervo, ki jo po predpisih ni mogoče uporabiti niti v letu 1971 v proračunske namene. Zato so bili praktično razpoložljivi dohodki v letu 1970 nekoliko nižji od dejansko doseženih dohodkov, ker se ocena nanaša na realizacijo, ki jo je lahko proračun koristil v letu 1970.

III. RAZPOREDITEV IZDATKOV OŽJEGA PRORAČUNA OBČINE DOMŽALE

Globalna razdelitev dohodkov, ki jih bo možno zbrati po predvidevanjih v letu 1971 v naši občini za proračun občine in za temeljeno izobraževalno skupnost, je že prikazana v prejšnjem poglavju. Občina Domžale razpolaga za ožji proračun za leto 1971 s sredstvi v višini 16.761.497.— dinarjev, kar predstavlja 15,08 % povečanje sredstev glede na leto 1970.

Ko je pristojna služba za proračun potegnila črto pod vse zahteve ali želje porabnikov proračunskega denarja za leto 1971, se je pojavila številka 21.476.389 dinarjev. Toliko de-

narja bi morali imeti v ožjem proračunu občine, če bi hoteli ustreči vsem porabnikom proračunskih sredstev. Ker pa ožji proračun razpolaga po predvidevanjih v letu 1971 le s 16.761.497.— dinarjev, zmanjka za pokritje vseh zahtevkov 4.714.892.— dinarjev.

Predsedstvo skupščine je imenovalo posebno komisijo za pripravo osnutka proračuna občine z nalogo, da pripravi predlog za razdelitev sredstev na posamezne porabnike, seveda v okviru možnosti, ki jih ima proračun za leto 1971. Predvidena razdelitev sredstev ožjega proračuna občine Domžale je naslednja:

KULTURNO-PROSVETNA DEJAVNOST

Pri kulturno prosvetni dejavnosti je zahtevek koristnikov za leto 1971 predložen v višini 1.225.974.— dinarjev. Prvotni plan za leto 1970 je znašal 495.560 dinarjev, dejanska realizacija po stanju 31. 12. 1970 pa 461.062 dinarjev. Indeks zahtevka na realizacijo znaša 265,90 %. Pri pregledu dokumentacije oz. predračunu koristnikov in v smislu načel splošne štednje v okviru razpoložljivih sredstev je predviden porast v višini 8,80 % na realizacijo, ustvarjeno v letu 1971. Pripomniti je, da kulturno prosvetno dejavnosti zagotavlja določena sredstva tudi republika s tem, da odstopa del sredstev, zbranih iz naslova prometnega davka namensko za kulturno dejavnost v višini 0,5 %, vendar pa obstaja za pridobitev teh sredstev pogoj, da proračun občine zagotavlja za kulturno dejavnost najmanj tolikšna sredstva kot v preteklem letu, povečana za normalni porast proračunskih dohodkov v letu 1971. S tako pridobljenimi sredstvi bo kulturno prosvetna dejavnost lahko pokrivala izdatke, ki jih bo imela v letu 1971.

SOCIALNO SKRBSTVO

Na področju socialnega skrbstva se v okviru možnosti zagotavljajo sredstva za urejanje zadev s področja socialne zakonodaje in sredstva za urejanje zadev borcev NOV. Zahtevek pa leto 1971 znaša na podlagi predloženih potreb v predračunih 2.180.153 din. Plan za leto 1970 je za to dejavnost znašal 1.525.221 dinarjev, medtem ko je dejanska realizacija bila dosežena v višini 130,70 %. Pri pregledu možnosti pokrivanja teh potreb je komisija povečala sredstva z ozirom na lansko realizacijo za 15,97 %. V tem povečanju so sredstva za urejanje zadev borcev NOV, nadalje sredstva za stroške oskrbovancev, ki so v raznih domovih.

Z ozirom na prej omenjeno povišanje stroškov je povišanje sredstev, ki so predvidena v te namene skromno, če že ne prenizko, zato bo treba pri tem več prizadevanja službe, odgovorne

Namen	Realizacija 1970	Plan 1971	Indeks
Kult. prosv. dejavnost	461.062	501.613	108,80
Soc. skrbstvo	1.667.952	1.934.347	115,97
Zdrav. varstvo	297.293	297.210	99,97
Komunalna dejavnost	168.477	183.019	108,63
Delo državnih organov	2.597.607	6.595.771	124,50
Dejavnost kraj. skupn.	536.502	580.228	108,15
Dejavnost družb. pol. org. in društev	306.321	322.193	105,18
Negosp. investicije	2.702.726	3.304.653	122,27
Gospodarske investicije	481.777	711.819	147,75
Gospodarske interv.	693.153	634.579	91,55
Prorač. obvezn. pret. let	116.840	139.877	119,72
Rezervni sklad	131.682	160.483	122,02
Nerazporejeni dohodki	433.220	262.205	60,52
Cestá Moravče—Želodnik	450.000	1.133.300	251,84
SKUPAJ:	13.744.615	16.761.497	121,95

za te zadeve, da bo skušala dobiti sredstva tudi izven proračunskih virov. Treba bo tudi poskrbeti, da bodo občine za tiste oskrbovance, ki jih imajo v naših domovih, sofinancirale tudi vlaganja v investicijsko izgradnjo domov počitka. Na povečanje teh sredstev vpliva delno tudi porast cen v socialnih in klimatskih zavodih.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Predlagani izdatki se v primerjavi z letom 1970 sicer povečujejo za 22,27 %, to povečanje pa koristnik utemljuje s povečanjem cen oskrbnih dni v zdravstvenih zavodih in klimatskih zavodih. Prvotni plan za leto 1970 je za ta namen znašal 347.130 dinarjev, realizacija na dan 31. 12. 1970 pa je znašala 297.293 din., tako da je komisija v svojem predlogu osvojila za leto 1971 lanskega realizacijo. Upoštevati je treba, da odpaše v letu 1971 strošek za financiranje fluorografiranja prebivalstva, zato bodo v skrajni sili zadoščala sredstva lanske realizacije.

KOMUNALNA DEJAVNOST

Pri komunalni dejavnosti znaša indeks zahtevka za realizacijo leta 1970 109,51 %. Prvotni plan za leto 1970 je znašal 176.500 dinarjev, dejanska realizacija 168.477 dinarjev, predlog komisije pa 183.019, kar predstavlja povečanje za 8,63 %. Povečanje v glavnem zajema zamejčenost občinskih cest.

DELO DRŽAVNIH ORGANOV

Sredstva za delo državnih organov so po prvotnem planu za leto 1970 znašala 4.892.070 din., dejanska realizacija, s povečanjem sredstev med letom pa 5.197.607 din. Zahtevek oz. potrebe za leto 1971 znašajo 6.595.771 din., kar predstavlja 24,50 % povišanja na realizacijo leta 1970. Med stroške tega namena so zajeta sredstva finančnega načrta občinskega organa, služba pravne pomoči, občinsko sodišče, občinsko javno tožilstvo, občinski organ za kaznovanje prekrškov, javno pravobranilstvo, skupno financiranje inšpekcijskih služb, postaja mi-

lice Domžale, osebni dohodki voljenih organov, honorarji voljenim in zunanjim sodelavcem, terenski dodatki za postajo milice, potni stroški voljenih organov, stroški sej svetov in komisij, narodna obramba itd.

Vsi državni organi, razen uprave SOB Domžale, so za leto 1971 predvideli stroške za normalno delo na podlagi kataloga, ki ga je izdal za leto 1971 republiški sindikat delavcev družbenih dejavnosti. Na povečanje sredstev za delo državnih organov so vplivale v glavnem nove namestitve tako pri sodišču, tožilstvu, pri sodniku za prekrške, kakor tudi v občinski upravi, v glavnem v oddelku za gospodarstvo in davčni upravi, ki so izpopolnili po sistemizaciji odobrena delovna mesta. Poleg tega so v to povečanje sredstev zajete predvidene podrazitve materiala, električne energije, kurjave in ostali stroški.

Pripomniti je treba, da se je po sistemizaciji izpopolnjevalo mesta izključno z visoko kvalificiranimi kadri oz. kadri z visoko izobrazbo, katere je treba izobrazbi primerno tudi nagradjevati.

DEJAVNOST KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Ker vsi koristniki niso predložili svojih zahtev po sredstvih za leto 1971, je služba kot zahtevek vnesla v osnutek proračuna plan za leto 1970, povečan za neizkoriščena sredstva v letu 1970 in za sredstva iz razpoložljivih sredstev ožjega proračuna. Povečanje sredstev za krajevne skupnosti znaša v letu 1971 8,15 % glede na lansko potrošnjo in prihranjena sredstva. Za razporeditev sredstev krajevnim skupnostim bodo izdelani posebni kriteriji, ki bodo upoštevali prispevke, ki jih daje krajevna skupnost v občinski proračun od sredstev iz krajevnega samoprispevka, od prispevkov z ozirom na število zaposlenih občanov, prispevek v obliki obdavčenja zasebnega sektorja, registracije motornih vozil in dr. Obenem bo ta ključ zajemal tudi število prebivalcev posamezne krajevne skupnosti. Razprave v prihodnjem razdobju

ju naj skušajo določiti način najpravičnejšega dodeljevanja sredstev krajevnim skupnostim v okviru njihovih programov, kolikor so izdelani in ob upoštevanju sofinanciranja določenih del s strani občanov samih.

DEJAVNOST DRUŽBENO POLITIČNIH ORGANIZACIJ

Za dejavnost družbeno političnih organizacij in društev so bila v letu 1970 predvidena sredstva v višini 310.926 dinarjev. Realizacija je znašala 306.321 dinarjev. Zahtevek za leto 1971 pa znaša 449.216 dinarjev. V zahtevku, ki je v tabeli izkazan, so predvidena sredstva za občinsko konferenco SZDL, in občinski komite ZMS v višini realizacije 1970. Povečanje sredstev v celoti, ki jih zahtevajo porabniki, znaša 46,45 %. Služba oz. komisija je predlagala v okviru celotnega namena sicer povečanje za 5,18 % na lansko realizacijo, vendar so znotraj samega namena sredstva nekje zvišana nad lansko realizacijo, na drugi strani pa znižana z ozirom na dejavnost posamezne organizacije.

NEGOSPODARSKE INVESTICIJE

Negospodarske investicije so bile planirane v letu 1970 v višini 2.701.689 dinarjev, s povečanjem sredstev med letom in nerazporejenimi sredstvi pa je znašal plan 2.729.275 dinarjev, realizacija pa 2.702.726 dinarjev.

Zahtevki porabnikov za leto 1971 znašajo 5.090.793 dinarjev, kar predstavlja 88,35 % povečanje glede na leto 1970. Komisija je zahtevek koristnikov znižala na 3.404.653 dinarjev, ker je pač morala uskladiti izdatke z razpoložljivimi precej skromnimi sredstvi. Kljub temu znižanju pa je povečanje glede na leto 1970 še vedno 25,97 %. Da bo možno pokriti že nastale obveznosti, je morala komisija črtati mnoge zahtevke, ki bodo morali nekaj časa počakati. Povečanje v tej postavki se nanaša na obveznosti izgradnje šolske mreže, za kar je občina že sklenila pogodbo z Ljubljansko banko in bo v letošnjem letu vezala za gradnjo šol 2.300.000 dinarjev. V proračunu so zato predvidena sredstva v višini 1.551.936 dinarjev, del razlike do višini 748.024 din pa bo prispevala temeljna izobraževalna skupnost iz svojih sredstev za leto 1971. Druga obveznost, ki smo jo morali tudi upoštevati pa je prispevek za elektrifikacijo v Ihanu v višini 130.000 din, občani sami pa so prispevali najmanj toliko sredstev za izgradnjo trafa postaje, ki je bila za to področje nujno potrebna. Ta dela so že končana in jih je v navedeni višini finančni sklad za urejanje mestnih zemljišč začasno iz svojih sredstev. Skladu je do 30. 4. t. l. treba ta sredstva vrniti iz proračuna,

Elektro Ljubljana pa jih bo v petih letih vrnilo proračunu občine.

GOSPODARSKE INVESTICIJE

Indeks zahtevka za leto 1971 na realizacijo 1970 znaša 148,78 %. Končni plan za leto 1970 je bil 481.833 dinarjev, realizacija pa je znašala 481.777 dinarjev. Za leto 1971 je predvideno 711.819 din., ali 45,75 % več kot v letu 1970. To povečanje predstavlja obveznost za plačilo stroškov za gradnjo ceste Drtija—Kandriše, ki v letošnjem letu znaša 200.000 dinarjev. Komisija pa je morala črtati prispevek za gradnjo ceste na Petelinjek, ker krajevna skupnost Blagovica ni predložila zahtevane izjave GG Ljubljana in KS, koliko bodo pri gradnji te ceste prispevali iz lastnih sredstev.

GOSPODARSKE INTERVENCIJE

Med gospodarskimi intervencijami so predvidena sredstva za vzdrževanje cest, regres za mleko in kmetijska pospeševalna služba. Za vzdrževanje cest je zahtevek za leto 1971 predložen v višini 1.050.000 dinarjev, kar je za 216,30 % več kot so znašala lanskega dosežena sredstva. Za regres za mleko je zahtevek 50.000 din., medtem ko je znašala lanska realizacija 48.732 dinarjev. Predlog komisije je 60.000 dinarjev, z ozirom na predviden povečan prispevek za regres v smislu sklepa skupščine z dne 2. 3. 1971. Kmetijska pospeševalna služba je poslala predlog svojih zahtev v višini 500.000 din., z ozirom na razpoložljiva sredstva pa je možno v planu za leto 1971 predvideti le znesek 160.000 din.

OBVEZNOSTI IZ PREJŠNJIH LET

Obveznosti so zajete v celoti in predstavljajo dolg iz preteklega leta, ki mora biti v letu 1971 poravnana.

REZERVNI SKLAD

V ta sklad je obvezno odvesti 1 % dohodkov in je ta postavka odvisna od višine ustvarjenih dohodkov.

NERAZPOREJENI DOHODKI

Tekoča proračunska rezerva je predvidena v višini 262.205 dinarjev in bo služila med letom za pokritje nepredvidenih izdatkov. Za cesto Zelodnik—Moravče je iz tega vira predvideno 1.133.300 din za delno plačilo obveznosti po pogodbi

TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST

Plan dohodkov za temeljno izobraževalno skupnost je v letu 1970 znašal 11.060.000 din., realizacija 31. 12. 1970 pa je znašala

12.166.236 din, Dohodki so presegli plan za 1.106.236 din ali 10 %. Od tega presežka je TIS izločila 650.000 din za izgradnjo šolske mreže, namensko za odkup zemljišč. To pa zato ker izvršitev rebalansa z ozirom na zakon o blokaciji presežkov proračuna, med letom ni bila možna, blokacija pa je zajela le dohodke proračuna, ne pa tudi dohodkov TIS. Zato so ostala TIS večja sredstva.

V predlogu se povečujejo sredstva TIS od realizacije 1970 v višini 12.166.236 din na 14.000.678 tako, da znaša plan sredstev 15,08 % več, kot znašajo dosežena sredstva v letu 1970. Zato služba predlaga na-

slednjo delitev sredstev v okviru TIS.

Realizacija za leto 1970 12.166.236 din.

Odstopljeni presežek za izgradnjo šolske mreže za leto 1970 650.000 din.

Ostane za redno dejavnost 11.516.000 din.

Povečanje za 15,08 % v letu 1971 13.252.654 din.

Tako nastane razlika med povečanim ostankom sredstev za redno dejavnost in povečanjem za celotno realizacijo 748.024 din.

Del teh sredstev v višini din 600.000 naj bi TIS v letu 1971 namenila za sofinanciranje izgradnje osnovnošolske mreže.

Po tem izračunu in odobritvi sofinanciranja gradnje šolske

mreže še kljub temu ostane TIS 1.736.654 din sredstev več, kot pa so znašala sredstva za njihovo dejavnost v letu 1970.

S temi sredstvi je zagotovljeno financiranje redne dejavnosti z osebnimi in materialnimi izdatki, financiranje otroškega varstva do dogovorjene višine in ostalo.

Sredstva za financiranje izgradnje šolske mreže, ki jih bo TIS odvajal skladu za izgradnjo šolske mreže, bo ta vračal pri Ljubljanski banki.

UPORABA PRISPEVKA ZA MESTNA ZEMLJIŠČA

Prispevek za uporabo mestnega zemljišča se evidenčno

vodi kot dohodek in izdatek tu-di v proračunu, vendar je za zbiranje in uporabo teh sredstev ustanovljen poseben sklad za urejanje mestnih zemljišč, ki v celoti kot glavni vir svojega dohodka uporablja sredstva prispevka za mestna zemljišča. V letu 1970 je bilo iz naslova prispevka za mestna zemljišča ustvarjenih dohodkov 1.524.531 dinarjev, izdatkov pa je imel sklad 1.828.664 din. Razlika med dohodki in izdatki predstavlja druge dohodke, ki jih je sklad ustvaril iz ostalih virov, ki napajajo ta sklad (posojila, itd.). Plan sredstev za leto 1971 je formiran iz vseh virov, ki jih sklad ustvarja in znaša 1.948.795 dinarjev.

Gostinstvo v Domžalah nekdanj in danes

V zadnji številki Občinskega poročevalca sem članke o Domžalah končal z besedami, da so Domžale in bližnja okolica znane po številnih in dobro urejenih gostinskih lokalih. Zato tokrat nekaj vrstic o gostinstvu v Domžalah nekoč in sedaj.

Zgodovinar župnik Franc Bernik v knjigi Zgodovina fare Domžale navaja, da je bilo v letu 1923 v Domžalah 13 gostiln, 2 žganjarni, 5 vinotočev in 1 izkuh.

In kateri so bili ti gostinski lokali?

Gostilne:

Habjan Vinko, Restavracija pri kolodvoru, Zgornje Domžale 101 sedaj Kolodvorska 8, kjer ima prostore Knjižnica

Habjan Vincenc, »Pri Svahkanu«, Zgornje Domžale 35, sedaj podrt, stala tam, kjer je sedaj vhod v tovarno Helios Domžale

Janežič Franc, »Pri Jožetu«, Zgornje Domžale 72, sedaj Ljubljanska 78

Janežič Ivana, Zgornje Domžale 54, sedaj Vodnikova 12

Januš Franc, »Na stari pošti«, Zgornje Domžale 92, sedaj Gostilna Januš, Ljubljanska 82

Kovač Andrej, »Pri Kebru«, Zgornje Domžale 33, sedaj Ljubljanska 112

Kuhar Franc, »Pri Slokarju«, Zgornje Domžale 84, sedaj Ljubljanska 96

Oset Franc, »Pri Venclju«, kasneje »Na pošti«, Spodnje Domžale 30 sedaj Ljubljanska 71

Cerar Matej, »Pri Raku«, kasneje »Pri Prislanu«, Spodnje Domžale 6, sedaj Savska 21

Janežič Miha, »Pri Seljaku«, Stob 32, sedaj podrt, nasproti Trojanška

Müller Anton, »Pri Pihlarju«, Stob 32 sedaj Ljubljanska 53 — Obnova

Laboda Franc, »Pri Tončku«, Študa 15

Tomelj Ivan, »Pri Štefku«, Depala vas 4

Žganjarne:

Brojan Marija, »Pri Vidalitu«, Stob 4, sedaj Ljubljanska 13

Flis Jakob, »Pri Maninem Vinkotu«, Stob 33, sedaj Tabor 1

Vinotoči:

Grünthal Ana, »Pri Čedniku«, Zgornje Domžale 13, sedaj podrt

Kopriyvik Tit, »Pri Titu«, Zgornje Domžale 21, sedaj Kidričeva 3

Turk Marija, »Pri Turku«, Zgornje Domžale 135, sedaj Ljubljanska 94

Kraljič Ivan, »Pri Blatniku«, Spodnje Domžale 54, sedaj Ljubljanska 56

Osolnik Anton, »Pri Osolniku«, Spodnje Domžale 68, sedaj Kajuhova 4

Izkuh:

Grünthal Ana, »Pri Čedniku«, Zgornje Domžale 13, sedaj podrt

Pred letom 1923 so bile pa še tele znane gostilne:

»Pri Jenetu«, Zgornje Domžale 22, sedaj Kidričeva 5 — Logar Alojz

»Pri Pavlju«, Zgornje Domžale 2, sedaj Ljubljanska 77 — Alko

»Pri Mehletu-Flerinu«, Zgornje Domžale 62, sedaj Cesta talcev 2, kjer je sedaj trgovina »Planika«

»Pri Potočniku«, Zgornje Domžale 100, sedaj Ljubljanska 81 — Senica

»Pri Dečmanu«, Stob 10, sedaj Ljubljanska 14 — Šlibar Janko

Poleg gostiln, ki so bile v letu 1923, so bile v letu 1939 še naslednje gostilne:

Kralj Karla, »Pri Karli«, sedaj Mirko Juvan, Ljubljanska 124

Orehok Josipina, »Pri Orehku«, Ljubljanska 108

Pavovec Franc, »Pri Pavovcu«, Depala vas 10

Praprotnik Julka »Katakomb«, Ljubljanska 63

Slapnik Elizabeta »Pri Pipanu«, Študjanska 31

Vidali Franc »Pri Vidalitu«, Ljubljanska 13

Restavracija pri kolodvoru, Kolodvorska 8, kjer je sedaj Knjižnica in Ravnikar Antonija, buffet »Vatikan«, Kolodvorska 4 a

V letih 1923—1939 se je torej število povečalo na 21 gostiln in en buffet.

Po drugi svetovni vojni je bilo v Domžalah le malo gostiln, sedaj pa je število gostinskih lokalov zopet naraslo in jih je skupaj 16 in to: 1 restavracija, 5 gostiln, 2 gostišči, 7 buffetov in 1 kavarna in delikatesa. In kdaj poslujejo ti gostinski lokali:

RESTAVRACIJA POŠTA je odprta vsak dan od 8.—22. ure. Ima tudi 155 ležišč in senčnat vrt.

GOSTIŠČE IN KEGLJIŠČE REPOVŽ je odprto vsak dan, razen ob torkih in to od 10.—23. ure. Znana je »plošča kegljišče«. Samo kegljišče bo pa sedaj odprto vsa kdan do 4. ure zjutraj.

GOSTIŠČE KIRCHER je odprto vsak dan razen ob nedeljah in državnih praznikih in to od 12.—22. ure.

GOSTILNA KEBER je odprta vsak dan od 7.—23. ure. Tu je moč dobiti domače pečenice in krvavice, v jesenskem času pa tudi divjačino. Poleg tega ima gostilna na voljo tudi 10 ležišč.

GOSTILNA JANUŠ je odprta vsak dan od 7.—22. ure. Ob torkih je zaprta.

GOSTILNA MIRKO JUVAN je odprta vsak dan, razen ob četrtnih in to od 10.—23. ure. Znana je po domačih in tujih specialitetah.

GOSTILNA OJSTRICA, pri avtobusni postaji na zvezni cesti je odprta vsak dan od 8.—23. ure. Ob četrtnih je zaprta. Ima tudi prenočišča.

GOSTILNA TRIGLAV, poleg postaje LM v Domžalah, je odprta vsak dan od 6.—21. ure. Zaprta je pa ob ponedeljkih.

BUFFET TURIST je odprt vsak dan od 8.—22. ure.

BUFFET V VELEBLAGOVNICI je odprt vsak dan razen nedelje od 8.—19. ure. Na voljo je topla malica.

BUFFET V SAMOPOSTREŽBI RAČA je odprt vsak dan od 7.—20.30 ure, ob nedeljah pa od 7.—11. ure. Tudi tu je na voljo topla malica.

BUFFET FLORJANEKSPRES je odprt vsak dan, razen ob nedeljah, in to od 8.—22. ure.

BUFFET KOLODVOR je odprt vsak dan od 5.—20. ure, ob nedeljah od 5.—12. ure, ob državnih praznikih pa je zaprt.

BUFFET EKSPRES V AVTO-SERVISU je odprt vsak dan, razen ob nedeljah od 8.—20. ure.

BUFFET MERCATOR je odprt vsak dan, razen ob nedeljah od 6.—21. ure. Na voljo je tudi topla malica.

KAVARNA IN DELIKATESA na Ljubljanski cesti 85 je odprta vsak dan od 8.—22. ure. Tudi tu je moč dobiti tople malice.

Kakor vidimo, se je število gostinskih lokalov že močno približalo tistemu iz leta 1939. Sedaj se v Domžalah obeta, da bomo dobili tudi prepotrebni hotel, vprašanje je le še končna lokacija. V Domžalah kakor tudi v bližnji okolici je torej dovolj priznanih gostinskih lokalov, tako da domačinu in tujcu ni treba, da bi bil lačen in žejen, kadar pride k nam.

T. Ravnikar

Tudi vaša kri lahko reši življenje!

Zato se prijavite v vašem podjetju ali pri krajevni organizaciji Rdečega križa!

Redna krvodajalska akcija v naši občini bo od 5. do 13. aprila 1971

Solidarnost je nedeljiva — zato prav v tej akciji velja načelo: Vsi za vse — vsak za vsakega!

(Nadaljevanje z 18. strani)

stojnih poklicev v letu 1971 je občinska skupščina določila, kolikšen del zbranih sredstev, ki jih dobi kot prispevek od kmetijske dejavnosti in samostojnih poklicev (obrtnikov), bo namenila skupnosti otroškega varstva.

Zakon o zdravstvenem varstvu določa, da morajo občine sodelovati tudi pri plačevanju sredstev za nezavarovane osebe, ki imajo prav tako pravico do obveznih oblik zdravstvenega varstva, in sicer plačuje občina račune neposredno zdravstvenim delovnim organizacijam. V zvezi s tem se je občinska skupščina soglasno odločila za podpis ustreznega sporazuma med občino Domžale in skupnostjo zdravstvenega zavarovanja delavcev.

Brez razprave je skupščina nato sprejela odlok o izločanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo in obveznem izločanju sredstev za subvencioniranje dela stanarine, ki je objavljen v uradnem vestniku.

V razpravi na poročilo izpitne komisije za voznike motornih vozil so sodelovali mimo predsednika skupščine še Slavko Matičič, France Habjan, Alfonz

Avbelj in Miro Varšek, vsi v zvezi s predlogom Slavka Matičiča, da bi se povečala iztrošenost in obremenjenost posebno makadamskih cest, po katerih vadijo z avtomobili kandidati za voznike, upoštevala pri razdeljevanju sredstev za vzdrževanje cest. Tudi občina Kamnik naj bi sodelovala pri tem z ustreznim prispevkom iz sredstev, ki jih kandidati za voznike vplačujejo v tamk. proračun. Tudi predsednik skupščine se je strinjal z razpravljalci in ugotovil, da se pripravljajo novi kriteriji za razdeljevanje sredstev krajevnim skupnostim; treba bo tudi poskrbeti za asfaltiranje vsaj pet do deset kilometrov cest.

Na predlog komisije za volitve in imenovanja je skupščina nato sklenila, da se za instruktorje za popis prebivalstva in stanovanj v letu 1971 imenujejo: Ivan Radenšek, Pavlin Zule, Miro Cedilnik, Franc Kanal, Anton Salamon, Aleš Leopold, Nada Tomšič, Franc Zupan, Peter Janežič, Maks Jeran, Milan Korošec, Alma Sušnik, Marta Arbi, Franc Štrukelj, Ciril Smerkolj, Anton Križaj in po potrebi še Metod Borec in Milorad Popović, ter nato pooblasti-

la komisijo za volitve in imenovanja, da sama imenuje še potrebno število popisovalcev in kontrolorjev. Za pregled zaključnega računa prispevkov in davkov občanov za leto 1970 je bila imenovana strokovna komisija, ki jo sestavljajo Zvonka Bajec, Bogdan Remic in Miro Cedilnik. Na predlog iniciativnega odbora za ustanovitev kulturne skupnosti Domžale je skupščina nato imenovala še šest članov v začasno skupščino kulturne skupnosti, in sicer Jakoba Černeta, podpredsednika občinske skupščine in Matjaža Brojana, Jožeta Knepa, Jožeta Lekana, dr. Mira Stiplovska ter Janeza Vreska.

Zbor delovnih skupnosti občinske skupščine je nato sprejel odlok o razpisu nadomestnih volitev v volilni enoti Slovenjales-Lip Radomlje, ki bodo 5. 5. t. l. zaradi odpovedi mandata, ki jo je podal doseđanji odbornik Ivan Mrak.

Občinski zbor pa je s svojim odlomkom razpisal nadomestne volitve v volilni enoti DOB II, kjer je bil odbornik Maks Jeran; ki se je zaposlil v občinski upravi in zato ne more biti ob-

činski odbornik ter v volilni enoti ROVA, kjer se je odbornikskemu mandatu odpovedal Edo Vollmajer. Volitve v navedenih dveh volilnih enotah bodo v nedeljo, 9. maja.

Odborniki občinskega zbora so nato z večino glasov (dva sta se glasovanja vzdržala) sprejeli sklep, da se dovoli nadaljevanje kazenskega postopka zoper odbornika tega zbora Janeza Zajca zaradi suma kaznivega dejanja zoper splošno varnost (prometna nesreča).

Nato so se odborniki dogovorili glede organizacije in izvedbe zborov volivcev in se domegnili za obvezen dnevni red. Med drugim bo na vseh zboreh volivcev razprava o občinskem proračunu za leto 1971 ter poročilo predsednika sveta krajevnih skupnosti, kjer tega poročila predsedniki KS še niso podali.

Skupščina je nato soglasno potrdila program dela skupščine za leto 1971 in sklenila, da bo odbornik Ivan Korošec dobil odgovore na predložena vprašanja na prihodnji seji skupščine, ker gre za zadeve, o katerih ni mogoče takoj dati točnejšega pojasnila.

Naši turistični kraji - Moravče

Mnogo je še v naši občini ljudi, ki še niso obiskali Moravč in njihove okolice. Koliko lepih dni je, ko se odpravljajo na krajše izlete in ne vedo, kje bi lepše preživelj sobotno ali nedeljsko popoldne. Po lepi asfaltni cesti je samo 15 km od Domžal do Moravč. Ne bo vam žal, če boste tudi vi obiskali to dolino in si ogledali njene zanimivosti. Kdor bo prišel enkrat, se bo rad ponovno vračal. Ko pridete do Zaloga, se lahko napotite peš do sv. Trojice, ki vam nudi edinstven razgled po vsej Gorénjski in njenih gorah, kakor tudi na Ljubljansko kotlino. Če pa greste s svojim vozilom dalje do Krašc, leži le 500 m vstran Tustanjska graščina. Izvira iz leta 1440. Zanimive so notranje arkade, stare platane pred gra-

ščino in zasebni muzej, katerega vam bo razkazal lastnik Pirnat. V Krašcah vam bo v gostilni Frfrav lastnica postregla z domačo salamo in šobeljnom, ki je specialiteta Moravč. V Moravčah se boste lahko dobro okrepčali v gostilni pri Kavku ali Jurku, Veselu ali Nadlogu. Od tu pa se lahko z avtom popeljete na Limbarsko goro ali pa krenete peš na sv. Mohorja, ki je biser Moravške doline. Peš hoja iz Moravč preko vasi Soteska in Pogleda je 3/4 ure, nazaj pa se vračate preko Podstrani ali pa preko Vinj, ob potoku Drtiščica, kjer so še stari mlini in žage. Povsod je mnogo lepih prostоров za piknik, povsod lepi gozdovi ali travniki, kjer se boste lahko odpočili. V Moravčah si lahko ogledate spomenike NOV,

Jurija Vega, dr. Franca Detela, muzej NOV itd. V Dvorjah pri Krašcah so v cerkvi sv. Andreja znamenite freske iz 15. stoletja, ki jih še vedno odkrivajo. Avtomobilisti, ki neradi hodijo peš, lahko nadaljujejo vožnjo po lepi dolini potoka Drtiščica v Medijo Izlake, od tam pa na Trojane in nazaj v Domžale. Lep izlet je tudi iz Moravč po gozdni poti na Graneča in dalje k sv. Miklavžu, kjer je lep razgled po vsej Savski dolini in na Ljubljansko polje. V gostilni pri Petru pa se boste dobro in poceni okrepčali z domačo kmečko hrano.

Moravško turistično društvo si prizadeva, da bi privabilo izletnike, ki bi se zadržali tudi po več dni. Na razpolago ima zasebne sobe, hrana za ves dan pa

stane od 20 do 30 din. Če k temu prištejemo še 11 din za prenočišče, lahko vsak izletnik ugotovi, da nikjer ne more letovati ceneje kot v Moravčah.

Lepi izleti so tudi iz Moravč na Štancelaze ali v Kandrše, kjer je stara graščina, ali v Hrasnik, kjer je okupator leta 1942 požgal vas in vse moške, njihove družine pa odgnal v taborišča. Izletniki, ki radi pešačijo, lahko obiščejo Zagorico, rojstno vas in hišo Jurija Vega, kjer je njegova spominska soba.

Iz Ljubljane in Domžal so dobre avtobusne zveze ob delavnikih in nedeljah, zato si te izlete lahko privoščijo tudi pešci.

Pridite, obiščite Moravče in njihovo okolico, ne bo vam žal.

L. Gee

Gasilci ustanovili pevski zbor

V Radomljah in okolici je precej dobrih pevcev, ki pa že dolgo časa doma niso imeli priložnosti organizirano peti, ker ni bilo nikogar, ki bi jih zbral in vodil. Zato so številni privrženci lepega petja iz Radomelj sodelovali v raznih zboreh drugod, kjer taki zbori pač še obstajajo.

Ze lansko leto pa so gasilci dali pobudo za ustanovitev moškega pevskega zbora in dali zagotovilo, da bodo nosili tudi stroške.

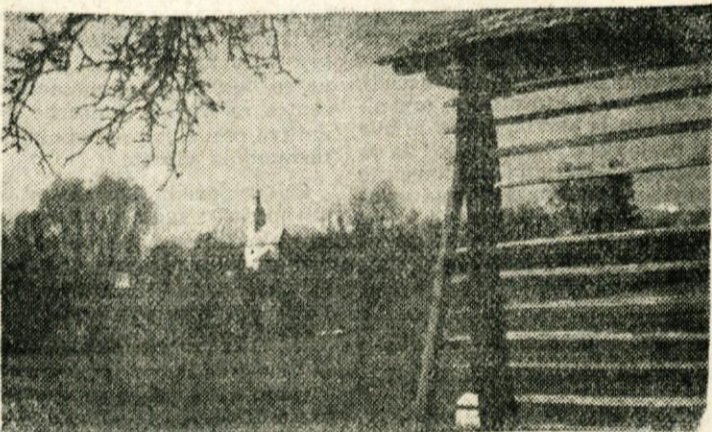
Zbor šteje 21 članov, vodi pa ga Stane Habe. Z vajami so začeli v začetku letošnjega leta, za seboj pa imajo že dva nastopa. Prvič so zapeli na občnem zboru gasilskega društva, drugič pa na proslavi v počastitev Prešernovega praznika pred polno dvorano v Radomljah. Njihov nastop

je publika navdušeno pozdravila. Zdaj pa se pripravljajo zbor za nastop na proslavi v počastitev ustanovitve OF, ki bo v mesecu aprilu.

Brez dvoma bo zbor dosegel še lepe uspehe, seveda, če bodo člani vzeli stvar zares in se redno udeleževali vaj. Za Radomlje, kjer je nekoč cvetela prosveta in kultura, bo zbor lepa poživitev sedanjega kulturnega mrtvila. Za gasilsko društvo pa pomeni ustanovitev zbora novo kvaliteto, to pot na kulturnem področju.

Upamo, da bo zbor užival moralno in če bo treba tudi materialno podporo javnosti in družbe, zlasti pa podporo organov, ki v naši občini skrbijo za kulturo in prosveto.

J. Kosmač

Moravska dolina je na vsakem koraku polna nepokvarjenih, tihih idil, kjer se združujeta lepota in izvirna ljudska ustvarjalnost

Dimnikarska služba v občini

Pogosto imajo dimnikarski delavci težave in spore o tehničnih ali drugačnih pomanjkljivosti s strankami, zato je prav, da seznanimo občane o tem, kakšne pravice in dolžnosti dimnikarji imajo. Republiški zakon o dimnikarski službi (Uradni list SRS, št. 11/65) predpisuje pravice in dolžnosti dimnikarjev in občanov. Cestokrat se srečujemo z vprašanji, ali so uporabniki kurilnih naprav in dimnih vodov dolžni omogočiti čiščenje ali ne. Uporabniki omenjenih naprav so dolžni dovoliti ometanje v smislu citiranega zakona.

Zaradi tega je nesmiselno, da nekatere stranke ne dovolijo vstopa v stanovanje ali druge objekte. Zakon določa upravno kazenske sankcije proti tistim, ki onemogočajo opravljanje dimnikarskega dela. Zakon torej načelno štiti ljudi in premoženje, dimnikarje pa pooblašča, da morajo občasno čistiti in pregledovati kurilne in dimnovodne naprave.

Dimnikarska služba med drugim tudi ugotavlja tehnične in druge napake, zaradi katerih je lahko ogrožena požarna varnost ali celo možna zastrupitev.

Lastniki novih zgradb so dolžni pred vselitvijo zahtevati od rajonskega dimnikarskega moj-

stra, da pregleda kurilne in dimnovodne naprave in izda za to ustrezno potrdilo. Organ, pristojen za izdajo uporabnega dovoljenja, mora tako potrdilo zahtevati, sicer se uporabno dovoljenje ne more izdati.

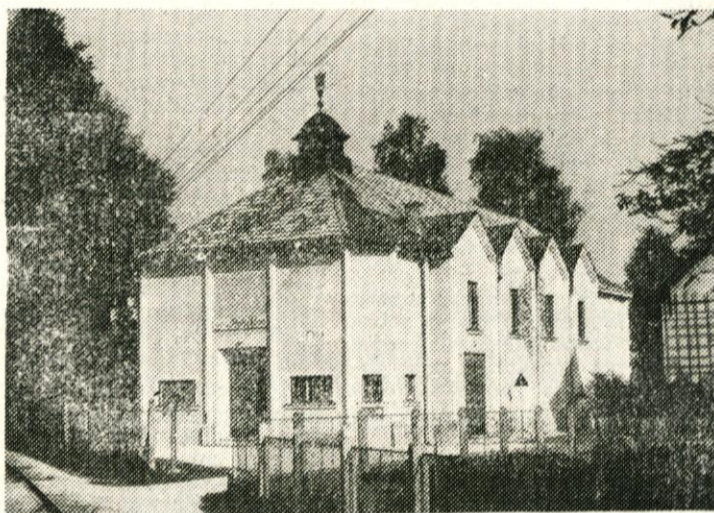
V vseh primerih v zvezi z njihovim delom dimnikar opozori lastnika in mu da primeren rok za odstranitev napak. Po preteku danega roka se mora dimnikar prepričati, če so pomanjkljivosti odpravljene. Če niso odpravljene, sporoči to pristojnemu upravnemu organu, ki odloči o zadevi v rednem upravnem postopku.

Naša želja je, da bi bili odnosi med dimnikarji in občani kar najboljši. Nesmiselno je, da posamezne primere obravnava organ za kaznovanje prekrškov in jih kaznuje, kazen pa je po navadi večja, kot pa bi morala stranka plačati dimnikarju za opravljeno delo.

Da bi se izognili kaznim in dosegli namen, ki ga določa zakon, naj prizadeti, katerih je še ca. 10 odstotkov, spremenijo svoja stališča. Dimnikar pa se mora tudi zavedati, da je njegova služba javna, delo pa mora biti opravljeno kar najbolj solidno.

Referent za PV SO Domžale:
Zdravko Vidmar

Razširili dejavnost

V Domžalah se spet vedno bolj čuti, da potrebujemo dvorano, v kateri bi lahko prirejali tiste prireditve, ki ne sodijo v dvorano komunalnega centra. To so predvsem gledališke predstave, šolske prireditve, zaključne zabave, razne obletnice itd. Na drugi strani pa nam dvorana Godbenega doma že dolga leta stoji prazna oziroma neuporabna. Godbeniki želijo, da bi jo prevzeli v upravljanje in v last in bi se potrudili, da bi jo tudi adaptirali. Formalnosti so menda že urejene in če bo tudi kulturna skupnost imela razumevanje za to vprašanje upamo, da se bo kmalu stvar premaknila z mrtve točke

V nedeljo 7. marca je imela domžalska godba v Godbenem domu letni občni zbor. Na njem so domžalski godbeniki pregledali svoje delo v preteklosti; ugotovili so, da je bila njihova dejavnost največkrat v preteklem letu le stvar njih samih, da je potekala zgolj v konvencionalnih oblikah, ki se že dalj časa nespremenjajo. Zato bodo godbeniki skušali v prihodnje v povezanosti z ostalimi kulturnimi institucijami razširiti in popestriti svojo dejavnost z novimi oblikami dela. Kajti pokazalo se je, da je ta uklenjenost v nekatere zgolj najemniške sheme dejavnosti, ki jo godbi že dalj časa določa vrsta dela in aktivnosti, za prihodnost neustreza in da bodo poiskali nove oblike dela.

Predvsem pa godbeniki pogošajo v zadnjem času povezanost z ostalimi enakimi kolektivi, najbolj pa nekdanjo organiziranost in homogenost z Zvezo kulturno prosvetnih organizacij. Povezava s kulturnimi organizacijami je slabša, kakor je bila v preteklosti, zato želijo, da se obnove stari stiki in navežejo novi, saj nobena kulturna ustanova ali organizacija ni samo sebi namen in ne more živeti in dobro delati ločeno od ostale kulturne srenje.

Vprašanje Godbenega doma je enako pereče, saj — enako

dela dovolj. Vse, ki se zanimajo za skrivnostni podzemski svet vabijo, da se vključijo v njihov klub.

kot pred letom — še vedno ni rešeno vprašanje lastništva. Čeprav se je dosednji lastnik TVD Partizan z ustreznimi dokumenti že odrekel lastništvu in dal ustrezna soglasja, da dom preide v lastništvo domžalske godbe, je še stvar hitrosti administrativnega postopka, kdaj bo dom res postal lastništvo Godbe Domžale. Godbeniki bi si želeli, da se lastništvo definitivno določi čimprej, saj zaradi tega, ker sedaj ni nikogar, ki bi ga oskrboval, propada. Severna stran doma je v razpadajočem stanju, le malo bolje pa je z ostrejšim in južno stranjo. Prav bi bilo, da bi s sredstvi kulturne skupnosti, namenjenim za popravilo kulturnih domov, družba izdatneje pomagala, da se reši objekt, ki bi domžalskemu družabnemu in kulturnemu življenju prispeval še marsikaj. Še vedno se čuti pomanjkanje prostorov za kulturne prireditve, saj je dvorana Komunalnega centra za manjše kulturne prireditve prevelika, najemnina pa razmeroma visoka.

Ob urejenem Godbenem domu bi našle svoje prostore tudi razne aktivnosti, ki doslej niso mogle najti prostora (dramske skupine okoliških krajev, lutkarji, pevci, mladina itd.).

Na občnem zboru so godbeniki poudarili tudi primerno sodelovanje z Zavodom za glasbeno izobraževanje, iz katerega se rekrutirajo novi, kvalitetno in ustrezno usposobljeni člani godbe.

S. Stražar

B-n

Jamarji so zborovali

V nedeljo 28. februarja so imeli jamarji v svojem domu na Gorjuši deseti redni občni zbor. Poleg domžalskih jamarjev, ki so se z zbora polnoštevilno udeležili, so mu prisostvovali še predsednik Turističnega društva Domžale dr. Franc Gašperin, predsednik društva za raziskovanje jam Slovenije dr. France Habe in predstavnik jamarskega kluba Luka Čeč iz Postojne. V poročilih in razpravi so ugotovili, da je bilo lansko leto zelo uspešno. Raziskali so 18 podzemskih jam v Tomšičevi jami so imeli tečaj za jamarje merilce, zbrali so precej gradiva, slik in dokumentov za klubski kataster, ki ga urejajo, vsi člani pa so izmenoma prostovoljno vodili ob nedeljah turisti v Železno jamo. O tem, da so se jamarji udeleževali tudi na kulturnoprosvetnem področju (Adam Ravbar, razstava Dob v slikah, praznovanje 750-letnice Doba, založba knjige Kronika Doba pa smo že pisali). Veliko so delali tudi pri gradnji jamarskega doma, kjer so gradbena dela v glavnem končana. V njem so ga dali novemu gostincu in bo odprt v začetku aprila in bo imel tudi tujske sobe. Klubski prostori, ki so jih uredili pod teraso, pa bodo služili izključno za jamarske namene, zborovanja, sestanke, seje in razstave.

Jamarji so na zboru sprejeli obširen in skrbno pripravljen načrt dela za letošnje leto. V spomladanskem času bodo organizirali tečaj za jamarje-novince in tečaj za jamarje fotografe, raziskali bodo 15 jam, v jamarški kataster Slovenije bodo prispevali vsaj 10 novih jam. Vse jame bodo tudi izmerili in zanje izdelali načrte ter potrebno dokumentacijo. Da bi bilo njihovo delo čimbolj natančno in brez napak so se odločili, da bodo kupili več novih instrumentov in priprav za merjenje in delo v jamah. Trenutno najbolj pogošajo specialni jamarški kompasi. Pripravljajo tudi večdnevno akcijo v Majčevo jamo. V poletnem času bodo skupaj z uredništvom Pionirskega lista organizirali ogled Potočke zijalke.

Veliko dela bodo imeli domžalski jamarji tudi z organizacijo V. zbora slovenskih jamarjev, ki bo združen s praznovanjem desete obletnice obstoja kluba. Poleg samega zborovanja bodo pripravili tudi razstavo, »Osami kras na domžalskem področju«. Domžalčani bodo na zbor povabili tudi jamarje drugih republik iz zamejstva, s katerimi jih veže prijateljstvo, kot npr. Poljake. In če prištejemo še tradicionalno prireditev ob Krumperškem gradu bodo imeli

Mladinska letna konferenca na Homcu

Pred kratkim je imel mladinski aktiv Homec — Nožice redno letno konferenco. Iz poročila člana pripravljalnega odbora je bilo razvidno, da so mladi na Homcu pripravljeni delati, če imajo pravo vodstvo.

Delo v mladinskem aktivu je bilo zelo živahno. V prostorih združenega doma so si uredili klubske prostore. Skoraj vsa dela so opravili sami, opremo pa je prispevala KS Homec — Nožice.

Najživahnejše je bilo delo na športnem področju. V mesecu mladosti so pripravili tradicionalni prvomajski kros na Homškem hribu, udeležili so se teka po domžalskih ulicah, sodelovali so na nogometnem turnirju, kjer so osvojili pokal. V prostorih kluba pa so igrali tudi namizni tenis na improvizirani mizi.

Pripravili so akademijo ob slovenskem kulturnem prazniku in proslavo za Dan žena.

Ko je predsednik aktivna zbolel, je zavladal nered, delo je zamrlo, tudi klubske prostori so pričeli propadati. Nekateri posamezniki so prihajali na mladinske prireditve vinjeni. Vse to pa je pričelo pri vaščanih vzbujati nezaupanje.

Razveseljivo je, da se je našlo nekaj mladih, ki so napravili letno konferenco, kritično pregledali svoje delo in sprejeli

program dela za naprej. Že pred letno konferenco so na novo prepletkali klubske prostore in montirali novo ključavnico na vhodna vrata.

Toda zopet se je našel »nekdo«, ki je nasilno vdril v klub in iz objestnosti ali škodoželjnosti popal sveže prepletkane stene.

Na konferenci so izvolili novi odbor in predsednika ter sprejeli obširen program dela:

- uredili bodo prostor pred Zadržnim domom,
- ob dnevu žena bodo pripravili proslavo,
- ob sobotah bodo organizirali ples,
- ustanovili bodo namiznoteniško sekcijo, v katero bodo vključili tudi pionirje,
- organizirali bodo prvomajski kros,
- popravili bodo smučarsko skakalnico.

Radi bi si tudi uredili igrišče za košarko, vendar ni zaenkrat na voljo primerne zemljišča.

Letne konference se je udeležil tudi predsednik ObK ZMS Domžale, predstavnik krajevne skupnosti ter predsednik KO SZDL Homec-Nožice.

Vsi so mladim obljubili vsestransko pomoč pri delu. Mladim iz mladinskega aktivna Homec-Nožice želimo, da svoje načrte uresničijo.

MLAJ

Od 1. do 15. aprila 1971 — ljudsko štetje!

To je obsežna akcija, ki je organizirana vsakih deset let in ki ne zajema le tisočev popisovalcev, ampak tudi prav vse občane brez izjeme.

Namen akcije je, poleg številčnega stanja prebivalcev po posameznih področjih, občinah, republikah in v celotni državi ugotoviti tudi vse druge, za organizacijo naše družbene skupnosti in nujno potrebne podatke.

Zato zahteva popis od vsega občana, da se nanj pripravi, da ima za popisovalce pripravljene vse tiste podatke, ki jih popisni obrazci zahtevajo in o katerih so bili občani naše občine že obveščeni prek delovnih organizacij in posebnih obvestil.

Občani! Poskrbite, da bodo popisovalci svoje delo lahko v redu opravili — nudite jim vso možno pomoč.

Komisija za popis

RTV Ljubljana in Evrovizija

Menda ga ni jugoslovanskega časopisa, posebno pa ne slovenskega, ki ne bi pisal o tekmovanju za izbor naše popevke za Evrovizijo v Dublinu, ki je bilo v domžalski dvorani 20. februarja.

Uredništvo našega Poročevalca meni, da naši bralci niso ne slabši in ne boljši od drugih, zato naj iz domačih virov tudi oni kaj vedo o tem edinstvenem dogodku pri nas.

Kot da bi jaz drugače doživel najboljšje jugoslovansko prepevanje od množice profesionalnih novinarjev in več kot tisoč poslušalcev v dvorani, so mi rekli: »Napiši nekaj,« čepprav že vsi vedo, da se RTV Ljubljana in zvezde našega glasbenega sveta niso kdo ve kako odrezali.

Na vso moč smo ga najprej polomili mi, ki imamo opravka z dvorano, da smo jo dali v najem RTV Ljubljana in ne obrtnikom za pustno veselico. Kaj takega se

lahko zgodi samo v Domžalah, slišimo. 1.350.000 S din, kolikor nam je za tri dni plačal RTV ni nič v primerjavi z moralno škodo, ki jo je utrpel obrtniški in drugi domžalski svet v pustnih dneh, ker je bila dvorana zasedena itd.

To je že nekaj. Javno mnenje je treba vedno upoštevati. Sicer pa je bilo v naši dvorani in v domžalskih gostilnah tri dni kaj živahno. Hitro sem ugotovil, da je za tako reprezentančno prireditev potrebno toliko šefov, da se drug drugemu komaj umikajo. Videli smo pravo gradbišče, kar lahko potrdijo televizijski gledalci širom Jugoslavije. Tako gradbišče, pri katerem se toliko varčuje, kot da vse plača stric iz Amerike. Vohljaj sem, kdo bi bil glavni, pa ga nisem našel. Vsi so bili! Ob njihovi organizaciji, tehnični pripravi in končni izvedbi pa imam prijetno, čeprav hudobno zavest, da tudi velikim kaj spodleti, ne samo nam, ki moramo včasih iz nič nekaj pokazati. Perci tudi tokrat niso mogli iz svojih kož. Kot vedno in povsod je vsak mislil in pričakoval, da bo naj-

boljši. Sodbo o poštenosti ocenjevanja si naj ustvari vsak sam, ki pozna politiko jugoslovanskega popevkarstva.

Kot v zadnjem času že večkrat je tudi tokrat spet precej novih ljudi spoznalo Domžale. Če bi jih bolje spoznali, z vseh strani, bi pogumnež lahko napisal o njih 250 televizijskih nadaljevanj a la Mestece Peyton. Enoglasno so vsi hvallili naše gostilne, predvsem pa našo dvorano. Ljubljanski televizijski delavci bi jo še in še radi v najem, zaradi funkcionalnosti.

Kičo Slabinac je po svoji zmagi čep telefoniral v Beograd nekim svojim, da bo storil vse, da ostane na vrhu. Prav zabavno! Ko so odšli, so delavci znosili iz dvorane šest kamionov gradbenega materiala in tri zvrhane kombije kablov. Mi pa se gremo organizatorje raznih prireditev brez slehernega kabla.

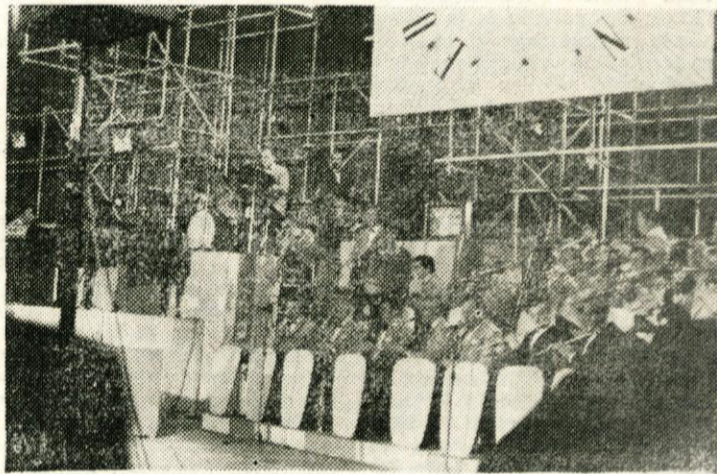
Popevkarji so odšli, Domžale pa so ostale s svojimi težavami — in radostmi — kot mestece Peyton.

Andrej Zajc

V mesecu februarju 1971 so na območju matičnega okoliša Domžale umrli:

1. MERČUN JANEZ, roj. 22. 1. 1899, umrl 4. 2. 1971 Pšata št. 39
2. JENIČ ROBERT, roj. 9. 5. 1969, umrl 1. 2. 1971 Gorjuša, utonil v mlaki
3. BOKALJ r. LUŽAR MARIJA, roj. 11. 11. 1886, umrla 30. 1. 1971 Domžale, Ljubljanska 124,
4. KRŽAN SREČKO, roj. 5. 2. 1968, umrl 1. 2. 1971 Prelog, utonil v apneni jami
5. SLAPNIK JOŽEFA, roj. 27. 2. 1906, umrla 2. 2. 1971 Domžale, Ljubljanska 36
6. NUSSBERGER OSKAR, roj. 25. 12. 1897, umrl 23. 2. 1971 Rodica, Slomškova 13
7. KONČAR ANTON, roj. 23. 5. 1911, umrl 7. 2. 1971 Blagovica
8. KROPIVŠEK FRANC, roj. 4. 1. 1945, umrl 18. 2. 1971 Šent-ozbolt
9. LEBAR r. BIRK FRANCIŠKA, roj. 28. 9. 1915, umrla 22. 2. 1971 Vrhpolje pri Moravčah št. 17
10. ZUPANČIČ LOVRENC, roj. 27. 7. 1889, umrl 4. 2. 1971 Dešen št. 8
11. BOŠTAJ SLAVKO, roj. 5. 3. 1931, umrl 28. 1. 1971 v Negastrn št. 15
12. ŠTRBAN GAŠPER, roj. 5. 1. 1894, umrl 31. 1. 1971 v Zideh št. 5
13. SICHERL SLAVKO, roj. 1909, upok. učitelj, Mengeš, Blejčeva 9, umrl 26. 2. 1971
14. DOBNIK OLGA, roj. 1886, os. upok., Mengeš, Glavni trg 13, umrla 1. 2. 1971
15. ŠINK FRANC, roj. 1919, upravnik Doma počitka Mengeš, Mengeš, Kidričeva c. 40, umrl 20. 2. 1971
16. NAGODE KATARINA, druž. upok. Mengeš, Glavni trg roj. 1883, 13, umrla 3. 2. 1971

Televizija en dan v Domžalah

V domžalski hali so se na pustno soboto (ker v Ljubljani ni bilo prostora) zbrali vsi »najboljši« jugoslovanski popevkarji, da bi se zmenili, kdo od njih nas bo letos, po možnosti uspešneje kot dosedaj, zastopal na Irskem v tekmovanju za popevko Evrope na Evroviziji

Velik uspeh poklicne šole Domžale

Zmagovalci na tekmovanju kovinarjev — učenci domžalske poklicne šole

Zavod za šolstvo SRS, organot Kranj, vsako leto prireja tekmovanje učencev prvega letnika poklicnih kovinarskih šol Gorenjske, pobudo za to tekmovanje so dale šole, ki so hotele med mladino vzbuditi veselje za kovinarske poklice in spodbujati učence k natančnejšemu praktičnemu delu in marljivemu učenju. Učenci tekmujejo v praktičnem in teoretičnem znanju, skupni seštevek točk pa da končno uvrstitev med posamezniki in ekipami. Organizator tekmovanja je vsako leto druga šola, ki nosi tudi vse stroške.

Letos je bilo tekmovanje od 18. do 20. januarja 1971 na Jesenicah. Udeležile so se ga ekipe PS Jesenice, PS Radovljica, PS Iskra Kranj, PS Škofja Loka, PS Domžale in kot gost PS Novo mesto. Domžalsko ekipo so sestavljali Janez Sušnik, Miro Kos in Drago Potokar. Tekmovanje so učenci začeli s praktičnim delom. Izdelati so morali obešalo

škripca po dokumentaciji, ki so jo pripravili učitelji poklicne šole Litostroj. Niti vodje tekmovanja niti učenci do začetka niso vedeli za nalogo. Po končanem praktičnem delu so morali tekmovalci pokazati še teoretično znanje iz teh. risanja, tehnologije gradiv in tehnologije obdelave. Stroga komisija je ugotovila, da so se učenci v šestih mesecih pouka že veliko naučili. V močni konkurenci so učenci PS Domžale dosegli izreden uspeh. saj so pokazali največ znanja. Osvojili so prvo mesto ekipno, prvo mesto med ekipami šol s periodičnim poukom. Učenec Janez Sušnik pa je bil tudi prvi med posamezniki. Za ta uspeh je naša ekipa prejela dva pokala, diplome, tekmovalci pa tudi praktična darila. Mladim kovinarjem iskreno čestitamo k pomembnemu uspehu! Želimo, da bi si mladina take delovne tovariše izbrala za svoje vzornike.

Milka Novak

Naš ljubi kruhek ...

V svoji trajni zagnanosti za postavljenimi cilji in dirki za standardom se le redkokdaj zavemo svojih drobnih spodsrljajev, še redkeje pa o njih premišljamo. Potapljamo se v zadovoljstvu osebnega ugodja, v branju o uspehih tehnološke revolucije, uživamo izobilje, kakršnega nam je prinesel čas, na račun katerega imamo vedno najti kopico pikrih besed. Dokaz za to izobilje, presitost s prehranbenimi dobrinami iz domovine in tujine je odnos do kruha.

To svoje izobilje in izbirljnost, ki žali milijone danes še lačnih ljudi, smo prenesli tudi na svoje otroke. Šole danes niso več takšne, kot so bile pred leti. Z miz šolskih kuhinj se ponujajo mesni obroki, jetrna pašeta, skuta, sir, marmelada, mlečne jedi, topli obroki enolončnice, kava,

čaj, kakao; za otroka pred leti Indija — Koromandija.

Kruh leži: namazan ali ne, bel ali črn; veliko ga najdeš in preveč. Ljubljanski smetarji ga zbero iz smeti na desetine vreč, teža sega v tone ... Celo nedotaknjene štruce, ki niso videle noža, najdejo prostor v posodah za smeti. Kako bi mogli potem prehudo zameriti otroški roki, ki je odvrгла kos kruha; roki, ki ne ve, kako težko je marsikje še vedno zanj, kako težko si ga še danes marsikdo prisluži?

Pa vendar! Nekoč so nas učili: »Če najdeš kruh, skloni se, poberi ga in poljubi ga!«. Danes ne gre za to: ne ustvarjamo in ne zahtevamo nove podobne obrednosti. Le zdj se mi, da z nami nekaj ni prav. Mar mora priti ponovno trpljenje in pomanjkanje, da bi spoznali, da človeku pomeni kruh kaj več

kot zgolj samo kruh. In otroci? Otroci so takšni, kakršne so videli nas, kakršni smo mi sami.

Veliko v teh dneh slišimo o stabilizaciji, različnih racionalnih ukrepih, novih konceptih ekonomike gospodarjenja in poslovanja, ki naj v doglednem času trajneje uredi naše gospodarstvo.

Pa vendar, ali ne bi bilo prav, da začnemo s takšnimi ukrepi pri samem sebi, pri svojem otroku, pri odvrženem koščku kruha. Ne gre za posiljeno moraliziranje, gre le za ustrezen, človeka časten odnos do te osnovne dobrine, katere vrednost znamo čestokrat ceniti žal šele tedaj, ko jo izgubimo.

B-n

Tine Kos-akademski slikar 77-letnik

Na njegovem domu v Ljubljani sem obiskal moravškega rojaka Tine Kosa, akademskega kiparja in ga prosil za nekatere podatke o njegovem življenju in delu, ki jih sedaj objavljam.

Rodil sem se 29. januarja 1894 pri Planincu, v Česnjicah pri Moravčah. Osnovno šolo sem obiskoval v Moravčah, kjer je bil upravitelj pokojni Janko Toman. Ko sem obiskoval 4. razred, sem nekoč sedel na vogalnem kamnu šole, ter risal stolpa farne cerkve. Pa me ugleda učiteljica Šarčeva, me pohvali in reče Janku Tomanu: Ta je pa dober risar, dobro bi ga bilo poslati naprej v šole. Zato je upravitelj nagovoril mojega očeta, da me je poslal 12-letnega fantka v Ljubljano na šolo za umetno obrt, katero sem tudi uspešno dovršil. Odločil sem se za kiparstvo in odšel leta 1913 na Dunaj na umetniško akademijo. Po 3 letih študija so me 1916. leta poklicali v vojsko. Po vojni sem se vrnil na Dunaj in dokončal še 4. razred akademije. Leta 1920 sem se vrnil v Ljubljano in pričel kot akademski kipar ustvarjati kipe po naročilu in pa tudi po svoji lastni želji in zamisli. Naj navedem nekatere izmed mnogih. Za skupščino Beograd sem izklesal Kneza Koclja. Iz lipovega lesa sem izrezal 3,20 m visoki kip Marije z Jezusom v naročju, pozlačenega s pravim zlatom. V letu 1925 sem izdelal avtoportret iz žgane gline, pa tudi kip Miklošiča pred sodnijo v Ljubljani je moje delo iz leta 1937. Po drugi svetovni vojni sem nare-

dil za Beograd več hišnih portalov, mnogo nagrobnih spomenikov, za železarno Store pa sem ustvaril 3,50 m visok kip livarja iz bronu.

Jaz pa naj v dopolnilo gornjim navedbam še dodam, da je v letu 1932 naredil relief dr. Franca Detela, ki je bil v tem letu s spominsko ploščo vred vzidan v steno njegove rojstne hiše v Moravčah. Veličasten je tudi spomenik padlim borcem in talcem NOV iz druge svetovne vojne, ki stoji na vogalu parka sredi Moravč — njegovo delo, vilito iz bronu.

V Moravčah je danes visoko spoštovan in upoštevan in po njem se imenuje tudi KUD Tine Kos, Moravče.

V vsej tišini je praznoval svoj 77. rojstni dan v Ljubljani, kjer uživa zasluženi pokoj. Moravčani mu želimo, da bi bil še dolgo zdrav in čil.

Janko Zupan

Domžale - gostitelj pionirjev šahistov

Zveza prijateljev mladine občine Domžale je organizator letošnjega 21. republiškega tekmovanja v šahu za pionirje. Tekmovanja, ki bo v soboto 15. maja in v nedeljo 16. maja se bo udeležilo preko 200 pionirjev-

šahistov iz vseh krajev Slovenije.

Društvo prijateljev mladine je sklenilo, da bodo ti pionirji gosti učencev obeh domžalskih osnovnih šol, ki bodo dali tem pionirjem oskrbo in prenočišče.

Dobski rojak Frank Česen, znan kot publicist in napredni politični ter kulturni delavec med ameriškimi Slovenci, se je rodil 23. marca 1890 v Dimčevi bajti v Dobu. (Ta hiša je 1923 leta pogorela, stala pa je blizu Majerja). Sedaj živi v Evclidu Ohio. V družini je bilo 12 otrok, zato je moral mali Frank že kmalu zdoma za pastirja. Učenje mu ni delalo preglavic. V šoli je bil vedno odličnjak. Učitelj in župnik sta nagovarjala starše, naj fantadajo v šole. Toda v hiši je bila revščina. Da bi lažje preživel družino, je šel oče, bil je čevljar, kmalu po potresu 1895 v Ameriko. Mati, ki je želela, da bi ostala obrt v družini, je odločila, naj bo Frank čevljar, kar ga pa ni veselilo. Ze po enem letu je dal slovo čevljarskemu poklicu, oče mu je poslal vozni listek in komaj 16 let star je leta 1906 odšel v Ameriko, kjer je kmalu okusil vso grenkobo mrzle tujine, kjer je bil zlasti v začetku večkrat brez dela.

Ze leta 1909 se je vključil v prosvetno društvo Lunder-Adamič. Odslej ga najdemo med voditelji v številnih društvih ameriških Slovencev. Udejstvoval se je kot igralec in režiser operet, dramskih del ter kot pevec. Bil

je tudi član Slovenske narodne čitalnice in Slovenskega sokola. Leta 1916 je bilo ustanovljeno dramsko društvo Ivan Cankar in je postal njegov predsednik. Uprizoril je okrog 150 dramskih del. Deloval je tudi v podpor-nih društvih in političnih organizacijah. Nič manj bogato ni njegovo publicistično delo. Napisal je veliko črtic, člankov, razprav in ocen kulturnih prireditvev. Pisati je začel leta 1916. Objavlja v Ameriškem družinskem koledarju, Majskem glasu, Cankarjevem glasniku, Rodni grudi, Slovenskem izseljeniskem koledarju, Prosveti itd.

Med drugo svetovno vojno je bil zelo aktiven tudi pri Slovenskem narodnem svetovnem društvu SANS. Nekaj časa je bil celo predsednik.

Leta 1910 se je poročil z Ančko Pihnar, s katero je imel tri otroke. Vsi trije govorijo slovensko. Stirikrat je že obiskal domovino (1919, 1956, 1960 in 1963) pa še vedno ga vleče. Če bo pri zdravju bo letos spet prišel.

Ob osemdesetem jubileju mu, čeprav malo pozno, skupaj z vsemi Doblani želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let ter, da bi rojake po vsem svetu razveselil s še kako prijetno črtico.

S. Stražar

Mavrica aktivnosti

Z organiziranjem kulturnih skupnosti, ki bodo v naši občini organizirane že v kratkem, bodo tudi kulturno umetniška društva zaživela v novih dimenzijah; bistveno se bodo izboljšali pogoji dela in razmere, ki za večino le-teh niso bile ugodne. Zeleli bi, da bi v prihodnje znali podpreti tiste kulturno prosvetne skupine, ki so znale tudi v težjih časih ohraniti aktivnost, ki so znale tudi z majhnimi sredstvi — brez velikih materialnih zahtev — ohraniti tradicijo in kvaliteto, tiste organizacije, ki so doslej z delom dosegale rezultate, vredne priznanja, brez vnaprejšnjih materialnih zahtev.

Foto-kino amaterski klub Mavrica iz Radomelj (vključen sicer v organizacijo ljudske tehnike) je v dveh letih, kolikor

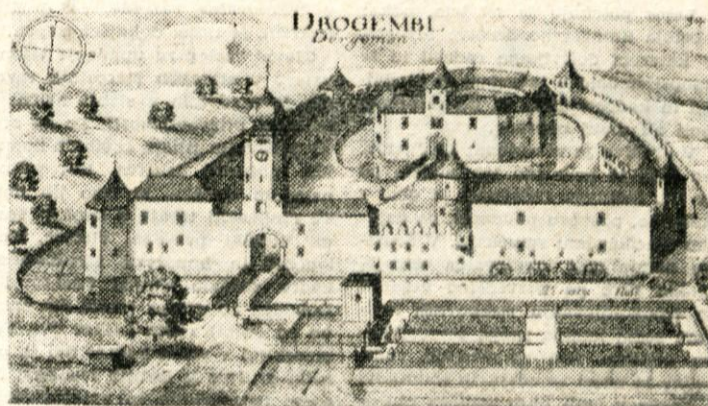
obstaja, razvil bogato dejavnost, temelječo na ljubitelstvu in navdušujočem amaterizmu, kakršnega najdemo danes le še malo. Obstaja že dve leti, ki sta izpolnjeni z delom, kakršno more biti primer, kako naj dela kulturno umetniško društvo (ali njemu sorodno). Od začetnega ljubitelstva posameznikov, ki so žrtvovali celo večje zneske svojih sredstev, se je društvo razvilo v 46-člansko skupnost, ki zajema foto in kino amaterje iz naše občine.

Dokumentacijsko je izredno dragocena kino kronika kluba, ki zajema okrog sto dogodkov iz dveletnega obdobja, člani kluba so posneli domala vse pomembnejše gospodarske, politične, športne, kulturne in druge dogodke, nič manj dragocena pa ni njihova pomoč pri predavanjih iz civilne zaščite, saj so filme o civilni zaščiti predvajali v domačinski občini približno osemdesetkrat.

Na klubskih tečajih si je 23 kandidatov pridobilo naziv fotoamater, 25 kandidatov pa naziv kinoamater, poleg tega pa se člani udeležujejo rednega ponedeljskega strokovnega izpopolnjevanja.

V letošnji jeseni bo klub pripravil klubski festival amaterskega filma in pa klubsko foto razstavo.

S tem orisom njihove aktivnosti še zdaleč ni v popolnosti pri-

Med gorenjskimi srednjeveškimi gradovi, ki so kraljevali na dobro utrjenih višinah, je prav gotovo grad v Dragomlju izjema. Dragomeljski grad je bil namreč postavljen v ravnini, utrjen pa je bil z vodnimi jarki, ki so še danes na terenu dobro vidni.

Dragomeljski grad se je razvil iz dvora — sedeža manjšega pridvornega gospodarstva. Dvor, verjetno lesena ali napol zidana stavba, obdana s palisadami, jarki in nasipi, se omenja že leta 1312. V listini iz leta 1386 zasledimo omembo »stolpa« v Dragomlju, ki je predstavljal osnovo kasnejšega gradu, ki se v virih prvič omenja leta 1411. Nato se grad omenja šele konec 15. stoletja kot nekaj fevdni sedež, ki je bil verjetno v posesti

ljubljske meščanske družine Glanhoferjev. Ko so Turki na svojem roparskem pohodu leta 1528 pridivljali čez Savo, dragomeljskega gradu niso mogli zavzeti. V prvi polovici 16. stoletja so Glanhoferji grad prodali grofom Thurnom z gradu Križa, ob koncu 16. stoletja pa so lastniki gradu Herbersteini. Do sredine 18. stoletja se v lastništvu gradu zvrsti še vrsta fevdalnih rodbin.

Ob koncu 17. ali v začetku 18. stoletja je začel grad propadati; v prvi polovici 19. stoletja pa je pogorel.

Spomin na grad se je ohranil tudi v ljudskem izročilu. Po pripovedki je sredi grajskega poslopja stala cerkvena, ki se je pozneje pogreznila v Pšato, iz katere naj bi se še danes čulo zvonjenje.

Vsi ne zapuščajo hribovskih kmetij

Na vrhu Limbarske gore živita dva kmeta Avblja, ki imata srednje velike gorske kmetije. Ta zemlja je zelo hribovita, skalnata in težka za obdelovanje. Narava jim jemlje zemljo s tem, da se širi v obdelovalno zemljo grmovje in mahovje. Pri oranju zemlja polzi navzdol, odkrivajo se gola rebra. Toda kmeta Avblja sta temu kos, ker ljubita svojo kmetijo. Marsikdo bi že zdavnaj zapustil to delo in gozd bi prerasel njive in pašnike. Kmeta Avblja pa iz leta v leto čistita njive in pašnike tako, da odstranjujeta kamenje z oranjem ali celo s tem, da razstreljujeta skale. Kamenje in gramož odvažata na poljska pota, ki so tako dobro oskrbovana, da lahko po njih vozijo vsa vozila. Malo makadamskih cest I. ali II. reda je v občini tako dobro oskrbovanih, kot so kolo-vozi ob njivah in pašnikih, ki so

last kmetov Avbljev. Stalno trebata grmovje in grmičevje, neplodno zemljo pretvarjata v plodno in to v bregovitem terenu. Koliko dobre in rodovitne zemlje je v ravninskem predelu, ki je že opustošena, ker so jo lastniki pustili in se izselili. Kako bi to zemljo obdelala kmeta Avblja! Lansko pomlad sta na svoje njive pripeljala preko 200 voz dobre zemlje in odstranila preko 300 voz kamenja in gramoža. Vsem onim, ki so zapustili svoje kmetije in se zapostlili, priporočamo, da obiščejo Limbarsko goro in si ogledajo polja kmetov Avbljev. Videli bodo, kaj napravi pridna kmečka roka, ki ljubi svojo rodno zemljo.

Pri občini Domžale menda obstaja sklad za pospeševanje kmetijstva in iz tega sklada bi morali nagraditi kmeta Avblja vsaj z minimalno nagrado kot priznanje za njihov uspeh ter v spodbudo drugim.

Prav sedaj ko občinski aktiv ZKS sprejema program razvoja kmetijstva in gozdarstva tudi za našo občino, je pravi čas, da tūnaše družbene organizacije posvetijo več pozornosti razvoju kmetijstva, kot pa je bilo do sedaj.

B-n

L. Gec

Pričakujemo, da bo ta apel pri učencih in starših obeh osnovnih šol naletel na polno razumevanje, da bodo pionirji — šahisti pristrčno sprejeti v družinah domačinskih pionirjev. Prijave za sprejem bodo sprejemali razredniki in mentorji pionirskih odredov na obeh šolah.

Bolj kot vse drugo bodo dragocena prijateljska srečanja in navezani prijateljski stiki, ki bodo zbližali naše pionirje s pionirji — šahisti iz vseh slovenskih krajev.

B-

Uspešno delo smučarskega društva Mengeš v sezoni 1970/71

Letos potekajo že tri leta, odkar obstaja Smučarsko društvo Mengeš, v katerem doživljamo radosti in se spoprijemamo s težavami (finančnimi in kadrovskimi), ki jih rešujemo bolj ali manj uspešno.

V društvu je v članjenih 220 članov, od tega je približno 180 mlajših od 18 let. Osnovna dejavnost je delo z mladino, poseben poudarek pa dajemo množičnemu smučanju. V društvu deluje tudi tekmovalna sekcija, stalno skrb pa posvečamo veščanju in izpopolnjevanju strokovnih kadrov; sedaj imamo enega smučarskega učitelja, šest smučarskih vadiateljev in osem smučarskih sodnikov.

Kakor v vseh letih svojega obstoja, smo tudi letos organizirali smučarski tečaj. Ob tej priložnosti je pristopilo v naše vrste 35 novih članov. Zaradi pomanjkanja snega smo tečaj organizirali v Gozd Martuljku; trajal je štiri dni, povprečno pa smo poučevali po 74 tečajnikov dnevno. Vadili smo v šestih vrstah od cicibanov pa do članov. Po mnenju udeležencev in strokovnega vodstva je tečaj dobro uspel s pripombo, da so samo štirje dnevi vadbe z ozirom na obsežno snov v osnovni in nadaljevalni šoli smučanja premalo za temeljitejšo utrditve pridobljenega znanja. Kljub temu pa je večina tečajnikov uspešno odsmučala ocenjevalno vožnjo. S tem so si tečajniki pridobili svojemu znanju odgovarjajočo društveno značko.

Najboljše potrdilo, da je tak način dela z mladino pravilen, so uspehi naših mladih tekmovalcev. Uveljavljajo se v vseh razredih od cicibanov do mlajših mladincev. Med cicibani si je tekmovalni razred pridobilo kar pet članov našega društva. V skupini mlajših pionirjev imamo enega tekmovalca, dva pri starejših pionirjih, eno tekmovalko v razredu starejših pionirk in enega tekmovalca v razredu mlajših mladincev. Ugotoviti je potrebno, da je devet tekmovalcev, uvrščenih

v tekmovalne razrede, za društvo kakršno je naše, dokajšen uspeh.

Glavni razlog za upadanje tekmovalcev v starejših starostnih razredih je predvsem v slabši fizični in tehnični pripravljenosti. To pa očitno predvsem izhaja iz šibkih finančnih možnosti društva. Kot primer navajam stroške, ki smo jih imeli ob realizaciji tečaja v letošnji sezoni. Stroški prevoza, vlečnic, enolončnic in honorarji strokovnemu kadru znašajo skupaj 8.442,00 din. Dohodek od učnine (20.000 din dnevno po osebi) znaša 4.440,00 din. Približno tretjina v višini 3.502,00 din je pokrilo društvo iz lastnih sredstev. Na enem tekmovalcu za kategorizacijo (udeležba šestih tekmovalcev in trije spremljevalci) znašajo stroški povprečno 260,00 din. Dejanski stroški z enim treningom, ki pa v gornjem znesku niti ni všteti, pa znašajo 1.400,00 din; razliko krijejo spremljevalci, največkrat pa starši tekmovalcev. Samo v letošnji sezoni so se naši tekmovalci udeležili deset tekmovalcev za kategorizacijo. V preteklem letu smo si nabavili prenosno smučarsko vlečnico, ki pa jo še nismo odplačali. Približno tretjina vrednosti je do sedaj poravnana, polletni obrok odplačala pa znaša 2.544,00 din. Pripomniti moram, da nam kljub daljšim ugodnim snežnim razmeram pri nas, ne moremo s pridobljenim zaslužkom kriti celotnega odplačila.

Dotacija OZTK za letošnjo sezono pa do sedaj znaša 3.000,00 din.

To so naši vsakdanji problemi. Zavedamo se, da brez močnejše materialne baze ne bo napredka niti v množičnem (spoprijemanje društvenih smučarjev in čevljev), niti v tekmovalnem (smučarski trener, delež društva pri nabavi tekmovalne opreme) smučanju v našem kraju.

Ob bežnem pogledu na dotacije sorodnih in podobnih društev v naši bližnji okolici in celo doma, se nam vsiljuje misel, da je družba za razvoj smučarskega športa v na-

Košarka je tudi za dekleta. Redno jo vadijo v naših osnovnih šolah, v klubu in na tekmovaljih pa so taki prizori še preredki. In vendar je košarka tudi zanje zdrav in koristen šport.

šem kraju dolžna prispevati več denarnih sredstev kot doslej. Smučanje je ne samo naš nacionalni šport, ampak razvije v človeku duhovne

in telesne vrline, ki bodo ljudem moderne dobe in s tem tudi družbi sami vedno bolj potrebne.

A. Z.

Naši kinematografi predva ajo

KINO DOMŽALE:

24.-25. III.	fr. b. CS film
27.-29. III.	amer. b. CS film
31. III.-1. IV.	fr. b. film
3.-5. IV.	amer. sp. b. VV film
7.-8. IV.	amer. b. VV film
10.-12. IV.	amer. b. CS film
14.-15. IV.	nem. b. CS film
17.-19. IV.	amer. b. film

V ZNAMENJU MONTE CHRISTA
TIGRICA
BLEDOČNI UBIJALEC
REVOLVERJI VELICASTNE
DIPLOMIERANEC
NAJVEČJI ROP STOLETJA
BOBNI TABUJA
DOBER VEČER GOSPA
CAMPBELL

KINO RADOVLJE:

23.-25. III.	amer. b. CS film
27.-28. III.	nem. b. film
30. III.-1. IV.	nem. b. film
3.-4. IV.	amer. b. CS film
6.-8. IV.	fr. it. b. VV film
10.-11. IV.	amer. b. film
13.-15. IV.	angl. b. film
17.-18. IV.	fr. b. CS film

NOV OBRAZ V PEKLU
SIROTA S CUDEZNIM GLASOM
NAVIHANC IZ PRVE KLOPI
CHARRO
NI ROZ ZA AGENTA OSS 117
MOJI, TVOJI, NAJINI OTROCI
SVETNIK PROTI MAFIJI
AGENT X 13

KINO MENGEŠ:

24.-25. III.	angl. b. film
27.-28. III.	fr. alž. b. film
31. III.-1. IV.	fr. b. CS film
3.-4. IV.	amer. b. VV film
7.-8. IV.	amer. b. film
10.-11. IV.	amer. b. film
14.-15. IV.	amer. b. film
17.-18. IV.	amer. b. CS film

ANTIBABY PILULE
Z («Se živi»)
HO
DIVJA BANDA
KAKTUSOV CVET
PRISILJEN UBIJATI
KATARINA VELIKA
PLAVOLASI MASCEVALEC

POTUJOČI KINO:

amer. b. CS film VELIKI BEG	amer. b. film NEVARNA LINIJA
23. III. v MORAVČAH	30. III. v MORAVČAH
24. III. v IHANU	31. III. v IHANU
27. III. v KRASNJI	3. IV. v KRASNJI
28. III. v PREVOJAH	4. IV. v PREVOJAH
amer. b. film REVOLVERJI NE RAZPRAVLJAJO	fr. b. CS film PUSTOLOVCI
6. IV. v MORAVČAH	13. IV. v MORAVČAH
7. IV. v IHANU	14. IV. v IHANU
10. IV. v KRASNJI	17. IV. v KRASNJI
11. IV. v PREVOJAH	18. IV. v PREVOJAH

Učenci Poklicen šole iz Domžal na smučanju

Del tečajnikov Poklicne šole iz Domžal na Veliki kop, 1542 m. V ozadju slovenska Koroška.